

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۸

جمعه ۱۴۰۱/۰۷/۲۲

آزمون‌های سراسر گاج

گزینه درست را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

سؤالات آزمون

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۹۰	مدت پاسخگویی: ۱۰۰ دقیقه
تعداد سؤال ویژه دی‌ماه: ۱۱۰	مدت پاسخگویی ویژه دی‌ماه: ۱۱۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	وضعیت پاسخگویی	شماره سؤال		مدت پاسخگویی	مدت پاسخگویی ویژه دی‌ماه
				از	تا		
۱	ریاضیات	۱۵	اجباری	۱	۱۵	۳۵ دقیقه	۴۰ دقیقه
		۱۰	زوج کتاب	۱۶	۲۵		
		۱۰		۲۶	۳۵		
۲	اقتصاد	۱۰	اجباری	۳۶	۴۵	۱۰ دقیقه	
۳	علوم و فنون ادبی	۱۵	اجباری	۴۶	۶۰	۲۵ دقیقه	۳۰ دقیقه
		۱۰	زوج کتاب	۶۱	۷۰		
		۱۰		۷۱	۸۰		
۴	جامعه‌شناسی	۱۰	اجباری	۸۱	۹۰	۳۰ دقیقه	۳۰ دقیقه
		۱۰		۹۱	۱۰۰		
		۱۰		۱۰۱	۱۱۰		

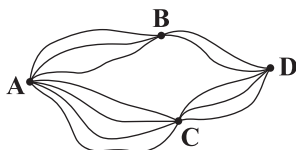
* داوطلبانی که قصد شرکت در کنکور سراسری ویژه دی‌ماه را دارند، به تمامی سؤالات زوج درس پاسخ دهند.

ریاضیات

DriQ.com

۱- با توجه به شکل زیر به چند طریق می توان از شهر A به شهر D سفر کرد؟

- (۱) ۶
(۲) ۱۲
(۳) ۱۸
(۴) ۲۴

۲- آرمان ۵ پیراهن و n شلوار و ۳ جفت کفش دارد. اگر او به $4 - 2^6$ طریق بتواند یک دست لباس شامل پیراهن، شلوار و کفش بپوشد، n کدام است؟

- (۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۵ (۴) ۶

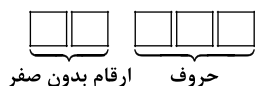
۳- تعداد راه‌های پاسخگویی به ۱۵ سؤال ۳ گزینه‌ای کدام است؟ (پاسخ دادن به سؤالات الزامی نیست).

- (۱) 3^{15} (۲) 4^{15} (۳) 15^3 (۴) 15^4

۴- ریشه‌های معادله $1 = (2x - 5)!$ کدام است؟

- (۱) $0/20$ (۲) $0/24$ (۳) $0/30$ (۴) $0/36$

۵- کارت پرسنلی یک اداره به صورت مقابل است. اگر در کارت‌ها حروف «ی، ل، س، م، ح، ط» به‌کار رود،

حروف

- (۱) ۸۳۲۰ (۲) ۸۶۴۰ (۳) ۹۱۶۰ (۴) ۹۴۸۰

حداکثر چند کارت می توان داشت؟ (حروف و ارقام بدون تکرار هستند).

۶- با حروف کلمه "SCRAMBLE" چند جایگشت چهار حرفی می توان نوشت که به حرف S ختم شود؟

- (۱) ۱۴۰ (۲) ۱۶۰ (۳) ۱۸۰ (۴) ۲۱۰

۷- با ارقام ۸، ۵، ۴، ۳ و ۵ چند جایگشت شش‌رقمی مضرب ۵ می توان نوشت؟

- (۱) ۲۴ (۲) ۹۶ (۳) ۱۲۰ (۴) ۱۲۶

۸- به چند طریق می توان پنج کتاب ریاضی متمایز و چهار کتاب ادبیات متمایز را در یک ردیف کنار هم قرار داد به طوری که کتاب‌های هم موضوع کنار هم باشند؟

- (۱) ۵۷۶۰ (۲) ۴۸۴۰ (۳) ۲۸۸۰ (۴) ۲۴۴۰

۹- با استفاده از ارقام ۱، ۲، ۵، ۸، ۹ و ۴، چند عدد سه‌رقمی زوج می توان نوشت؟

- (۱) ۶۰ (۲) ۱۰۵ (۳) ۹۰ (۴) ۷۵

۱۰- چند عدد چهار رقمی و با ارقام متمایز وجود دارد؟

- (۱) ۵۴۸۴ (۲) ۵۰۴۰ (۳) ۴۸۶۴ (۴) ۴۵۲۶

۱۱- حروف کلمه "AHMED" را به چند طریق می توان کنار هم قرار داد به طوری که حروف A و M کنار هم نباشند؟

- (۱) ۲۴ (۲) ۴۸ (۳) ۷۲ (۴) ۹۶

۱۲- با استفاده از ارقام عدد ۰، ۲، ۴، ۳، ۶ و ۷، چند عدد چهاررقمی بزرگ‌تر از ۵۰۰۰ و بدون تکرار ارقام می توان نوشت؟

- (۱) ۱۲۰ (۲) ۱۸۰ (۳) ۲۴۰ (۴) ۲۸۰

۱۳- با حروف عبارت «جنگل سرد» چند جایگشت می توان نوشت به طوری که کلمه «سرد» همه جا به همین صورت بیاید؟

- (۱) ۶۰ (۲) ۹۰ (۳) ۱۲۰ (۴) ۱۵۰

۱۴- با حروف کلمه "ALAMDAR" چند جایگشت می توان ساخت به طوری که سه حرف A و بقیه حروف یک در میان یکدیگر قرار گیرند؟

- (۱) ۲۴ (۲) ۲۸ (۳) ۳۶ (۴) ۴۸

۱۵- اگر $P(n, n-1) = 720$ باشد، حاصل $P(n, n+2)$ کدام است؟

- (۱) ۶! (۲) ۶! (۳) ۸ (۴) ۸!

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (ریاضی و آمار (۱)، شماره‌ی ۱۶ تا ۲۵) و زوج درس ۲ (ریاضی و آمار (۲)، شماره‌ی ۲۶ تا ۳۵)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

توجه: داوطلبانی که قصد شرکت در کنکور سراسری ویژه‌ی دی‌ماه را دارند به تمامی سؤالات زوج درس ۱ (ریاضی و آمار (۱)، شماره‌ی ۱۶ تا ۲۵) و زوج درس ۲ (ریاضی و آمار (۲)، شماره‌ی ۲۶ تا ۳۵)، پاسخ دهند.

زوج درس ۱

ریاضی و آمار (۱) (سؤالات ۱۶ تا ۲۵)

۱۶- مجموع سه عدد زوج متوالی برابر ۳۷۸ است. مجموع ارقام عدد بزرگ‌تر کدام است؟

- (۱) ۷ (۲) ۹ (۳) ۱۱ (۴) ۱۳

۱۷- در حل معادله $3x^2 - 48x + 75 = 0$ به روش مربع کامل کردن به تساوی $(x-a)^2 = b$ رسیده‌ایم. مقدار $b-a$ کدام است؟

- (۱) ۳۱ (۲) ۳۲ (۳) ۳۳ (۴) ۳۴

۱۸- به ازای چند مقدار برای m ، معادله $3x^2 + (16-m^2)x + m + 3 = 0$ دارای دو ریشه قرینه است؟

- (۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه

۱۹- اگر $x = \frac{1}{3}$ یک ریشه معادله $2x^2 + \frac{4}{3}x = m$ باشد، ریشه دیگر کدام است؟

- (۱) $\frac{3}{4}$ (۲) $-\frac{2}{3}$ (۳) ۱ (۴) -1

۲۰- ریشه مضاعف معادله $2ax^2 - ax + 25 = 0$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{1}{4}$ (۳) $\frac{2}{3}$ (۴) $\frac{3}{4}$

۲۱- اگر α و β ریشه‌های معادله درجه دوم $x^2 - 3x + m = 0$ باشد، به ازای کدام مقدار m رابطه $3\alpha + \beta = 11$ بین ریشه‌ها برقرار است؟

- (۱) ۲ (۲) -2 (۳) ۴ (۴) -4

۲۲- ریشه‌های کدام معادله، اعداد $\frac{1 \pm \sqrt{2}}{4}$ هستند؟

- (۱) $x^2 + \frac{1}{4}x - \frac{1}{4} = 0$ (۲) $x^2 - \frac{1}{4}x - \frac{1}{4} = 0$ (۳) $16x^2 + 8x - 1 = 0$ (۴) $16x^2 - 8x - 1 = 0$

۲۳- مجموع ریشه‌های معادله $\frac{x}{x-2} - 2 = \frac{2}{x-1}$ کدام است؟

- (۱) ۳ (۲) -3 (۳) ۴ (۴) -4

۲۴- اگر $x = -\frac{1}{5}$ یکی از ریشه‌های معادله $\frac{6x}{x-1} + \frac{x+a}{3x} = 3$ باشد، a کدام است؟

- (۱) -1 (۲) ۱ (۳) -2 (۴) ۲

۲۵- برای انجام کاری، دو کارگر A و B اگر همزمان کار کنند، آن کار در ۱۸ روز انجام می‌شود. اگر کارگر A به تنهایی کار کند، آن کار ۱۵ روز زودتر

از زمانی صورت می‌گیرد که کارگر B به تنهایی کار کند. کارگر B به تنهایی کار را در چند روز تمام می‌کند؟

- (۱) ۳۰ (۲) ۳۵ (۳) ۴۰ (۴) ۴۵

زوج درس ۲

ریاضی و آمار (۲) (سوالات ۲۶ تا ۳۵)

۲۶- p و q دو گزاره دلخواه هستند. هم‌ارز گزاره $(q \vee p) \wedge (p \vee \sim q)$ کدام است؟

- (۱) p (۲) q (۳) همواره درست (۴) همواره نادرست

۲۷- در یک جدول ارزش گزاره‌ها که دارای چهار گزاره است، در چند حالت حداقل یک گزاره درست است؟

- (۱) ۱۲ (۲) ۱۳ (۳) ۱۴ (۴) ۱۵

۲۸- اگر p و q گزاره‌های زیر باشند، ارزش گزاره‌های $(p \Rightarrow \sim q)$ و $(p \wedge \sim q) \vee (\sim p \Leftrightarrow q)$ به ترتیب کدام است؟

P: اگر صفر عددی زوج است آن‌گاه ۲ عددی غیراول است.

Q: $\sqrt{2}$ عددی گنگ است و $\frac{2}{5} > \frac{1}{3}$

- (۱) درست - درست (۲) درست - نادرست (۳) نادرست - درست (۴) نادرست - نادرست

۲۹- هم‌ارز گزاره $(p \wedge q) \Rightarrow (\sim p \vee q)$ کدام است؟

- (۱) $\sim p$ (۲) q (۳) همواره درست (۴) همواره نادرست

۳۰- اگر p و q به ترتیب گزاره‌های نادرست و درست و گزاره‌ای دلخواه باشد، ارزش کدام گزاره زیر الزاماً درست است؟

- (۱) $(\sim p \wedge r) \Leftrightarrow \sim q$ (۲) $(\sim q \Rightarrow r) \vee p$ (۳) $(q \wedge p) \vee \sim q$ (۴) $(r \Rightarrow \sim p) \wedge p$

۳۱- نقیض گزاره «اگر صفر عددی گویا باشد، آن‌گاه ۲۲۵ مجذور کامل است.» کدام است؟

(۱) صفر عددی گویا است یا ۲۲۵ مجذور کامل نیست.

(۲) صفر عددی گویا نیست یا ۲۲۵ مجذور کامل است.

(۳) صفر عددی گویا نیست و ۲۲۵ مجذور کامل است.

(۴) صفر عددی گویا است و ۲۲۵ مجذور کامل نیست.

۳۲- اگر گزاره $q \Rightarrow (\sim p \vee q)$ نادرست باشد آن‌گاه کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) p و q درست (۲) $\sim p$ و $\sim q$ نادرست (۳) $\sim p$ و q درست (۴) p و q نادرست

۳۳- q گزاره‌ای نادرست و ارزش گزاره $q \Leftrightarrow (p \vee \sim r)$ درست است. در این صورت ارزش گزاره‌های زیر کدام است؟

(الف) $p \vee (q \Rightarrow r)$ (ب) $(\sim p \Leftrightarrow q) \wedge r$

(۱) هر دو درست (۲) هر دو نادرست

(۳) «الف» درست و «ب» نادرست (۴) «الف» نادرست و «ب» درست

۳۴- اگر p گزاره‌ای و q گزاره‌ای باشد در این صورت گزاره مرکب $p \Leftrightarrow ((p \wedge \sim q) \wedge (q \Rightarrow p))$ دارای ارزش نادرست است.

(۱) درست - درست (۲) درست - نادرست (۳) نادرست - درست (۴) نادرست - نادرست

۳۵- گزاره مرکب $\sim p \Leftrightarrow (p \Rightarrow q)$ هم‌ارز کدام است؟

(۱) p (۲) $\sim p$ (۳) همواره درست (۴) همواره نادرست

۳۶- کدام گزینه با ویژگی ریسک‌پذیر بودن کارآفرینان موفق هماهنگی دارد؟

(۱) آقای اسدی سرمایه خود را با علم به وجود مشکلات بر سر راهش، برای راه‌اندازی کسب و کار جدید در زمینه تصفیه آب به میان آورده است.

(۲) آقای میرزایی به کمک برادرش، ایده‌ای جدید برای تولید لباس‌هایی به وسیله دستگاه‌های جدید که هم تیراژ تولید را افزایش می‌دهد و هم کیفیت را بالا می‌برد، به مرحله عمل رسانده است.

(۳) خانم رحیمی همواره هنگام تدریس به دانش‌آموزان خود، مشاهده می‌کرد که آن‌ها خوابشان می‌برد، ولی با ابداع برنامه‌ای برای تلفن همراه به کمک پدر و مادرها این مشکل را حل کرده است.

(۴) خانم زمانی برای ایجاد دستگاهی جدید در زمینه تولید تراشه‌های تلفن همراه از همکاران خود در این زمینه کمک مضاعف گرفت و از متخصصان این زمینه برای آگاهی بیشتر استفاده کرد.

۳۷- کدام عبارت‌ها مربوط به مزایای ایجاد یک شرکت است؟

(الف) دسترسی به منابع و سرمایه‌های مالی بزرگ‌تر

(ج) مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی

(ه) امکان تأمین نیروی متخصص بیشتر

(۱) الف - ج - د (۲) الف - ه - و

(ب) راه‌اندازی نسبتاً آسان

(د) منافع مالیاتی، صرفاً پرداخت یک بار مالیات بر درآمد

(و) توانایی بیشتر جهت رقابت با سایر شرکت‌ها

(۳) ب - ج - ه (۴) ب - د - و

۳۸- کدام گزینه پاسخ درستی به پرسش‌های زیر می‌دهد؟

(الف) چرا تا ۲۰ سال پیش چیزی تحت عنوان شبکه اجتماعی وجود نداشته است؟

(ب) مهارت ابتکار عمل چگونه به تأسیس کسب و کار کمک می‌کند؟

(ج) مؤسسات غیرانتفاعی با اهداف شکل گرفته‌اند.

(د) راه‌اندازی پرهزینه‌ترین نوع کسب و کار است.

(۱) الف: چرا که مردم علاقه‌ای به این موضوع نشان نمی‌دادند. ب: به وسیله ایجاد راه‌های جدید یا محصولات جدید ج: سودآور د: کسب و کار شرکتی

(۲) الف: چرا که مردم علاقه‌ای به این موضوع نشان نمی‌دادند. ب: به وسیله ایجاد راه‌های جدید یا محصولات جدید ج: غیرتجاری د: شرکت سهامی

(۳) الف: زیرا کارآفرینی نبود که آن را ابداع کند. ب: با جمع کردن عوامل مختلف تولید در کنار هم ج: غیرتجاری د: شرکت سهامی

(۴) الف: زیرا کارآفرینی نبود که آن را ابداع کند. ب: با جمع کردن عوامل مختلف تولید در کنار هم ج: سودآور د: کسب و کار شرکتی

۳۹- با فرض این‌که دارایی‌های شرکتی معادل ۱۷۵,۲۵۰,۰۰۰ تومان برآورد شده باشد، کدام گزینه پاسخ صحیحی به دو پرسش زیر می‌دهد؟

(الف) اگر این شرکت هر سهام را ۵۰۰ تومان قیمت بگذارد، تعداد سهام‌های این شرکت چند عدد خواهد بود؟

(ب) اگر فردی ۷/۵٪ سهام این شرکت را خریداری کند، در اصل چه مقدار پول سرمایه‌گذاری کرده است؟

(۱) الف: ۳۰,۵۵۰ ب: ۱۱,۴۷۰,۰۰۰ (۲) الف: ۳۰,۵۵۰ ب: ۱۳,۱۴۳,۷۵۰

(۳) الف: ۳۵,۰۵۰ ب: ۱۱,۴۷۰,۰۰۰ (۴) الف: ۳۵,۰۵۰ ب: ۱۳,۱۴۳,۷۵۰

۴۰- کدام گزینه در ارتباط با افرادی که درآمدهای حرام کسب می‌کنند، درست است؟

(۱) آن‌ها همواره کالاهای مورد نیاز مردم را گران می‌فروشند و کاری به وضعیت ندارند.

(۲) در شهرهای بزرگ، به علت حضور فعال پلیس خیلی دوام نمی‌آورند و به شهرهای کوچک می‌روند.

(۳) آن‌ها وضعیت خود و خانواده‌شان را مناسب می‌کنند و تأثیری بر شرایط جامعه ندارند.

(۴) با استفاده از رانت و به وسیله فریب و ظاهرسازی، موقعیت‌های مناسبی برای خود ایجاد می‌کنند.

- ۴۱- کدام گزینه پاسخ درست و کاملی به پرسش‌های زیر می‌دهد؟
 (الف) در زمینه‌های تخصصی کسب و کارها شخصی‌اند.
 (ب) این‌که شرکت‌ها می‌توانند از یک‌دیگر شکایت کنند، نشان از چه دارد؟
 (ج) کدام‌یک در ارتباط با شروع کار کارآفرینی نادرست است؟
 (د) علت حفظ انگیزه کارآفرینان چیست؟
 (۱) الف: همه؛ ب: نشان از زنده بودن شرکت‌ها دارد. ج: کارآفرینان در ابتدا باید توانایی مالی مورد نیاز را داشته باشند. د: وجود احتمال شکست کسب و کارهای دیگر
 (۲) الف: همه؛ ب: نشان از زنده بودن شرکت‌ها دارد. ج: کارآفرین باید مطمئن باشد که قرار است کسب و کارش قطعاً به موفقیت برسد. د: این‌که کسب و کار وی احتمال رسیدن به موفقیت را هم دارد.
 (۳) الف: اغلب؛ ب: این‌که شرکت‌ها هم هویت قانونی دارند. ج: کارآفرین باید مطمئن باشد که قرار است کسب و کارش قطعاً به موفقیت برسد. د: این‌که کسب و کار وی احتمال رسیدن به موفقیت را هم دارد.
 (۴) الف: اغلب؛ ب: این‌که شرکت‌ها هم هویت قانونی دارند. ج: کارآفرینان در ابتدا باید توانایی مالی مورد نیاز را داشته باشند. د: وجود احتمال شکست کسب و کارهای دیگر

- ۴۲- در کدام گزینه، نوع کسب و کارهای عبارتهای زیر به درستی مشخص شده است؟
 (الف) حرکت انفجاری گاهی نیاز کسب و کارها است و این نوع کسب و کار به خوبی این موضوع را اجرا می‌کند.
 (ب) کشاورزان برای تهیه بذر مرغوب و تهیه سموم و کود و امکان بازاریابی، نیازمند این کسب و کار هستند.
 (ج) بیشتر این کسب و کارها کوچک‌مقیاس هستند و در همه نوع فعالیتی حضور فعال دارند.
 (د) هر فردی در این مدل کسب و کار به تناسب سهمش در سود سهیم است و برخی مغازه‌ها و رستوران‌ها از این شکل هستند.
 (۱) الف: شرکت؛ ب: تعاونی؛ ج: شراکت؛ د: شراکت
 (۲) الف: شرکت؛ ب: تعاونی؛ ج: شخصی؛ د: شراکت
 (۳) الف: شراکت؛ ب: غیرانتفاعی؛ ج: شخصی؛ د: تعاونی
 (۴) الف: شراکت؛ ب: غیرانتفاعی؛ ج: شراکت؛ د: تعاونی
 ۴۳- کارخانه‌ای با ۱۸ کارگر، سالیانه ۲۵۵۰ دستگاه به قیمت ۱۸۹,۰۰۰ تومان تولید می‌کند. با توجه به جدول زیر، این شرکت در پایان سال چه میزان سود یا زیان کرده است؟

خرید مواد اولیه برای تولید ماهیانه	۱۸,۰۰۰,۰۰۰
دستمزد ماهیانه هر کارگر	۲,۵۰۰,۰۰۰
قبوض ماهیانه آب و برق و گاز	۱,۲۰۰,۰۰۰
اجاره ماهیانه	۳,۴۵۰,۰۰۰
هزینه سرویس سالیانه دستگاه‌ها	۲۰٪ خرید سالیانه مواد اولیه

- (۱) ۳۷۳,۰۵۰,۰۰۰ زیان
 (۲) ۲۳۵,۰۰۰,۰۰۰ زیان
 (۳) ۲۳۵,۰۰۰,۰۰۰ سود
 (۴) ۳۷۳,۰۵۰,۰۰۰ سود

- ۴۴- کدام گزینه پاسخ درست و کاملی به دو پرسش زیر می‌دهد؟
 (الف) کدام‌یک منجر به کاهش هزینه‌های تولید در جهت افزایش سود می‌شود؟
 (ب) در کدام زمینه، شرکت‌ها و تعاونی‌ها تفاوت ندارند؟
 (۱) الف: افزایش بهره‌وری کارمندان؛ ب: تقسیم سود و زیان
 (۲) الف: فروش کالاهای بیشتر؛ ب: تقسیم سود و زیان
 (۳) الف: فروش کالاهای بیشتر؛ ب: رأی صاحبان کسب و کار
 (۴) الف: افزایش بهره‌وری کارمندان؛ ب: رأی صاحبان کسب و کار
 ۴۵- کدام گزینه درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟
 (الف) در اساسنامه شرکت، حقوق و مسئولیت‌های سهامداران آن شرکت نسبت به کسب و کار ذکر شده است.
 (ب) تعاونی‌ها با هدف تأمین نیازمندی‌های استفاده‌کنندگان از محصول تشکیل می‌شوند.
 (ج) منافع و هزینه‌هایی که برای تولید کردن محصول انجام می‌شود، هزینه‌های تولید نام دارد.
 (د) آگاهی و دانش زیاد به کارآفرین کمک می‌کند تا در مواقع لازم بتواند تصمیمات درست بگیرد.
 (۱) غ - ص - ص - غ
 (۲) ص - غ - غ - ص
 (۳) غ - ص - غ - ص
 (۴) ص - غ - غ - ص

- ۴۶- با توجه به ویژگی‌های نوشتاری، بند زیر از کدام شخصیت دوره بیداری است؟
 «مخدوم مهربان من، از آن زمان که رشته مراودت حضوری گسسته و شیشه شکیبایی از سنگ تفرقه و دوری شکسته، اکنون مدت دو سال افزون است که نه از آن طرف بریدی و سلامی و نه از این جانب قاصدی و پیامی، طایر مکاتبات را پر بسته و کلبه مراودات را در بسته»
 (۱) ادیب‌الممالک فراهانی (۲) میرزا آقا خان کرمانی (۳) قائم‌مقام فراهانی (۴) علی‌اکبر دهخدا

- ۴۷- ریاست «انجمن ادبی خاقان» به عهده چه کسی بود؟
 (۱) هاتف اصفهانی (۲) فتحعلی شاه (۳) عبدالوهاب نشاط (۴) سروش اصفهانی
- ۴۸- عبارت زیر معرف کدام شخصیت ادبی است؟
 «او توانست به خاطر شعرهای ساده و عامیانه‌اش در میان مردم، جایگاه مناسبی پیدا کند. شعرهای او که به زبان ساده و طنزآمیز در راه مبارزه با استبداد و عشق به وطن به چاپ می‌رسید، در بیداری مردم بسیار مؤثر بود.»
 (۱) ایرج میرزا (۲) عارف قزوینی (۳) فرّخی یزدی (۴) سید اشرف‌الدین گیلانی
- ۴۹- سراینده بیت زیر، سردبیر کدام نشریه در دوران بیداری است؟
 «جنگ ننگ است در شریعت من جز پی پاس دین و حفظ وطن»
 (۱) نوبهار (۲) سروش (۳) مجلس (۴) نسیم‌شمال
- ۵۰- بیت زیر سروده کیست؟
 «گر این چنین به خاک وطن، شب سحر کنم خاک وطن چو رفت، چه خاکی به سر کنم؟»
 (۱) عارف قزوینی (۲) سید اشرف‌الدین گیلانی (۳) فرّخی یزدی (۴) میرزاده عشقی
- ۵۱- رمان «شمس و طغرا» اثر کیست؟
 (۱) میرزا حبیب اصفهانی (۲) میرزا حسن خان بدیع (۳) محمدباقر میرزا خسروی (۴) میرزا آقا تبریزی
- ۵۲- عبارت زیر، معرف کدام شخصیت ادبی است؟
 «در شعر وی اگرچه اندیشه‌های نوگرایانه وجود دارد، ولی جایگاه خانوادگی (از نوادگان فتحعلی‌شاه قاجار) و تفکرات شخصی او، مانع از آن می‌شود که وی در ردیف شاعران آزادی‌خواه مشروطه قرار گیرد.»
 (۱) عارف قزوینی (۲) ادیب‌الممالک فراهانی (۳) میرزاده عشقی (۴) ایرج میرزا
- ۵۳- در همه گزینیه‌ها به عوامل ایجاد «نهضت ادبی بازگشت» اشاره شده است؛ به جز
 (۱) تاراج کتابخانه اصفهان (۲) تضعیف جامعه بر اثر شکست ایران از روسیه تزاری (۳) علاقه شاعران و مخاطبان ادبیات به شگردهای سبک هندی (۴) توجه به ادبیات در دربار قاجاریه و رونق بازار شعر و شاعری و مدح شاهان
- ۵۴- آثار چه کسی نخستین نمونه نمایش‌نامه‌نویسی در ایران به شمار می‌رود؟
 (۱) محمدباقر میرزا خسروی (۲) ناظم‌الاسلام کرمانی (۳) میرزا آقا تبریزی (۴) میرزا حبیب اصفهانی
- ۵۵- موضوع کتاب «خداوندنامه» کدام است؟
 (۱) منظومه‌ای عرفانی در بیان صفات خداوند و روش سیر و سلوک عارفان (۲) یک مثنوی تاریخی درباره جنگ‌های شاه عباس و پیروزی‌های وی (۳) حماسه‌ای مذهبی در بیان معجزات پیامبر (ص) و دلیری‌های حضرت علی (ع) (۴) منظومه‌ای مذهبی درباره داستان زندگی پیامبران و کتاب‌های آسمانی
- ۵۶- عبارت زیر معرف کدام شخصیت ادبی است؟
 «وی از نمایندگان مردم در دوره هفتم مجلس بود و در شعرهایش از شاعران گذشته، به ویژه مسعود سعد و سعدی تأثیر پذیرفته است.»
 (۱) فرّخی یزدی (۲) محمدتقی بهار (۳) ادیب‌الممالک فراهانی (۴) میرزاده عشقی
- ۵۷- بیت کدام گزینیه یادآور نام پرچمدار بازگشت ادبی و شاخص‌ترین شاعر آن دوره است؟
 (۱) قامت من چون الف بود از نشاط (۲) به مهر خواجه قدم زن به صدق قانی (۳) آن چه با جان فروغی کرد حسن روی دوست (۴) ترسم از بوی دل سوخته ناخوش گردد
- ۵۸- گزینیه درست را طوری انتخاب کنید که ابیات در آن به ترتیب یادآور نام «شاعران مقلد سبک خراسانی و سلجوقی» و «شاعران مقلد سبک عراقی» باشند.
 الف) حاسدان وطن از چاه تهی چشم‌ترند
 ب) گر می‌کند به خلوت ما آن پری گذر
 ج) سپند آتش غم کرده‌ای مرا، ای دوست
 د) مست نشاط و عیش کجا گردد آدمی؟
 ه) دل از هستی نمی‌چیند فروغی
- (۱) ب - ج (۲) ه - ب (۳) د - الف (۴) ج - ه

۵۹- مفهوم کدام گزینه با بیت زیر متناسب تر است؟

«در کم‌ترین صنع تو مدهوش مانده‌ایم»

- ۱) خموش گشتم و اسرار عشق، پنهان نیست
- ۲) ماییم و حیرتی و سر راه انتظار
- ۳) نور حیرت در شب اندیشه اوصاف تو
- ۴) عمری است هرزه‌تازی اشک روان ما

۶۰- مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) توسنی نیست توگل که سکندر بخورد
- ۲) با توگل، تشنگان را گر بود بیعت درست
- ۳) مکن از کسب، دست خویش کوه چون گران جانان
- ۴) از توگل می‌توان آمد سلامت بر کنار

ما خود کجا و وصف خداوند آن کجا؟

کسی چه چاره کند حیرت سخن‌گو را؟
امید منقطع نشود دام چیده را
بس همایون مرغ عقل از آشیان انداخته
کوگرد حیرتی که بگیرد عنان ما؟!!

هر که بسپرد عنان را به توگل آسود
آب خضر از پنجه خشک توگل می‌چکد
منه بر کاهلی زهار بنیاد توگل را
کشتی ما را خدا از ناخدا دارد نگاه

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سوالات زوج درس ۱ (علوم و فنون ادبی ۱، شماره ۶۱ تا ۷۰) و زوج درس ۲ (علوم و فنون ادبی ۲، شماره ۷۱ تا ۸۰)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

توجه: داوطلبانی که قصد شرکت در کنکور سراسری ویژه دی‌ماه را دارند به تمامی سوالات زوج درس ۱ (علوم و فنون ادبی ۱، شماره ۶۱ تا ۷۰) و زوج درس ۲ (علوم و فنون ادبی ۲، شماره ۷۱ تا ۸۰)، پاسخ دهند.

زوج درس ۱

علوم و فنون ادبی ۱ (سوالات ۶۱ تا ۷۰)

۶۱- معنی و کاربرد واژه «قاتل» در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) حلالی خواستم از جمله یاران، قاتل من کو؟
- ۲) به خونم گر بیالاید دو دست نازنین شاید
- ۳) زهر نزدیک خردمندان اگرچه قاتل است
- ۴) سهل بود آن که به شمشیر عتابم می‌کشت

که خواهم عذر او گر گاهش آزاری ز من باشد
نه قتلم خوش همی‌آید که دست و پنجه قاتل
چون ز دست دوست می‌گیری شفای عاجل است
قتل صاحب‌نظر آن است که قاتل برود

۶۲- نوع «را» در عبارت «پارسازاده‌ای را نعمت بی‌کران به دست افتاد؛ فسق و فجور آغاز کرد. باری، به نصیحتش گفتم: ای فرزند، دخل، آب روان

است و عیش، آسیاب‌گردان.» معادل با نوع «را» در کدام یک از گزینه‌هاست؟

- ۱) عشق را گفتم فروخوردی مرا
- ۲) گرچه مرا پشت چو سنگ است سخت
- ۳) هر که را با تو سر و کاری بود
- ۴) بدیدم زخمش را و دیوانه گشتم

ایین مگر از اژدها آموختی؟
دارم از ایین ببار، دل‌سی لخت‌لخت
جان نباشد در رهش خاری بود
من این روز را پیش از این دیده بودم

۶۳- معنی و کاربرد فعل «گسستن» در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) چو دل به قهر ببايد گسست و مهر برید
- ۲) آن یار نهان کشید باز دستم امروز
- ۳) ز خلق جمله گسستم که عشق دوست بس استم
- ۴) و آن‌ها که به تسبیح بر افلاک به نام‌اند

خُتک تنی که دل اول نبست و مهر نباخت
از دست شدم بند گسستم امروز
چو در فنا بنشستم مرا چه کار به زاری؟!
تسبیح گسستند و گرو کرده سجاده

۶۴- «لحن» شاعر در کدام رباعی، متفاوت است؟

- ۱) یارب مکن از لطف، پریشان ما را
- ۲) از هر چه نه، از بهر تو کردم توبه
- ۳) ای دل که ز مدرسه به دیر افتادی
- ۴) الحمد که کار را رساندی تو به جای
یا رب! یا رب! کریمی و غفاری
خواهم که به رحمت خداوندی خویش

هر چند که هست جرم و عصیان ما را
محتاج به غیر خود مگردان ما را
ور بی تو غمی خوردم، از آن غم، توبه
گر بهتر از آن توان، از آن هم توبه
و اندر صف اهل زهد غیر افتادی
صد شکر که عاقبت به خیر افتادی
رحمان و رحیم و راحم و ستاری
ایین بنده شرمنده، فرونگذاری

- ۶۵- در کدام بیت، تعداد تشبیه، کم تر است؟
 (۱) رشته جانم بسوزاند دمامد عشق و تاب
 (۲) ز باغ حسن خود بر خور که من در سایه سروت
 (۳) الا ای صبح مشتاقان بگو خورشید خوبان را
 (۴) تاکی آخر خاطر اندر بند هجران داشتن؟
- ۶۶- در کدام گزینه، همه آرایه‌های «تشبیه - تشخیص - کنایه» وجود دارد؟
 (۱) در عشق تو مانده‌ایم بی‌یار و دیار
 (۲) رحمت گرفته روی ز گرد گناه ما
 (۳) ز بخت تیره خود رنج می‌کشی «جامی»
 (۴) ما را به نوش داروی دشمن، امید نیست
- ۶۷- مضمون کدام گزینه متفاوت است؟
 (۱) عاقبت سخره افلاک شدند
 (۲) بود در ملک هستی، حکم سیلاب فنا جاری
 (۳) گوی چوگان فنا شد از تهی مغزی حباب
 (۴) کدام جان که قضاش از ورای چرخ نبرد؟
- ۶۸- کدام گزینه با بیت «گر در طلبت رنجی ما را برسد شاید / چون عشق حرم باشد، سهل است بیابان‌ها» تناسب معنایی کم‌تری دارد؟
 (۱) نشود زخم زبان، خار ره گرمروان
 (۲) درع داودی است در راه طلب، افتادگی
 (۳) رهرو عشق چه پروای مغیلان دارد؟
 (۴) توشه راه است برق گرمرو را خار و خس
- ۶۹- مفهوم کدام گزینه با بیت «هر که می‌خواهد که از سنجیده گفتاران شود / بر زبان، بند گرانی از تأمل بابدش» متناسب است؟
 (۱) در محبت، راز سرپوشیده نتوان یافتن
 (۲) از رگ خامی، اثر در باده جوشیده نیست
 (۳) صیقل آینه آب روان، استادگی است
 (۴) دامن تسلیم را صائب به دست آورده‌ایم
- ۷۰- کدام گزینه با بیت «شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل / کجا دانند حال ما سبکباران ساحل‌ها»، تناسب معنایی بیشتری دارد؟
 (۱) تو قدر خویش ندانی ز دردمندان پرس
 (۲) شیشه‌ای نیست که گردن نکشیده است این‌جا
 (۳) ز سخت‌جانی خود بی تو در شب هجران
 (۴) احوال دل خسته به اغیار مگویند

زوج درس ۲

علوم و فنون ادبی ۲ (سوالات ۷۱ تا ۸۰)

- ۷۱- شخصیت ادبی معرفی شده در عبارت زیر، در چه قرن می‌زیست؟
 «وزیر مقتدر غازان خان و اولجایتو که تأسیس عمارت ربع رشیدی در تبریز از اقدامات مهم فرهنگی وی است.»
 (۱) ششم (۲) هفتم (۳) هشتم (۴) نهم
- ۷۲- سراینده رباعی زیر، در چه سالی چشم از جهان فرو بست؟
 «کس نیست که تا بر وطن خود گرید
 دی بر سر مرده‌ای دوصد شیون بود»
 (۱) ۶۳۳ ه. ق. (۲) ۶۲۴ ه. ق. (۳) ۶۳۵ ه. ق. (۴) ۶۴۰ ه. ق.
- ۷۳- کدام اثر مولانا سبک نثر وی را بیشتر و بهتر آشکار می‌سازد؟
 (۱) مجالس سبعه (۲) دیوان شمس
 (۳) مکاتیب (۴) فیه ما فیه
- ۷۴- «نوع نوشتاری» کدام اثر متفاوت است؟
 (۱) رساله دلگشا (۲) صدپند (۳) موش و گربه (۴) اخلاق الاشراف

۷۵- با توجه به مضمون و اطلاعات ادبی، ابیات زیر سروده کدام شاعر است؟

- «فرستاد افسر و خورشید را خواند
حدیث صیدگاه و شیر و جمشید
بدو گفت این پسر، خسرو نژاد است
عطار نیشابوری (۱) نظامی گنجوی (۲) سلمان ساوجی (۳) فردوسی (۴)
- بر خود چون مه و خورشید بنشانند
حکایت کرد یک یک پیش خورشید
که خسرو سیرت و خسرو نهاد است»

۷۶- شخصیت معرفی شده در عبارت زیر، با کدام شخصیت در یک قرن می‌زیسته است؟

«خاندان او از افراد بانفوذ حکومت مغولان بود. وی از نوجوانی به کارهای دیوانی پرداخت و در سفرهای متعددی حضور داشت و اطلاعات فراوانی درباره تاریخ مغولان کسب کرد، که موجب تألیف کتاب ارزشمند او شد.»

- (۱) دولت‌شاه سمرقندی (۲) سلمان ساوجی (۳) شمس قیس رازی (۴) جامی

۷۷- «نمودار هجایی» کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) قصد جفاها نکنی ور بکنی با دل من
(۲) جمع تو دیدم پس از این هیچ پریشان نشوم
(۳) مهر تو جان نهان بود مهر تو بی‌نشان بود
(۴) پای در این جوی نهی تا به قیامت نرهی
- وا دل من، وا دل من، وا دل من، وا دل من
راه تو دیدم پس از این همره ایشان نشوم
در دل من ز بهر تو نقش و نشان چرا؟ چرا؟
هر که در این موج فتد تا لب دریا کشدش

۷۸- کدام گزینه با بیت «ای خوش منادی‌های تو در باغ شادی‌های تو / بر جای نان شادی خورد جانی که شد مهمان تو» هم‌وزن است؟

- (۱) اشتر مست، کف کند هر چه بود تلف کند
(۲) بنگر که از شمشر شه در قهرمان خون می‌چکد
(۳) چو هیزم بی‌خبر بودی ز عشق، آتش به تو درزد
(۴) بگو ای چشم حیران را چو دیدی لطف جانان را
- لیک نداند اشتری لذت نوشخوار من
آخر چه گستاخی است این والله خطا والله خطا
بچه چون برق از این آتش برآ چون دود از این روزن
چه خواهی دید خلقان را چه گردی گرد آهرمن؟!

۷۹- مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) حال من دور از لب جان بخش او داند که چیست؟
(۲) جوش من لنگر آرام نمی‌داند چیست
(۳) در قید فرنگ آن که نیفتاده چه داند
(۴) حال دست من جدا از دامنش داند که چیست
- چون سکندر هر که گردیده است داغ از تشنگی
نیست چون باده نارس دو سه روزی جوشم
کز جسم گران جان چه کشیدند عزیزان؟
هر که از دستش رها شد دامن گل بر زمین

۸۰- مضمون کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) من که از یاقوت و لعل اشک دارم گنج‌ها
(۲) من که دارم در گدایی گنج سلطانی به دست
(۳) عشق دردانه است و من غواص و دریا می‌کده
(۴) گرچه گردآلود فقرم شرم باد از هم‌تم
- کی نظر در فیض خورشید بلند اختر کنم؟
کی طمع در گردش گردون دون پرور کنم؟
سر فروبردم در آن جا تا کجا سر برکنم
گر به آب چشمه خورشید دامن تر کنم

جامعه‌شناسی (۳)

۸۱- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) آگاهی گسترده‌تر و عمیق‌تر از عالم و آدم، پیامد تفکر و تعقل انسان است که از دیده‌ها، شنیده‌ها و خوانده‌هایش فراتر می‌رود و معنای پدیده‌های اطراف خود را درک می‌کند.

(ب) پیدایش و رشد دانش علمی، پیامد طرح یک مسئله خاص در جامعه است، مانند پیدایش و رشد علم جمعیت‌شناسی که پیامد کاهش یا افزایش بی‌رویه جمعیت است.

(ج) در اوایل قرن بیستم میلادی، عده‌ای در جهان غرب پیدا شدند که به جای «موضوع» بر «روش» علوم تأکید کردند و گفتند که همه علوم باید از یک روش یعنی روش تجربی استفاده کنند.

(د) از دست رفتن دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی پیامد تعارض میان دانش عمومی و دانش علمی یک جهان اجتماعی است.

- (۱) ص - غ - غ - ص (۲) غ - غ - ص - غ (۳) ص - ص - ص - غ (۴) غ - ص - غ - ص

۸۲- هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب، نشانه‌ی کدام مفهوم یا موضوع هستند؟

- در تعامل با یک‌دیگر آن را به کار می‌بریم.

- طرح ایده‌های جدید

- به زبان و منطق جهان‌شمول سخن بگویند و دغدغه‌ی کشف واقعیت را داشته باشند.

- راهنمای زندگی یک امت و قوم

(۱) دانش حاصل از زندگی - تعارض در ذخیره‌ی دانشی جوامع - در گشودن مرزهای دانش علمی به روی جهانیان مشارکت داشته باشد - ذخیره‌ی آگاهی

(۲) دانش عمومی - تعارض در ذخیره‌ی دانشی جوامع - دانشی که همسو با هویت فرهنگی خودمان باشد - ذخیره‌ی دانشی

(۳) آگاهی مشترک - تعارض دانش علمی و دانش عمومی یک جهان اجتماعی - علوم انسانی و اجتماعی اسلامی و ایرانی - ذخیره‌ی دانش علمی

(۴) دانش عمومی - تعارض دانش علمی و دانش عمومی یک جهان اجتماعی - علوم انسانی و علوم اجتماعی بومی - ذخیره‌ی دانشی

۸۳- کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را به درستی کامل می‌کند؟

(د)	(الف)	مجهز شدن به دانش علمی	دانش علمی	دانش عمومی
دانش‌ها خلق و بازسازی واقعیت‌اند.	یادگیری آن از ابتدای تولد شروع می‌شود و تا پایان عمر ادامه دارد.	(ج)	(ب)	

(۱) دانش عمومی - دانش علمی راه کشف واقعیت و تنها دانش معتبر است - قدرت دفاع از حقایق موجود در دانش عمومی - در برخی از نسله‌های این دیدگاه، مرز دانش علمی و دانش عمومی فرو می‌باشد.

(۲) ذخیره‌ی دانشی - دانش علمی به دلیل امکان اعتباریابی نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیشتری برخوردار است - شناسایی آسیب‌ها و اشکالاتی که به دانش عمومی راه پیدا کرده‌اند - برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را بی‌اعتبار می‌داند و دانش حاصل از زندگی را پایه و اساس هرگونه دانشی می‌داند.

(۳) دانش عمومی - دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند - شناسایی مشکلات و مسائل زندگی اجتماعی و ارائه‌ی راهکارهایی برای حل برخی از آن‌ها - دانش علمی ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی، امکان انتقاد از دانش عمومی و تصحیح آن را دارد.

(۴) ذخیره‌ی دانشی - همه‌ی دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌دانند و معتقدند که دانش تجربی نیز در دانش عمومی ریشه دارد - درک عمیق از دانش عمومی جهان اجتماعی - دانش‌ها واقعیاتی هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند.

۸۴- هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب، نتیجه‌ی چه چیزی می‌باشد؟

- به سختی بر ذخیره‌ی دانشی یک فرد افزوده شود.

- پیدا کردن قدرت دفاع از حقایق موجود در دانش عمومی

- یافتن راه‌حل‌های صحیح برای حل بیکاری و نابرابری

- غنی تر شدن دانش عمومی

(۱) به تنهایی و بیرون از جامعه زندگی کند - مجهز شدن به دانش علمی - تلاش‌های علمی

(۲) مجبور است پیش از انجام دادن هر کاری فکر کند - یافتن درک عمیق از دانش عمومی - شناخت علمی - تلاش‌های علمی

(۳) به تنهایی و بیرون از جامعه زندگی کند - شناسایی آسیب‌هایی که به دانش عمومی راه یافتند - شناخت دقیق - افزایش ذخیره‌ی دانش عمومی

(۴) تولید دانش لازم برای تک‌تک کنش‌های خود - مجهز شدن به دانش علمی - دانش علمی - تلاش‌های علمی

۸۵- فرآیند از دست رفتن دغدغه و توان لازم دانش علمی برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی در کدام گزینه به درستی آمده است؟

(۱) تعارض در ذخیره‌ی دانشی جوامع - سرایت رویکرد علمی جهان متجدد به جوامعی که دانش علمی را به دانش تجربی منحصر نمی‌بینند - تعاریف متفاوت و متضاد از علم رواج می‌یابد - ارتباط دوسویه‌ی دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود - دانش علمی به طور همه‌جانبه از دانش عمومی حمایت نمی‌کند - دانش علمی از رشد و رونق لازم باز می‌ماند - ایده‌های جدید طرح می‌شود - دغدغه و توان لازم دانش عمومی برای حل مسائل دانش علمی از دست می‌رود.

(۲) سرایت رویکرد جهان متجدد به علم، به جوامعی که صرفاً دانش علمی را علوم عقلانی و وحیانی می‌دانند - رواج تعاریف متفاوت و متضاد از علم - تعارض میان دانش علمی و دانش عمومی - قطع ارتباط دوسویه‌ی دانش عمومی و دانش علمی - عدم حمایت همه‌جانبه‌ی دانش علمی از دانش عمومی - رها کردن بخشی از ذخیره‌ی دانشی به نفع بخش دیگر - از دست رفتن دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی

(۳) سرایت رویکرد جهان متجدد به علم، به جوامعی که دانش علمی را به دانش تجربی منحصر و محدود نمی‌بینند - رواج تعاریف متفاوت و گاه متضاد از علم - تعارض در ذخیره‌ی دانشی جوامع - قطع ارتباط دوسویه‌ی دانش عمومی و دانش علمی - عدم حمایت همه‌جانبه‌ی دانش عمومی از دانش علمی - باز ماندن رشد و رونق دانشی علمی - از دست رفتن دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی

(۴) تعارض میان دانش علمی و دانش عمومی یک جهان اجتماعی - تلاش اعضای جامعه برای حل این تعارض‌ها - رها کردن بخشی از ذخیره‌ی دانشی به نفع بخشی دیگر - شکل‌گیری تعاریف متفاوت و گاه متضاد از دانش علمی - قطع ارتباط دوسویه‌ی دانش عمومی و دانش علمی - عدم حمایت دانش عمومی از دانش علمی - باز ماندن رشد دانش علمی - از دست رفتن دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی

۸۶- پیامد هریک از عبارتهای زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- افزایش ذخیره دانش علمی
 - هویت فرهنگی متفاوت جهانهای اجتماعی
 - پدیدآیی تعارضهایی در ذخیره دانشی جوامع
 - تأثیر متقابل دانش عمومی و دانش علمی و تناسب میان این دو
- ۱) غنی تر شدن دانش عمومی - تعاریف متفاوت دانش علمی - قطع شدن ارتباط دوسویه دانشی عمومی و دانش علمی - هر دانش علمی با هر دانش عمومی سازگار نیست.
- ۲) افزایش ذخیره آگاهی - تعاریف متفاوت و متضاد از علم - رها کردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر - هر دانش علمی با هر دانش عمومی سازگار نیست.
- ۳) غنی تر شدن دانش عمومی - تعاریف متفاوت و متضاد از علم - دانش علمی از رشد و رونق لازم باز می ماند - امکان انتقاد از دانش عمومی و تصحیح آن
- ۴) افزایش دانش حاصل از زندگی - تعاریف متفاوت دانش علمی - قطع شدن ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی - دانش عمومی پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی است.

۸۷- کدام گزینه به ترتیب، در ارتباط با «علوم انسانی و اجتماعی بومی» و «معنای علم در اوایل قرن بیستم» نادرست و درست است؟

- ۱) دغدغه کشف واقعیت و تشخیص درست و غلط داشته باشد - هر علمی درباره موضوعی خاص بحث می کند و علوم از نظر موضوع متفاوت اند.
- ۲) همسو با هویت فرهنگی خودمان و ناظر به حل مسائل جامعه جهانی باشد - روش تجربی را نه تنها روش کسب علم می دانستند، بلکه معتقد بودند که همه علوم باید یک موضوع داشته باشند.
- ۳) به زبان و منطق جهان شمول سخن بگوید - علمی مانند فلسفه، اخلاق و علوم دینی را غیرعلمی می دانستند.
- ۴) در حل مسائل و مشکلات بومی ما مفید و کارآمد باشد و در گشودن مرزهای دانش علمی به روی جهان اسلام مشارکت داشته باشد - علوم انسانی و علوم اجتماعی را فقط در صورتی که از روش تجربی استفاده کنند، علم تلقی کردند.

۸۸- عبارتهای زیر به ترتیب، با کدام گزینه مرتبط است؟

- دانش علمی دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می دهد.
 - هر فرد، گروه، قوم، جامعه و امتی آن را دارد و راهنمای زندگی آن هاست.
 - دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی شود بلکه دانشهای فراتجربی مانند دانشهای عقلانی و حیانی را نیز شامل می شود.
 - آگاهیها و دانشهایی که به سبب عادت از نظر ما پنهان بوده است.
- ۱) تعارض در ذخیره دانشی جوامع - ذخیره آگاهی - دانش علمی و دانش عمومی رابطه متقابل دارند - دانش عمومی
- ۲) تعارض دانش علمی و دانش عمومی در یک جهان اجتماعی - ذخیره دانشی - در برخی نحلههای این دیدگاه، مرز دانش علمی و دانش عمومی فرو می پاشد - دانش عمومی
- ۳) تعارض در ذخیره دانشی جوامع - ذخیره دانشی - دانش علمی به دلیل امکان اعتباریابی، نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیشتری برخوردار است - ذخیره آگاهی
- ۴) رواج تعاریف متفاوت و متضاد از علم - ذخیره آگاهی - دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند - دانش حاصل از زندگی

۸۹- کدام گزینه به ترتیب، در ارتباط با «تعارض دانش علمی و دانش عمومی یک جهان اجتماعی» و «نمودار زیر» درست است؟

- ۱) دانش عمومی به طور همه جانبه از دانش علمی حمایت نمی کند - دانشها واقعیاتی هستند که انسانها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می کنند و خلق و بازسازی آن هستند، نه کشف و بازخوانی.
- ۲) گاهی با طرح ایدههای جدید حل می شوند - این ادعا را که دانش علمی، راه کشف واقعیت و دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است را می پذیرد و همه دانشها را دانش حاصل از زندگی می داند.
- ۳) گاهی با رها کردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر حل می شود - برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را بی اعتبار می داند و به عکس دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی می داند و در برخی از نحلههای این دیدگاه، مرز دانش علمی و دانش عمومی فرو می پاشد.
- ۴) اعضای جهان اجتماعی برای حل این تعارضها تلاش می کنند - دانش علمی ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی، امکان انتقاد از دانش عمومی و تصحیح آن را دارد و دانش عمومی و دانش علمی رابطه متقابل دارند.

۹۰- علت هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- پیدایش و رشد دانش علمی

- ارائه راهکارهای صحیح برای قانون‌گریزی و بحران اخلاقی

- تعاریف متفاوت و گاه متضاد از علم

- (۱) طرح مسئله خاص در یک جامعه - افرادی که درباره این مسئله شناخت علمی دارند - قطع شدن ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی
(۲) طرح مسئله خاص در یک جامعه - افرادی که درباره این مسائل شناخت علمی دارند - سرایت رویکرد جهان متجدد به علم، به جوامعی که دانش علمی را به دانش تجربی منحصر و محدود نمی‌بینند و علاوه بر علم تجربی، علوم عقلانی و وحیانی را معتبر می‌دانند.
(۳) تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی - برخورداری از شناخت دقیق از قانون‌گریزی و بحران اخلاقی - عدم حمایت همه‌جانبه دانش عمومی از دانش علمی
(۴) تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی - همه کسانی که از دانش عمومی برخوردارند - سرایت رویکرد جهان متجدد به علم که براساس هویت دنیوی خود فقط علم تجربی را دانش علمی می‌داند و علوم عقلانی و وحیانی را علم محسوب نمی‌کند.

جامعه‌شناسی (۱)

۹۱- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) مورد تحسین دیگران قرار گرفتن پیامد غیرارادی کنش ورزش کردن است.

(ب) بسیاری از آداب‌ها که مراعات می‌کنیم، محصول پدیده‌های اجتماعی اطراف ما هستند.

(ج) پرسش «چرا چنین کاری کردی؟» را می‌توان از هر کنشگری پرسید؛ زیرا فعالیت انسان با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود و حتماً به آن می‌رسد.

(د) انواع کنش‌ها از یک‌دیگر اثر می‌پذیرند و بر یک‌دیگر اثر می‌گذارند و متناسب می‌شوند، ولی هویت هیچ‌کدام از دست نمی‌رود.

(۱) غ - ص - ص - غ (۲) ص - غ - ص - ص (۳) غ - ص - غ - ص (۴) ص - غ - غ - ص

۹۲- عبارتهای زیر به ترتیب، نشانگر کدام مفهوم هستند؟

- مهر ورزیدن به دیگران

- توجه به حرکات و سخنان طرف مقابل هنگام گفت‌وگو

- نمره دادن استاد به دانشجو

- اشتراک میان حجاب و ادب

(۱) کنش ارادی است - پیامد کنش - پیامد ارادی وابسته به اراده استاد - هنجار

(۲) معنادار بودن کنش - کنش اجتماعی - پیامد ارادی وابسته به اراده استاد - هدف

(۳) کنش معنادار است - پدیده اجتماعی - پیامد غیرارادی کنش استاد - ارزش

(۴) کنش هدفدار است - کنش اجتماعی - پیامد غیرارادی کنش دانشجو - هنجار

۹۳- عبارتهای زیر به ترتیب با کدام قسمت از نمودار مرتبط می‌باشند؟

- سیراب شدن پس از نوشیدن آب

- ترک کردن سیگار و قلیان

- آسیب پس از لیز خوردن بر روی پوست موز

- تقرب به خداوند پس از وضو گرفتن

(۱) الف - ج - د - ب

(۲) الف - د - ب - ج

(۳) ب - ج - د - ج

(۴) د - الف - ب - الف

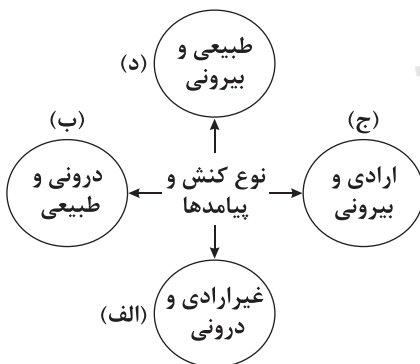
۹۴- کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با «کنش اجتماعی» و «ویژگی آگاهانه بودن کنش»، نادرست و درست است؟

(۱) با در نظر گرفتن دیگران، کنش فردی به کنش اجتماعی تبدیل می‌شود - کنش انسان‌ها همیشه براساس آگاهی صحیح صورت می‌گیرد و افراد در همه موارد به آگاهی موجود در کنش‌هایشان توجه دارند.

(۲) کنش اجتماعی نه تنها در حضور فیزیکی دیگران بلکه حتی بدون توجه به آن‌ها نیز اتفاق می‌افتد - باز ماندن از گفتار پیامد عدم آگاهی به کلمات و معانی زبان است، از این‌رو، فردی که به زبانی آگاهی ندارد، نمی‌تواند با آن زبان سخن بگوید.

(۳) پدیده‌های اجتماعی پیامد کنش اجتماعی هستند و همانند پدیده‌های طبیعی مستقل از آگاهی و اراده انسان به وجود می‌آیند - افراد در همه موارد به آگاهی موجود در کنش‌هایشان توجه دارند و از آن‌ها باخبرند و برای انجام کنش علاوه بر آگاهی، اراده انسان نیز ضروری است.

(۴) کسانی که کنشگران با توجه به آن‌ها دست به کنش می‌زنند، متفاوت‌اند - کنش انسان‌ها همیشه براساس آگاهی صحیح صورت می‌گیرد و برخلاف فعالیت سایر مخلوقات معنادار است.

۹۵- هر عبارت به ترتیب علت، معنا یا مفهوم یا موضوع، پیامد کدام گزینه است؟

- همانند پنداشتن پدیده‌های اجتماعی و پدیده‌های طبیعی

- از جنس وسیله و روش رسیدن به مقصود است.

- پوشش‌های متفاوت ما در موقعیت‌های مختلف

(۱) نادیده گرفتن تفاوت میان علوم انسانی و علوم اجتماعی و علوم طبیعی - هنجار اجتماعی - حضور فیزیکی دیگران

(۲) ایجاد فرصت‌ها و محدودیت‌هایی برای کنش انسان‌ها و زندگی انسان‌ها - ارزش اجتماعی - در نظر گرفتن دیگران

(۳) مستقل از آگاهی و اراده انسان‌هایی که آن‌ها را به وجود آورده‌اند، عمل می‌کنند - شیوه کنش اجتماعی - حضور فیزیکی دیگران

(۴) نادیده گرفتن تفاوت علوم طبیعی با علوم انسانی و علوم اجتماعی - هنجار اجتماعی - در نظر گرفتن دیگران

۹۶- کدام گزینه پاسخ درستی به پرسش‌های زیر می‌دهد؟

- ضرورت جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی به چیست؟

- به ترتیب کدام نوع پیامدهای کنش انسان قطعی و احتمالی است؟

- قرار گرفتن بر سر دوراهی در انتخاب رشته دانشگاه‌ها نشانه چیست؟

(۱) تداوم و استمرار ارزش‌ها و هنجارها - پیامدهای ارادی و غیرارادی - کنش ارادی است.

(۲) انتقال ارزش‌ها و هنجارها از طریق تعلیم و تربیت، تشویق و تنبیه - پیامدهای غیرارادی و ارادی - ارادی بودن کنش

(۳) عمل کردن براساس ارزش‌ها و هنجارها - پیامدهای غیرارادی و ارادی - انجام کنش علاوه بر آگاهی به اراده نیز بستگی دارد.

(۴) انتقال ارزش‌ها و هنجارها از طریق تعلیم و تربیت، تشویق و تنبیه - پیامدهای ارادی و غیرارادی - کنش وابسته به اراده است.

۹۷- هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب مصداق چیست؟

- ادب آداب دارد.

- مسجد

- رعایت حق تقدم هنگام سوار شدن به اتوبوس

- تصور جهان بدون جنگ

(۱) فرصت‌ها و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی - کنش اجتماعی - پدیده اجتماعی - خردترین پدیده اجتماعی

(۲) پیامد غیرارادی - پدیده اجتماعی - کنش اجتماعی - جامعه‌پذیری

(۳) فرصت‌ها و محدودیت‌های پدیده‌های اجتماعی - پدیده اجتماعی - کنش اجتماعی - خردترین پدیده اجتماعی

(۴) پدیده اجتماعی - فرصتی برای کنش اجتماعی - پدیده اجتماعی - کنترل اجتماعی

۹۸- عبارات‌های زیر به ترتیب با کدام قسمت جدول مرتبط هستند؟

- پدیده‌های اجتماعی

- کنش اجتماعی

- هنجار اجتماعی

- اگر نباشد، کنشی صورت نمی‌گیرد.

(۱) ب - ج - د - الف (۲) د - ب - ج - الف (۳) ب - الف - د - ج (۴) د - ج - ب - الف

۹۹- کدام گزینه به ترتیب عبارات‌های زیر را به درستی کامل می‌کند؟

- معلم در صورتی می‌تواند به دانش‌آموز پاسخ مناسب بدهد که کنشی او را دریابد.

- رعایت قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی در نیمه‌شب و به دور از چشم دیگران و دوربین مخفی، است.

- امنیت اخلاقی پیامد رعایت حیا است.

- با توجه به بودن کنش، فعالیت‌هایی مانند ضربان قلب، رشد قد و گردش خون، کنش محسوب نمی‌شوند.

(۱) موقعیت - کنش فردی - قطعی - آگاهانه بودن (۲) معنای - کنش اجتماعی - غیرارادی - ارادی

(۳) مفهوم - کنش اجتماعی - ارادی - ارادی (۴) معنای - کنش بیرونی - احتمالی - هدفدار

۱۰۰- به ترتیب موارد مشخص‌شده در متن زیر به کدام مفاهیم جامعه‌شناسی اشاره دارند؟

«ابوعلی سینا در خانه‌اش نشسته بود و یکی از کتاب‌های افلاطون دانشمند یونان باستان را با لذت می‌خواند، هر چه بیشتر می‌خواند لذت

بیشتری می‌برد و کنجکاوی او برای خواندن مابقی کتاب بیشتر می‌شد.»

(۱) فرصت‌ها و محدودیت‌ها - کنش اجتماعی - حاصل کنش اجتماعی - پیامد ارادی - پیامد غیرارادی - پیامد ارادی

(۲) پدیده اجتماعی - پدیده اجتماعی - کنش اجتماعی - پیامد ارادی - پیامد ارادی

(۳) پدیده اجتماعی - کنش اجتماعی - پدیده اجتماعی - کنش اجتماعی - پیامد غیرارادی - پیامد ارادی

(۴) حاصل کنش اجتماعی - پدیده اجتماعی - پیامد ارادی - پیامد غیرارادی - پیامد غیرارادی

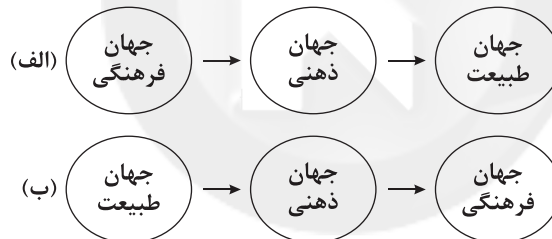
جامعه‌شناسی (۲)

- ۱۰۱- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟
 الف) پاسخ‌های متفاوت هر فرهنگی به پرسش‌های اساسی، جهان‌های فرهنگی متفاوتی پدید می‌آورد.
 ب) وقتی فردی مجسمه‌ای می‌سازد، از جهان فردی و شخصی به جهان فرهنگی وارد می‌شود.
 ج) نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی، ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی برای علوم انسانی و علوم اجتماعی ایجاد می‌کند.
 د) جهان اجتماعی انسانی محصول زندگی انسان است و هر چه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید، به این جهان تعلق دارد.
- (۱) غ - غ - غ - ص (۲) ص - ص - غ - غ (۳) ص - غ - ص - ص (۴) غ - ص - ص - غ

۱۰۲- عبارتهای زیر به ترتیب نشانگر کدام مفهوم یا موضوع هستند؟

- باورها و اعمالی که نمی‌گذارند انسان، حقیقت خویش و جهان هستی را درک کند.
 - جهانی که پیش از انسان بوده و وجود آن مستقل از خواست و اراده انسان است.
 - سه فرد در یک مسابقه، موضوعی واحد را به سه شکل خلق می‌کنند.
 - به مثابه روح یا شالوده فرهنگ عمل می‌کنند.

- (۱) اغلال و سلاسل - جهان تکوینی - بخش اجتماعی جهان انسانی - عقاید اساسی فرهنگ
 (۲) زنجیره‌هایی که انسان را در دنیا و آخرت به بند کشیده‌اند - جهان تکوینی - بخشی که هویت فرهنگی دارد - تصاویر بنیادین هر فرهنگ از انسان و جهان
 (۳) اغلال و سلاسل - جهان تکوینی - بخش فردی جهان انسانی - تصاویر بنیادین هر فرهنگ از انسان و جهان
 (۴) باز ماندن از تعامل صحیح با جهان هستی - جهان طبیعی - بخش فردی جهان انسانی - پاسخ‌های محوری فرهنگ
- ۱۰۳- کدام گزینه در ارتباط با نمودارهای «الف» و «ب» که در زیر آمده است، به ترتیب نادرست و درست است؟

- (۱) جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند - جهان ذهنی و تکوینی و جهان فرهنگی مهم و در تعامل یا یکدیگرند.
 (۲) جهان ذهنی افراد و فرهنگ، هویتی طبیعی و مادی دارند و در مقابل جهان تکوینی اهمیت ندارند - جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود و جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و فرهنگی است.
 (۳) علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم طبیعی است و علوم انسانی و علوم اجتماعی در برابر آن استقلالی ندارند - ادراک و آگاهی به انسان منحصر نمی‌شود و جهان تکوینی براساس حکمت خداوند سبحان با افراد و جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد.
 (۴) جهان فردی اشخاص را نادیده نمی‌گیرد و بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه تأکید می‌کند - برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است.

۱۰۴- عبارتهای زیر به ترتیب با کدام قسمت جدول مرتبط هستند؟

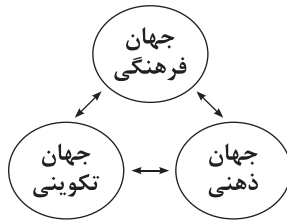
- طبیعت را در مقابل جهان انسانی قرار می‌دهند.
 - ذهن افراد و فرهنگ، هویتی طبیعی و مادی دارد.
 - از زندگی و مرگ امت‌ها سخن می‌گوید.
 - محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌ها است.

جهان فرهنگی	گروهی که از وجود سه جهان سخن می‌گویند.	(الف)	(ب)
(ج)	(د)	فرصت تعامل صحیح انسان با خودش و جهان هستی را فراهم می‌کند.	نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی

- (۱) د - ب - الف - ج
 (۲) ب - د - الف - ج
 (۳) د - ب - ج - الف
 (۴) ب - الف - د - ج

۱۰۵- کدام گزینه در ارتباط با نمودار زیر نادرست است؟

۱) قرآن کریم برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است و از زندگی و مرگ امت‌ها سخن می‌گوید، در عین حال جهان فردی اشخاص را نادیده نمی‌گیرد و بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه تأکید می‌کند.

۲) از منظر قرآن، هرگاه انسان، اخلاق الهی داشته باشد و جامعه نیز از فرهنگ توحیدی برخوردار باشد، جهان تکوینی درهای برکات خود را به روی آن‌ها می‌گشاید و هرگاه افراد و فرهنگ جامعه هویتی مشرکانه داشته باشند، زمین و آسمان از تعامل سازنده با آن‌ها سر باز می‌زنند.

۳) جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود نیست و ادراک و آگاهی نیز به انسان منحصر نمی‌شود و جهان تکوینی براساس حکمت و خواست خداوند سبحان، با افراد و جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد و باورها و اعمالی را که نمی‌گذارند انسان، حقیقت خویش و جهان هستی را درک کند، اغلال و سلاسل می‌نامد.

۴) جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی در تعامل با یکدیگرند و جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ آن‌ها است و جهان تکوینی در معرض دخل و تصرف فرهنگ‌ها و جوامع مختلف است و اگر انسان از خود و جهان هستی شناخت درستی نداشته باشد، از تعامل صحیح با جهان هستی باز می‌ماند و نمی‌تواند استعدادهایش را بپروراند و شکوفا کند.

۱۰۶- کدام گزینه به ترتیب به پرسش‌های زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟

- سلب شدن ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی از علوم انسانی و اجتماعی نتیجه چیست؟

- دیدگاه گروهی که جهان فرهنگی را مهم‌تر می‌دانند، نسبت به جهان تکوینی چیست؟

- پنهان شدن ظرفیت‌های الهی و آسمانی از افراد و گروه‌ها پیامد چیست؟

- بحران‌های زیست‌محیطی پیامد چیست؟

۱) عدم وجود تفاوت بین علوم طبیعی و علوم انسانی - با افراد و جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد - عدم وجود شناخت درست از انسان و جهان هستی - عدم تعامل صحیح انسان با جهان هستی

۲) نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی - ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند - افراد و فرهنگ جامعه هویتی مشرکانه داشته باشند - عدم وجود شناخت درست از انسان و جهان هستی

۳) علوم مربوط به ذهن افراد و فرهنگ، هویتی طبیعی و مادی دارند - اهمیتی ندارد و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهد - عدم وجود تعامل صحیح با جهان هستی - عدم توانایی انسان در پرورش استعدادهای خود

۴) نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی - مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است - افراد و فرهنگ جامعه هویتی مشرکانه داشته باشند - عدم وجود شناخت درست انسان از خود و جهان هستی

۱۰۷- کدام گزینه با عبارت زیر مرتبط نیست؟

«هنرمند عضوی از یک فرهنگ است و آثارش مطابق با نوع فرهنگی است که با آن مناسباتی دارد، هنر را می‌توان بیان ژرف‌ترین فردیت هنرمند دانست. اما این فردیت مجرد از اجتماع نیست.»

۱) وقتی فردی درباره موضوعی خاص می‌اندیشد، در محدوده فردی و ذهنی خود قرار دارد، ولی هنگامی که اندیشه‌اش را به صورت گفته یا نوشته بیان می‌کند یا براساس اندیشه و تصمیم خود با دیگران رفتار می‌کند، به جهان فرهنگی وارد می‌شود و بین دو بخش فردی و اجتماعی (فرهنگی) تناسب و هماهنگی وجود دارد.

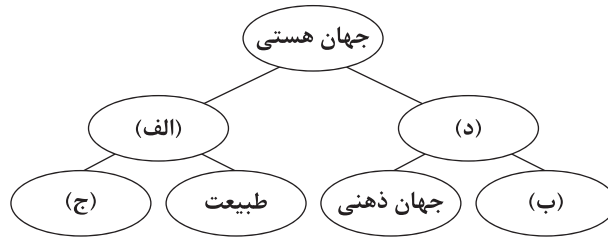
۲) باغ گلشن طبع نمونه‌ای از باغ‌سازی ایرانی، ارتباطی نزدیک با باورهای مذهبی و اعتقادات سازندگان آن‌ها داشته است، باغ تمثیلی است از بهشت جاویدان و برگرفته از آیات قرآن درباره بهشت.

۳) هر فرهنگی نوع خاصی از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد به وجود می‌آورد و به هر نوع از عقاید و خصوصیات ذهنی اجازه بروز می‌دهد و به مرور با آن تناسب می‌یابد.

۴) جهان‌های مختلف با هم رابطه و تعامل دارند، بین جهان تکوینی و جهان انسانی پیوند برقرار است و هر نوع عقیده و اخلاقی نیز فرهنگ متناسب با خود را جست‌وجو می‌کند.

۱۰۸- به ترتیب، مصادیق «الف»، «ب»، «ج» و «د» در نمودار زیر کدام‌اند و کدام عبارت با نمودار مرتبط نیست؟

- (۱) جهان تکوینی - جهان فرهنگی - جهان ماوراءالطبیعه - جهان اجتماعی - تمامی پدیده‌های جهان هستی محصول زندگی انسان نیستند، در مقابل جهان هستی، جهانی وجود دارد که پیش از انسان بوده و وجود آن مستقل از خواست و اراده انسان است.
- (۲) جهان تکوینی - جهان فرهنگی - جهان ماوراءالطبیعه - جهان انسانی - جهان‌های مختلف در مقابل هم قرار دارند و در این دیدگاه جهان ذهنی و فردی افراد در مقابل جهان طبیعت قرار دارد و طبیعت ماده خامی است که جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند.
- (۳) جهان انسانی - جهان ماوراءالطبیعه - جهان انسانی - جهان تکوینی - قرآن کریم جهان ذهنی و فردی افراد را نادیده نمی‌گیرد و بر مسئولیت فرد در قبال جامعه تأکید می‌کند.
- (۴) جهان ماوراءالطبیعه - جهان فرهنگی - جهان تکوینی - جهان انسانی - جهان هستی براساس حکمت و خواست خداوند سبحان، با افراد و جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد.

۱۰۹- کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با «جهان فرهنگی» و «پرسش‌های بنیادین بشر» درست است؟

- (۱) شیوه زندگی اجتماعی انسان‌ها را شکل می‌دهد و خود نیز محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌ها است - جهان فرهنگی محصول زندگی انسان است و هر چه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید، به جهان فرهنگی تعلق دارد.
- (۲) وقتی سه فرد در یک مسابقه، موضوعی واحد را به سه شکل مختلف خلق می‌کنند، نشان‌دهنده بخش فرهنگی جهان انسانی است که به زندگی شخصی انسان‌ها باز می‌گردد - هویت جهان فرهنگی بیشتر از لایه‌های عمیق فرهنگ (عقاید و ارزش‌ها) تأثیر می‌گیرد و نقش مهمی در هویت‌یابی افراد و جهان اجتماعی دارد.
- (۳) بین دو بخش فرهنگی و ذهنی جهان انسانی تناسب و هماهنگی وجود دارد و هر فرهنگی نوع خاصی از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد به وجود می‌آورد - پرسش معرفت‌شناسانه «آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟»، پاسخ‌های متفاوتی دارد و جهان‌های فرهنگی مختلفی پدید می‌آورد.
- (۴) بخش اجتماعی جهان انسانی، هویت فرهنگی دارد که وقتی فردی کتابی می‌نویسد یا مجسمه‌ای می‌سازد، از جهان فردی به جهان فرهنگی وارد می‌شود - هر فرهنگی در عمیق‌ترین لایه‌های خود به بنیادی‌ترین پرسش‌های بشر پاسخ می‌دهد، این پرسش‌های بنیادین و پاسخ‌های آن‌ها، همان عقاید اساسی‌اند.

۱۱۰- عبارتهای زیر به ترتیب با کدام قسمت نمودار مرتبط هستند؟

- در مقابل جهان تکوینی قرار دارد.

- هر یک از ما دانسته‌ها و خلیقات ویژه‌ای داریم که افراد دیگر با ما در آن‌ها شریک نیستند.

- نوع خاصی از عقاید و خصوصیات را در افراد به وجود می‌آورد.

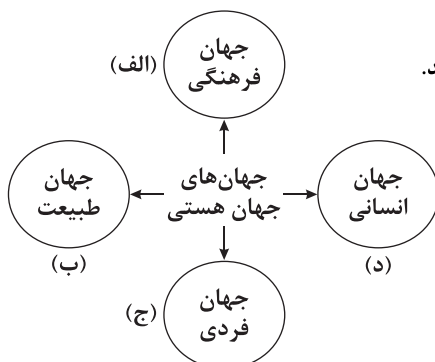
- در دیدگاه متفکران مسلمان، جهان تکوینی به آن محدود نمی‌شود.

(۱) د - ج - الف - ب

(۲) ج - ب - د - الف

(۳) د - الف - ج - ب

(۴) د - ج - ب - الف

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۸

جمعه ۱۴۰۱/۰۷/۲۲

آزمون‌های سراسر کنکور

گزینه درستی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

سؤالات آزمون

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۱۰۰	مدت پاسخگویی: ۱۰۰ دقیقه
تعداد سؤال ویژه دی ماه: ۱۲۰	مدت پاسخگویی ویژه دی ماه: ۱۱۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	وضعیت پاسخگویی		شماره سؤال		مدت پاسخگویی ویژه دی ماه
			اجباری	پاسخگویی	از	تا	
۱	زبان عربی (اختصاصی)	۲۰	اجباری		۱۱۱	۱۳۰	۲۰ دقیقه
۲	تاریخ تاریخ تاریخ	۱۰	اجباری		۱۳۱	۱۴۰	۲۰ دقیقه
		۱۰	زوج کتاب		۱۴۱	۱۵۰	
		۱۰	زوج کتاب		۱۵۱	۱۶۰	
۳	جغرافیا جغرافیای ایران جغرافیا	۱۰	اجباری		۱۶۱	۱۷۰	۲۰ دقیقه
		۱۰	زوج کتاب		۱۷۱	۱۸۰	
		۱۰	زوج کتاب		۱۸۱	۱۹۰	
۴	فلسفه و منطق منطق فلسفه	۱۰	اجباری		۱۹۱	۲۰۰	۳۰ دقیقه
		۱۰	اجباری		۲۰۱	۲۱۰	
		۱۰	اجباری		۲۱۱	۲۲۱	
۵	روان‌شناسی	۱۰	اجباری		۲۲۱	۲۳۰	۱۰ دقیقه

* داوطلبانی که قصد شرکت در کنکور سراسری ویژه دی ماه را دارند، به تمامی سؤالات زوج درس پاسخ دهند.

زبان عربی (اختصاصی)

■ عین الأنسب في الجواب للترجمة أو المفردات أو التعريب أو المفهوم (۱۱۹ - ۱۱۱):

۱۱۱- «واجعل لي لسان صدق في الآخرين»

- (۱) «و مرا در یاد دیگران با زبان نیکو قرار ده!»
 (۲) «و در دیگران برای من یادی نیکو قرار دادی!»
 (۳) «و برای من زبانی نیکو میان آیندگان قرار بده!»
 (۴) «و برای من یاد نیکو در آیندگان قرار ده!»

۱۱۲- «إنّ الناس من جهة الآباء أكفاء فلم تفتخر بنسبك يا مختال!»:

- (۱) همانا مردمان از سوی پدر برابر و مساوی‌اند، پس ای خودپسند، به نسبت افتخار مکن!
 (۲) مردم فقط از جهت پدران کفو و برابرند، بنابراین به اصل و نسب خود افتخار نکن، ای خودشیفته!
 (۳) مردمان از سوی پدران برابرند، پس ای خودپسند، چرا به نسب خویش افتخار می‌نمایی؟
 (۴) مردم به دلیل پدران برابر، با هم مساوی‌اند، پس ای خودشیفته، چرا به اصل و نسب خودت مفتخر هستی؟

۱۱۳- «هذه حقيبتى، قد انطوى فيه كل ما أحتاج إليه للسفر!»:

- (۱) این، چمدان من است و آن چه را برای سفر به آن نیاز دارم، در آن پیچیده‌ام!
 (۲) این چمدان، هرچه را در سفرم به آن نیاز دارم، در آن پیچیده شده است!
 (۳) این، چمدان من است، در آن آن چه را که در طول سفر نیاز دارم، پیچیده‌اند!
 (۴) این چمدان من است، در آن هرچه برای سفر به آن نیاز دارم، پیچیده شده است!

۱۱۴- «وُلدت هذه الطفلة عمياء و لا تبصر الأشياء التي حولها!»:

- (۱) این کودک، کور متولد شد و چیزهایی را که در اطرافش هست، نمی‌بیند!
 (۲) این کودک، نابیناست و توانایی ندارد چیزهای پیرامون خود را مشاهده کند!
 (۳) این کودک در هنگام تولد کور بود و نمی‌تواند چیزهای اطراف خود را ببیند!
 (۴) این کودک نابینا به دنیا آمده است و قادر نیست چیزهای اطراف را مشاهده کند!

۱۱۵- «أنظروا إلى السماء و قولوا من أوجد فيها الشمس المستعرة!»:

- (۱) به آسمان نگاه کردند و گفتند چه کسی خورشید فروزان را آفریده است!
 (۲) به آسمان بنگرید و بگویید چه کسی در آن خورشید فروزان را پدید آورده است!
 (۳) در آسمان تأمل کنید و بگویید کیست آن که در آن خورشیدی فروزان را آفریده است!
 (۴) به آسمان نگاه کنید و ببینید کیست آن که در آن خورشید را فروزان خلق کرده است!

۱۱۶- عین الخطأ:

- (۱) أيها الإنسان، أ تزعّم أنّك جرّم صغيراً! ای انسان؛ آیا خود را جسمی کوچک پنداشتی؟
 (۲) لیثنا نجد أدوية لجميع أدوائنا! ای کاش ما برای همه بیماری‌هایمان، داروهایی پیدا کنیم!
 (۳) الناس موتی ولكنّ العلماء أحياء! مردم مردگان هستند؛ اما دانشمندان زنده‌اند!
 (۴) قيمة الإنسان ما يحسنه! ارزش آدمی به چیزی است که آن را به خوبی انجام می‌دهد!

۱۱۷- «خلق الإنسان من طينة و هو لحم و عظم و عصب! آدمی از خلق شده و آن گوشت و و پی است!»؛ عین المناسب للفراغين:

- (۱) خاک آمیخته به آب - رگ
 (۲) گِل - استخوان
 (۳) استخوان - رگ
 (۴) گِل - پوست

۱۱۸- «به آن چه گفته است، بنگر و به آن که گفته است، ننگر!»؛ عین الصحیح فی التعریب:

- (۱) تنظُرُ إلى ما قال و لا تنظُرُ إلى من قال!
(۲) لتُكُنْ نظرتُك إلى ما قال و لا من قال!
(۳) أنظر ماذا قال و لا تنظر من الذي قال!
(۴) أنظر إلى ما قال و لا تنظر إلى من قال!

۱۱۹- «لم تقولون ما لا تفعلون»؛ عین المناسِب لمفهوم الآية الشريفة:

- (۱) إن لسان المقصّر قصيرا!
(۲) تفكّر ساعة خير من عبادة سبعين سنة!
(۳) لسان العمل أنطق من لسان الجسم!
(۴) ربّ كلام كالحسام!

■ عین الخطأ فی الإعراب و التحليل الصرفي (۱۲۲ - ۱۲۰):

۱۲۰- «أهل العلم أحياء و إن ماتوا!»:

- (۱) أحياء: اسم - مصدر (من الميزيد الثلاثي) - نكرة - معرب / خبر و مرفوع و الجملة اسمية
(۲) أهل: اسم - مذکر - معرب / مبتدأ و مرفوع بالضمّة
(۳) ماتوا: فعل ماضي - لازم - للجمع المذکر الغائب / فعل و فاعله ضمير «الواو» المتصل
(۴) العلم: مذکر - معرّف بأل - مفرد (جمعه: العلوم) / مضاف إليه و مجرور بالكسرة و المضاف «أهل»

۱۲۱- «الكلام كالدواء؛ قليله ينفع و كثيره قاتل!»:

- (۱) ينفع: مضارع - حروفه كلّها أصلية (مجرد ثلاثي) - للمفرد المذکر / خبر و مبتدؤه «قليل» و هو مضاف
(۲) الدواء: اسم - مذکر - معرب - مفرد (جمعه: الأدوية) / مجرور بحرف «ك»، «كالدواء» خبر
(۳) قاتل: مفرد مذکر - اسم فاعل (اشتقاقه من فعل «قاتل») - نكرة / خبر و الجملة اسمية
(۴) كثير: اسم - مذکر - معرب - على وزن «فَعِيل» / مبتدأ و مرفوع بالضمّة

۱۲۲- «فابحث و قل من ذا الذي يُخرج منه الثمرة!»:

- (۱) الثمرة: مفرد مؤنث (جمعه: الثمرات) - معرفة (علم) - معرب / مفعول و منصوب بالفتحة الظاهرة
(۲) ابحت: مجرد ثلاثي - للمخاطب / فعل مع فاعله و الجملة فعلية
(۳) هـ (منه): ضمير متصل - للمفرد المذکر - مبني / مجرور بحرف «من» الجاز
(۴) يُخرج: مضارع - متعدّد - له حرف زائد واحد / فعل و الجملة فعلية

■ عین المناسِب في الجواب عن الأسئلة التالية (۱۳۰ - ۱۲۳):

۱۲۳- عین الخطأ في ضبط حركات الكلمات:

- (۱) صَيَّرَتِ الأمطارُ الأرضَ حَصْرَةً!
(۲) سافَرنا لزيارةِ مَرَقِدِ أميرِ المؤمنین!
(۳) رَبّنا لا تَجْعَلنا مِنَ القَوْمِ الظّالِمین!
(۴) أَطْلَبُوا العِلْمَ و لَو بالّصین!

۱۲۴- عین ما فيه جمع سالم للمذکر و المؤنث معاً:

- (۱) تُساعد المؤمناتُ مساکین المدينة!
(۲) یجبُ أن تُسمع أصواتِ المُعارضین!
(۳) إنَّ لاعبي الفريقِ یُشاركون في المسابقات!
(۴) أنشدَ الشُّعراءُ الإيرانيونَ أبياتاً ممزوجة بالعربية!

۱۲۵- «بخار متراکم في السماء ينزل منه المطر و الثلج!»؛ العبارة توضّح عن

- (۱) الظاهرة (۲) الغصن (۳) الجذوة (۴) الغيم

۱۲۶- عین ما فيه من المفردات المتضادة:

- (۱) رقد أخي في غرفة كبيرة نام هناك عمّي!
(۲) و للرجال على الأفعال أسماء!
(۳) تناول هذه الحبوب مَمْنوعٌ و ليس مَسْموحاً!
(۴) هل تظنّ أنّك خلقت من فضّة أو ذهب أو نحاس!

۱۲۷- عین الخطأ لبيان الساعة:

- (۱) ۱۱: ۴۵ ← الثانية و عشرة إلّا ربعا!
(۲) ۸: ۰۰ ← الثامنة تماماً!
(۳) ۹: ۲۵ ← التاسعة و خمس و عشرون دقيقة!
(۴) ۲: ۱۵ ← الثانية و الربع!

۱۲۸- عین المثنی:

- (۱) النسیان نعمة لا تُمنح للجميع!
(۲) إِنَّ هَذَا الْمِيدَانَ بُنِيَ فِي زَمَنِ الْقَدِيمِ!
(۳) ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ﴾
(۴) الكذب و البخل، إِيَّاكَ و اقترَب من الخصلتين!

۱۲۹- عین الخطأ (في صيغ الأفعال):

- (۱) أولئك النساء يعملن بواجباتهن!
(۲) إرحم من في الأرض يرحمك من في السماء!
(۳) عصفُ رياح شديدة و خربت كثيراً من البيوت!
(۴) يتعاون الناس على صنع مستقبل مضيء!

۱۳۰- عین ما فيه التركيب الوصفي:

- (۱) إعملوا لأخركم كأنكم تموتون غداً!
(۲) ﴿لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ﴾
(۳) الدموع هي قطرات جارية من العيون!
(۴) سأشرح لكم الدرس بعد أسبوع!

تاریخ

۱۳۱- کدام گزاره‌ها درباره تاریخ‌نگاران سنتی و شیوه کار آن‌ها نادرست هستند؟

- (الف) تاریخ‌نگاران سنتی، بیشتر به ثبت وقایع شاهان و امور آن‌ها همت داشتند.
(ب) آن‌ها آثار خود را غالباً با خصوصیات ادبی تألیف می‌کردند.
(ج) سبک نگارش آن‌ها در بسیاری موارد، سخت است و تحلیل و تفسیر، کم‌تر در آثار آن‌ها به چشم می‌خورد.
(د) بیش از آن‌که مورخ حقیقت باشند، کاتب دربار بودند و بیشتر بر تاریخ شاهان تأکید داشتند.
(ه) از جمله تاریخ‌نگاران سنتی می‌توان به میرزا مهدی‌خان استرآبادی نویسنده کتاب تاریخ گیتی‌گشا اشاره کرد.
(۱) «د» - «ه» (۲) فقط «ه» (۳) فقط «ب» (۴) «ب» - «ج»

۱۳۲- چه عاملی تأثیر به‌سزایی در آشنایی نویسندگان و مورخان ایرانی با بینش و روش مورخان اروپایی داشت؟

- (۱) ترجمه آثار اروپایی به زبان فارسی
(۲) جنگ‌های ایران و روسیه در دوران فتحعلی شاه قاجار
(۳) گسترش فعالیت علمی شرق‌شناسان در ایران
(۴) گسترش مدارس جدید

۱۳۳- از جمله مورخان مشهور زمان فتحعلی شاه قاجار بود. او

- (۱) میرزا محمد جعفر خورموجی - یکی از پیشگامان انتقاد به متکلف‌نویسی و نویسنده کتاب تاریخ ذوالقرنین است.
(۲) میرزا محمد جعفر خورموجی - نخستین کسی است که واقعیت قتل امیرکبیر را بازتاب داده است.
(۳) خاوری شیرازی - گام‌های بلندی را در حوزه تاریخ‌نویسی عصر قاجار برداشت.
(۴) خاوری شیرازی - به حقیقت‌نویسی و مختصرنویسی علاقه نشان داد و تملق‌گویی را نکوهش کرد.

۱۳۴- در شیوه تاریخ‌نگاری معاصر، تاریخ‌نویسان و پژوهشگران رویدادهای تاریخی را چگونه ارزیابی می‌کردند؟

- (۱) با بهره‌گیری از نتایج تحقیقات علمی مانند باستان‌شناسی و جامعه‌شناسی
(۲) با ایجاد مراکز تحقیقاتی و نشریات تخصصی در حوزه مطالعات تاریخی
(۳) با بهره‌برداری از منابع و اسناد معتبر و گزینش و نقد آن‌ها
(۴) با ترجمه نوشته‌های تاریخی از زبان‌های اروپایی به زبان فارسی

۱۳۵- کدام عامل زیر، تأثیر عمیقی بر دگرگونی بینش مورخان ایرانی داشت و توجه آنان را به ابعاد گوناگون رویدادهای تاریخی جلب کرد؟

- (۱) گسترش مدارس جدید
(۲) انقلاب مشروطیت
(۳) آغاز ترجمه آثار اروپایی به فارسی
(۴) جنگ‌های ایران و روسیه

۱۳۶- کدام عبارت درباره «میرزا فتحعلی خان آخوندزاده» درست است؟

- (۱) یکی از مورخان مشهور دوره قاجار بود.
- (۲) یکی از پیشگامان انتقاد به تملق و متکلف‌نویسی بود.
- (۳) شیوه تاریخ‌نویسی رضا قلی‌خان هدایت را به دلیل به کار بردن الفاظ مصنوع ادبی مورد انتقاد قرار داد.
- (۴) در کتاب خود ضمن توجه به مردم، نقش طبقات اجتماعی مختلف را در انقلاب مشروطیت نشان داده است.

۱۳۷- به ترتیب، منظور از «تراجم» چیست و در زمره کدام دسته از منابع تاریخی دوره معاصر قرار می‌گیرند؟

- (۱) سفرنامه‌ها - منابع آرشیوی
- (۲) زندگی‌نامه‌ها - کتاب‌ها
- (۳) نامه‌های اداری - اسناد
- (۴) خاطرات - نشریات

۱۳۸- کدام‌یک از آثار زیر نقش به‌سزایی در آگاهی سیاسی و اجتماعی مردم ایران و جنبش آنان علیه نظام استبدادی و برقراری مشروطه داشت؟

- (۱) کتاب «احمد» نوشته عبدالرحیم طالبوف
- (۲) مجموعه رسائل و منشآت میرزا ابوالقاسم قائم‌مقام فراهانی
- (۳) سیاحت‌نامه حاج زین‌العابدین مراغه‌ای
- (۴) رساله ایراد نوشته میرزا فتحعلی خان آخوندزاده

۱۳۹- اولین روزنامه ایران به ترتیب، به چه نامی و توسط چه کسی در کشور منتشر شد؟

- (۱) وقایع اتفاقیه - امیرکبیر
- (۲) کاغذ اخبار - میرزا صالح شیرازی
- (۳) وقایع اتفاقیه - میرزا صالح شیرازی
- (۴) کاغذ اخبار - امیرکبیر

۱۴۰- چه تعداد از عبارت‌های زیر درباره «اسناد و منابع آرشیوی» درست هستند؟

(الف) اسناد تاریخی، اوراق یا برگ‌نوشته‌هایی هستند که ارزش اداری دارند و در پژوهش‌های تاریخی به آن‌ها استناد می‌شود.
(ب) شامل کلیه مکاتبات حکومتی، فرمان‌ها، معاهدات سیاسی، نامه‌های شخصی و اداری، گزارش‌های اقتصادی، نظامی، اسناد مالی و قضایی و ... می‌شوند.

(ج) حاوی اطلاعات بسیار باارزش و منحصر به فردی درباره مسائل و موضوعات سیاسی، اداری، اقتصادی و ... هستند.

(د) در همه کشورهای جهان، محلی برای نگهداری، حفاظت، مرمت و طبقه‌بندی اسناد ایجاد شده که به آن «آرشیو ملی» گفته می‌شود.

- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (تاریخ ۱)، شماره ۱۴۱ تا ۱۵۰ و زوج درس ۲ (تاریخ ۲)، شماره ۱۵۱ تا ۱۶۰، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

توجه: داوطلبانی که قصد شرکت در کنکور سراسری ویژه دی‌ماه را دارند به تمامی سؤالات زوج درس ۱ (تاریخ ۱)، شماره ۱۴۱ تا ۱۵۰ و زوج درس ۲ (تاریخ ۲)، شماره ۱۵۱ تا ۱۶۰، پاسخ دهند.

زوج درس ۱

تاریخ (۱) (سؤالات ۱۴۱ تا ۱۵۰)

۱۴۱- ویژگی‌های رویدادهای تاریخی در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- (۱) مجزا و غیرمستقل نیستند.
- (۲) دور از دسترس و غیرقابل تجربه هستند.
- (۳) تکرارپذیر و غیرقابل مشاهده هستند.
- (۴) قابل مشاهده و غیرقابل درک هستند.

۱۴۲- شیوه تاریخ‌نگاری نوینی که پس از رنسانس پدید آمد، بر چه اساسی استوار بود؟

- (۱) ذکر حوادث سیاسی و نظامی و بررسی آثار و نتایج این حوادث
- (۲) تمرکز بر بیان مشروح حوادث سیاسی و نظامی و شرح حال فرمانروایان
- (۳) سنجش دقیق منابع، استناد به اسناد و مدارک معتبر و دوری از داستان‌پردازی
- (۴) بهره‌گیری از یافته‌های علوم و فنون مختلف مانند باستان‌شناسی، جامعه‌شناسی، فلسفه و گاه‌شماری

۱۴۳- علم تاریخ می‌تواند ما را در ارزیابی و شناخت درست اوضاع و شرایط کنونی جامعه خویش و سایر جوامع و نیز ترسیم افق آینده کمک کند؛ زیرا
 (۱) رویدادهای تاریخی اگر چه در زمان معینی در گذشته به وقوع پیوسته‌اند، اما آثار و پیامدهای این رویدادها، گذشته، حال و آینده را به یکدیگر پیوند می‌دهد.
 (۲) مطالعه سرگذشت انسان‌ها و جوامع گذشته، منبع و گنجینه ارزشمندی برای پرورش قوه شناخت و تفکر است.
 (۳) شناخت گذشته و بررسی زندگی مردم در زمان‌ها و مکان‌های دیگر، به ما کمک می‌کند تا درک درستی از هویت و کیستی خود پیدا کنیم.
 (۴) مطالعه تاریخ به ما کمک می‌کند تا بفهمیم که فرهنگ‌ها و جوامع بشری چگونه و تحت تأثیر چه عوامل و شرایطی به وجود آمده، پیشرفت کرده و به وضعیت امروزی رسیده‌اند.

۱۴۴- کدام گاه‌شماری هر سه سال، یک ماه از سال واقعی عقب می‌افتاد و کدام عبارت درباره این گاه‌شماری درست است؟

- (۱) بابلی - در سال ۴۶ق.م. ژولیوس سزار دستور داد که گاه‌شماری رومی براساس آن اصلاح شود.
 (۲) بابلی - محتوای سنگ‌نوشته‌های تخت‌جمشید نشان می‌دهد که این گاه‌شماری در قلمرو هخامنشیان نیز رواج داشته است.
 (۳) اوستایی - در دوره ساسانیان در ایران رایج شد.
 (۴) اوستایی - مبدأ آن به تخت نشستن هر پادشاه بود.

۱۴۵- کتاب «العبر» نوشته کیست و مقدمه آن به چه موضوعی اشاره دارد؟

- (۱) ابن‌خلدون - تأثیر جغرافیا و اقلیم بر تاریخ، اخلاق و رفتار آدمیان
 (۲) ابن‌خلدون - نقش پدیده‌های اقلیمی در شکل دادن به تحولات تاریخی
 (۳) طبری - تأثیر عوامل جغرافیایی بر شکل‌گیری تمدن‌ها و ایجاد و گسترش راه‌ها
 (۴) طبری - توصیف و تحلیل رویدادها براساس زمان وقوع آن‌ها

۱۴۶- چه تعداد از اطلاعات زیر، از «نقشه‌های تاریخی» قابل استنباط هستند؟

«مسیرهای مهاجرت و لشکرکشی‌ها - تقسیمات اداری و مالیاتی - قلمرو حکومت‌ها - تأثیر عوامل جغرافیایی بر برپایی سکونتگاه‌ها - محل دقیق رویدادها»

(۱) ۵ (۲) ۴ (۳) ۳ (۴) ۲

۱۴۷- کدام گزینه تعریف درستی از «علم باستان‌شناسی» ارائه می‌دهد؟

- (۱) علم مطالعه مناطق و سرزمین‌های مختلف در گذشته به منظور شناخت تأثیر محیط طبیعی بر رویدادهای تاریخی
 (۲) علم مطالعه جنبه‌های مختلف زندگی انسان‌ها و جوامع در گذشته و بررسی و تحلیل علل و نتایج افکار و اعمال پیشینیان
 (۳) علم گردآوری، مرمت و نگهداری آثار باستانی به منظور نمایش آن‌ها در موزه‌ها
 (۴) علم بررسی و مطالعه آثار باستانی و تاریخی به منظور شناخت فرهنگ و شیوه زندگی انسان‌ها و جوامع گذشته

۱۴۸- کدام گزاره‌ها متناسب با سومین مرحله از کار باستان‌شناسان است؟

- (الف) عکس‌برداری و ثبت دقیق مشخصات آثار
 (ب) نمایش آثار باستانی کشف‌شده در موزه‌ها
 (ج) رجوع به کتاب‌های تاریخی و سفرنامه‌ها
 (د) بررسی آثار باستانی کشف‌شده به لحاظ قدمت و مواد و مصالح به کار رفته در آن‌ها
 (ه) نقشه‌برداری از محوطه‌های باستانی با استفاده از پهپادها
 (و) مقایسه آثار باستانی سرزمین‌ها و تمدن‌های گوناگون

(۱) «الف» - «ب» (۲) «ب» - «د» (۳) «ه» - «و» (۴) «د» - «و»

۱۴۹- عبارت زیر به کدام مرحله از کار باستان‌شناسان اشاره دارد؟

«در دوران ساسانی، هنر سفالگری رونق گذشته را نداشت.»

- (۱) کشف و شناسایی (۲) کاوش و حفاری (۳) تعیین سن آثار باستانی (۴) استخراج و تنظیم اطلاعات

۱۵۰- چه تعداد از گزاره‌های زیر، محوطه باستانی به شمار می‌روند؟

«طاق بستان کرمانشاه - شهر سوخته - کتیبه بیستون - موزه ملی ایران باستان - آرامگاه شی‌هوانگ‌تی - معبد چغازنبیل - تپه سیلک کاشان»

(۱) ۵ (۲) ۶ (۳) ۷ (۴) ۳

- ۱۵۱- انواع مختلف ادبیات عامیانه، مثلها، داستان‌های تاریخی، ترانه و لایلی در کدام دسته از منابع پژوهشی تاریخ قرار می‌گیرند و کاربرد آن‌ها چیست؟
- (۱) تاریخ‌های منظوم از منابع نوشتاری - اطلاعات بسیار مفیدی را دربارهٔ فرهنگ، عقاید و آداب و رسوم گذشتگان به دست می‌دهند.
 - (۲) آثار شفاهی از منابع غیرنوشتاری - کمک زیادی به شناخت فرهنگ، آداب و رسوم و سنت‌های مختلف اجتماعی در دوره‌های مختلف می‌کند.
 - (۳) تاریخ‌های منظوم از منابع غیرنوشتاری - به مورخان برای فهم عمیق‌تر و بازسازی دقیق‌تر گذشته‌ها کمک می‌کنند.
 - (۴) آثار شفاهی از منابع نوشتاری - بیانگر اوضاع فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و نظامی دوران گذشته هستند.
- ۱۵۲- تلاش فرمانروایان برای ثبت و ضبط دوران زندگی خود و رویدادها موجب شکل‌گیری تاریخ‌نویسی و در دورهٔ اسلامی شد که در مورد دومی می‌توان به کتاب اشاره کرد.

(۱) سلسله‌ای - محلی - تاریخ سیستان

(۲) محلی - تک‌نگاری - عجائب المقدور فی نواب تیمور

(۳) تک‌نگاری - سلسله‌ای - تاریخ بیهقی

(۴) منظوم - عمومی - تاریخ طبری

- ۱۵۳- مورخان به منظور تبیین اوضاع علمی دوره‌های تاریخی از کدام متون استفاده می‌کنند؟

(۱) فرهنگ‌نامه‌های زندگی‌نامه‌ای

(۲) طبقات و انساب

(۳) متون فلسفی و کلامی

(۴) اسناد بر جای مانده از دیوان‌های حکومتی

- ۱۵۴- مورخان در مرحلهٔ سنجش اعتبار و نقد راوی می‌کوشند تا با بررسی اندیشه و مقصود او را فهم و کشف کنند.

(۱) ویژگی‌های هویتی روایت‌کنندهٔ خبر

(۲) فاصلهٔ زمانی و مکانی بین راوی و خبر

(۳) محل تولد و زندگی و جایگاه علمی راوی

(۴) علائق و انگیزه‌های راوی

- ۱۵۵- قدیمی‌ترین شکل تاریخ‌نگاری دورهٔ اسلامی کدام است و مهم‌ترین ویژگی این شکل از تاریخ‌نگاری چیست؟

(۱) سال‌شماری - نگارش اخبار به ترتیب زمان وقوع آن‌ها

(۲) روایی - عدم دخل و تصرف تاریخ‌نگار در روایت‌ها

(۳) ترکیبی - مواجههٔ مورخ با مجموعه‌ای از اخبار گوناگون دربارهٔ یک موضوع

(۴) تحلیلی - بررسی موشکافانهٔ اخبار و روایت‌ها و نقد آن‌ها

- ۱۵۶- کتاب «مروج‌الذهب» نوشتهٔ کیست و براساس کدام شیوهٔ تاریخ‌نگاری، تألیف شده است؟

(۱) مسعودی - تحلیلی

(۲) مسعودی - ترکیبی

(۳) دینوری - تحلیلی

(۴) دینوری - ترکیبی

- ۱۵۷- شاخص‌ترین ارزش‌های حاکم بر نظام قبیله‌ای در شبه‌جزیرهٔ عربستان پیش از ظهور اسلام چه بود؟

(۱) جنگ و راهزنی و شجاعت در منازعات قبیله‌ای

(۲) جنگاوری و وابستگی شدید به قبیله

(۳) افتخار به حسب و نسب و احترام به روابط خونی

(۴) دفاع از قبیله و پایبندی به خصائل اخلاقی چون شجاعت و سخاوت

- ۱۵۸- به ترتیب وضعیت اقتصادی شبه‌جزیرهٔ عربستان به شدت متأثر از چه بود و شیوهٔ معیشتی غالب در این سرزمین چه بود؟

(۱) موقعیت جغرافیایی و شرایط اقلیمی آن - راهزنی

(۲) وجود خانهٔ کعبه به عنوان محل استقرار بت‌ها - دامداری

(۳) قرارگیری مکه بر سر راه تجاری یمن به شام - دادوستد

(۴) شرایط طبیعی و ویژگی‌های آب‌وهوایی آن - کشاورزی

۱۵۹- پس از علنی شدن دعوت پیامبر (ص)، مشرکان مکه از بیم برانگیخته شدن تعصبات قبیله‌ای و طایفه‌ای و جلوگیری از ایجاد جنگ و خون‌ریزی تصمیم گرفتند که

- (۱) ابوطالب، رئیس قبیله قریش را در تنگنا قرار دهند که برادرزاده خود (محمد) را وادار به دست کشیدن از عقایدش کنند.
- (۲) هر طایفه از مسلمان شدن اعضای خود جلوگیری نماید و با افرادی که اسلام آورده بودند، برخورد کند.
- (۳) بنی‌هاشم و مسلمانان را تحت محاصره اجتماعی و اقتصادی قرار دهند.
- (۴) پیامبر (ص) و مسلمانان را از شهر مکه اخراج کنند.

۱۶۰- کدام عبارت درباره «مطعم بن عدی» صحیح است؟

- (۱) فرزندخوانده رسول خدا (ص) و از جمله نخستین ایمان‌آوردگان به اسلام بود.
- (۲) سرپرستی مسلمانان را در مهاجرت از مکه به حبشه بر عهده داشت.
- (۳) نخستین فردی بود که خارج از خانواده پیامبر (ص)، اسلام را پذیرفت.
- (۴) یکی از اشراف مکه بود که پیامبر (ص) با حمایت‌خواهی از او از طائف به مکه بازگشت.

۱۶۱- منظور از یا جایگاه، مکان اصلی یک سکونتگاه روستایی یا شهری و است.

- (۱) مکان - شکل قرارگیری آن در سطح ناحیه
- (۲) مقر - محل استقرار آن روی زمین
- (۳) موقعیت - وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده‌های پیرامون خود
- (۴) وضعیت - مکان اصلی و دقیق یک سکونتگاه

۱۶۲- به ترتیب منظور از «هسته اولیه سکونتگاه‌ها» چیست و با کدام مفهوم جغرافیایی مرتبط است؟

- (۱) مکانی که مردم برحسب علاقه، آن را برای زندگی انتخاب کرده‌اند - مقر
- (۲) محلی که مردم برحسب نیاز، آن را به اشغال درآورده‌اند - مکان
- (۳) مکانی که بعدها روستاها یا شهرها از آن محل گسترش یافته‌اند - موقعیت
- (۴) محلی که در طی زمان، موقعیت و اعتبار خود را از دست داده است - جایگاه

۱۶۳- کدام گزینه از مهم‌ترین عوامل شکل‌گیری هسته اولیه روستاها و شهرها در کشور ایران بوده است؟

- (۱) دسترسی به آب، خاک حاصلخیز، تصمیمات حکومتی و ناهمواری‌ها
- (۲) خاک حاصلخیز، قرار گرفتن در تقاطع راه‌ها، دسترسی به منابع معدنی و بازارهای محلی
- (۳) آب و هوا، تصمیمات حکومتی، قلعه‌های دفاعی و ناهمواری‌ها
- (۴) دسترسی به آب، قلعه‌های دفاعی، بازارهای محلی و قرار گرفتن در تقاطع راه‌ها

۱۶۴- کدام گزینه تعریف درستی از مفهوم «موقعیت یک شهر یا روستا» ارائه می‌دهد؟

- (۱) وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده‌های پیرامون خود و همچنین جایگاه آن در سطح ناحیه
- (۲) مکانی که مردم برحسب نیاز آن را به اشغال درآورده‌اند.
- (۳) مکان اصلی و دقیق یک سکونتگاه و محل استقرار آن روی زمین
- (۴) عواملی که روستاها یا شهرها براساس آن‌ها اعتبار و گسترش یافته‌اند.

۱۶۵- با توجه به عبارت زیر، کدام گزینه نادرست است؟

«موقعیت یک شهر یا روستا در ادامه حیات یا گسترش آن سکونتگاه و یا حتی زوال آن نقش مهمی ایفا می‌کند.»

- (۱) دسترسی یک شهر به دریا یا شبکه ارتباطی خط آهن در یک منطقه، موقعیت مناسبی برای رونق تجارت و مشاغل مربوط در آن شهر به وجود می‌آورد.
- (۲) مجاورت یک سکونتگاه با کوه آتشفشان یا گسل‌های فعال می‌تواند حیات آن سکونتگاه را به خطر بیندازد.
- (۳) نزدیک بودن روستا به شهرهای پرجمعیت مجاور و یا منابع معدنی در جذب نیروی کار و توسعه صنایع آن، تأثیر زیادی دارد.
- (۴) رویدادهای سیاسی یا تغییرات آب و هوایی ممکن است موجب از دست رفتن موقعیت و اعتبار یک شهر شوند.

۱۶۶- حوزه نفوذ گسترده شهر اهواز متأثر از چیست؟

- (۱) نزدیکی به رود کارون و دسترسی به آب‌های آزاد
- (۲) گسترش جمعیت و رونق تجارت
- (۳) قرارگیری در محل تقاطع راه‌های آبی، جاده‌ای و راه‌آهن
- (۴) آب و هوا و دسترسی به منابع معدنی و انرژی

۱۶۷- با توجه به «متداول‌ترین ملاک تشخیص شهر و روستا» کدام عبارت درست است؟

- (۱) در روستاها، فضاهای باز و چشم‌اندازهای طبیعی بیشتر و گسترده‌ترند.
- (۲) در شهرها، امکانات آموزشی، درمانی و پزشکی، حمل‌ونقل عمومی و ... متنوع و گسترده است.
- (۳) در اغلب سکونتگاه‌های روستایی، درصد زیادی از مردم در بخش کشاورزی فعالیت می‌کنند.
- (۴) در برخی کشورهای اروپایی، سکونتگاه‌هایی با بیشتر از ۲۰۰۰ نفر جمعیت، شهر محسوب می‌شوند.

۱۶۸- کدام گزینه در رابطه با رتبه‌بندی یا سلسه‌مراتب سکونتگاه‌های اروپایی نادرست است؟

- (۱) با حرکت به سوی قاعده هرم، جمعیت سکونتگاه‌ها بیشتر و میزان خدماتی که ارائه می‌دهند، کم‌تر می‌شود.
- (۲) جمعیت شهرهای کوچک نسبت به روستاها بیشتر است.
- (۳) تنوع خدمات در شهرهای منطقه‌ای نسبت به پایتخت کم‌تر است.
- (۴) عموماً پایتخت‌ها، بالای ۲ میلیون نفر جمعیت دارند.

۱۶۹- در بررسی حوزه نفوذ یک سکونتگاه، منظور از «دامنه نفوذ» چیست؟

- (۱) بیشترین مسافتی که مردم منطقه برای دریافت کالا یا خدمات از آن سکونتگاه طی می‌کنند.
- (۲) کم‌ترین مسافتی که مردم منطقه برای دریافت کالا یا خدمات از آن سکونتگاه طی می‌کنند.
- (۳) حداقل جمعیت یک منطقه که تقاضای کالا، خدمات یا عملکردی از یک سکونتگاه دارند.
- (۴) حداکثر جمعیت یک منطقه که تقاضای کالا، خدمات یا عملکردی از یک سکونتگاه دارند.

۱۷۰- به ترتیب، سرعت گسترش شهرنشینی در کدام نواحی بیشتر از سایر نواحی جهان است و از جمله علل آن کدام است؟

- (۱) آمریکای شمالی و اروپا - صنعتی شدن و توسعه کارخانه‌ها
- (۲) اروپا و آمریکای شمالی - رشد خدمات
- (۳) آسیا و آفریقا - ورود آن‌ها به تجارت جهانی
- (۴) آفریقا و آسیا - مهاجرت فزاینده شهرنشینان به روستاها

داوطلب گرامی، لطفاً از بین سوالات زوج درس ۱ (جغرافیای ایران، شماره ۱۷۱ تا ۱۸۰) و زوج درس ۲ (جغرافیا ۲)، شماره ۱۸۱ تا ۱۹۰، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

توجه: داوطلبانی که قصد شرکت در کنکور سراسری ویژه دی‌ماه را دارند به تمامی سوالات زوج درس ۱ (جغرافیای ایران، شماره ۱۷۱ تا ۱۸۰) و زوج درس ۲ (جغرافیا ۲)، شماره ۱۸۱ تا ۱۹۰، پاسخ دهند.

زوج درس ۱

جغرافیای ایران (سوالات ۱۷۱ تا ۱۸۰)

۱۷۱- از جمله علمی که با جغرافیای در ارتباط است، می‌باشد که به بررسی تأثیر عناصر و عوامل آب و هوایی بر مکان و زندگی انسان می‌پردازد.

- (۱) انسانی - هواشناسی
- (۲) طبیعی - هواشناسی
- (۳) انسانی - آب و هواشناسی
- (۴) طبیعی - آب و هواشناسی

۱۷۲- کدام یک از عبارتهای زیر با «جغرافیای اقتصادی» مرتبط است؟

- (۱) عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی، غالباً سودجویانه بوده است.
- (۲) فناوری‌های جدید، انسان را قادر به بهره‌برداری از اعماق زمین کرده و میزان دسترسی انسان به منابع طبیعی را گسترش داده است.
- (۳) منابع معدنی یک ناحیه در شکل‌گیری شهرهای صنعتی تأثیرگذار است.
- (۴) خاک، آب، سرمایه و نیروی انسانی بر میزان اشتغال ساکنان یک مکان تأثیر می‌گذارند.

۱۷۳- کدام گزینه به ترتیب، درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را در مورد «مفاهیم اساسی دانش جغرافیا» به درستی نشان می‌دهد؟
الف) مکان و انسان، از مفاهیم اساسی دانش جغرافیا هستند.

ب) روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری پدیده‌ها در مکان و همچنین دخالت‌های انسان در محیط طبیعی موجب تغییر شکل مکان‌ها می‌شود.

ج) در دهه‌های اخیر و در پی استفاده انسان از فناوری، محیط طبیعی به محیط جغرافیایی تبدیل شده است.

۱) ص - غ - ص
۲) ص - ص - غ
۳) غ - غ - غ
۴) غ - ص - غ

۱۷۴- جغرافیا علمی برای زندگی بهتر است، زیرا

۱) به انسان کمک می‌کند تا در محیط طبیعی، تأثیر بیشتری بگذارد.

۲) زمینه تغییر محیط طبیعی به محیط جغرافیایی را فراهم می‌آورد.

۳) شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی بدون دانش جغرافیا امکان‌پذیر نیست.

۴) به انسان در بهره‌برداری از محیط طبیعی برای رفع نیازهای خود کمک می‌کند.

۱۷۵- در مطالعه همه‌جانبه «گسترش یک سکونتگاه»، جغرافی دان به چه منظور از نقشه‌خوانی استفاده می‌کند؟

۱) بررسی میزان افزایش جمعیت آن

۲) مطالعه میزان منابع آب این سکونتگاه

۳) تأثیر عوامل محیطی بر فعالیت‌های اقتصادی ساکنان

۴) بررسی امکان گسترش فیزیکی آن

۱۷۶- به ترتیب، رکن اساسی جغرافیا چیست و کدام یک از سؤالات کلیدی متناسب با آن است؟

۱) مکان - بزرگ‌ترین منبع انرژی جهان در کجا قرار دارد؟

۲) پدیده‌ها - علت محدودیت کشاورزی در نواحی کوهستانی چیست؟

۳) پدیده‌ها - ایران در کدام عرض جغرافیایی قرار گرفته است؟

۴) مکان - ناهمواری‌های ایران مربوط به کدام دوره زمین‌شناسی است؟

۱۷۷- در مثال زیر، پاسخ متناسب با کدام یک از سؤالات کلیدی جغرافیا آورده نشده است؟

«در روز ۲۸ تیر ماه سال ۹۴، بر اثر بارندگی و سیل، بخشی از کوه امامزاده داوود ریزش کرد؛ تعدادی از درختان، شکسته شده و به همراه مقدار زیادی سنگ، در مسیر پل کیگا حرکت کرد.»

۱) کجا؟
۲) چه کسانی؟
۳) چرا؟
۴) چه چیز؟

۱۷۸- چه عاملی سبب تلاش انسان برای کشف ناشناخته‌ها شده است؟

۱) حس کنجکاوی انسان نسبت به جهان و مسائل گوناگون آن

۲) لزوم بهره‌برداری هر چه بیشتر از منابع طبیعی

۳) پیشرفت فناوری و گسترش دسترسی انسان به محیط طبیعی

۴) افزایش جمعیت جهان و کمبود منابع طبیعی متناسب با نیاز آن

۱۷۹- کدام گزاره‌ها عبارت زیر را به درستی کامل می‌کنند؟

«در گام اول یک پژوهش جغرافیایی، پژوهشگر باید»

الف) مسئله خود را به صورت واضح و روشن بیان کند.

ب) با توجه به مسئله خود، پیشنهاد‌های اولیه را در چارچوب مسئله پژوهش خود ارائه کند.

ج) پژوهش دیگران را نیز مورد بررسی قرار دهد.

د) صورت مسئله را به صورت خبری و به دور از عبارتهای کلی بیان کند.

ه) منابع و روش‌های جمع‌آوری اطلاعات را شناسایی کند.

۱) ب - د
۲) الف - ج
۳) الف - ب
۴) د - ه

۱۸۰- به ترتیب، پژوهشگر در کدام مرحله و به چه منظور از نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات استفاده می‌کند؟

۱) اول - گردآوری اطلاعات

۲) دوم - دستیابی به شناخت و آگاهی از مسئله

۳) سوم - پاسخ پیشنهادی به سؤالات تحقیق

۴) پنجم - یافتن پاسخ مسئله پژوهش

۱۸۱- ویژگی اصلی یک ناحیه چیست؟

- (۱) پوشش گیاهی و جانوری مشترک با سایر نواحی پیرامون
- (۲) همگونی میان فعالیت‌های اقتصادی ساکنان یک ناحیه با محیط اطراف
- (۳) هماهنگی هر ناحیه با بخش‌های پیرامون خود
- (۴) وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن

۱۸۲- ناحیه‌بندی به عنوان یک عمل جغرافیایی بر چه اساسی صورت می‌گیرد؟

- (۱) ترسیم نقشه نواحی
- (۲) طرز تفکر جغرافی‌دان
- (۳) طبقه‌بندی آب و هوایی
- (۴) همگونی و وحدت پدیده‌ها

۱۸۳- به ترتیب «نوع پوشش گیاهی - نوع بهره‌برداری انسان از محیط طبیعی - ویژگی‌های عمده بارش - قومیت‌ها» با کدام ملاک‌های ناحیه‌بندی مرتبط هستند؟

- (۱) طبیعی - انسانی - طبیعی - انسانی
- (۲) طبیعی - طبیعی - انسانی - انسانی
- (۳) طبیعی - انسانی - طبیعی - طبیعی
- (۴) انسانی - انسانی - طبیعی - انسانی

۱۸۴- کدام گزینه درباره شیوه کار جغرافی‌دانان در ناحیه‌بندی، نادرست است؟

- (۱) یکی از کارهای جغرافی‌دانان، مطالعه شباهت‌ها و تفاوت‌های مکان‌ها است.
- (۲) جغرافی‌دانان برای شناخت بهتر و آسان‌تر مکان‌های مختلف و علمی کردن مطالعات درباره این مکان‌ها، سطح زمین را به واحدهای جغرافیایی تقسیم می‌کنند.

- (۳) آن‌ها برای تعیین حدود نواحی، چندین معیار را در نظر می‌گیرند و براساس آن نواحی مختلف را روی نقشه نمایش می‌دهند.
- (۴) معیارها و ملاک‌هایی که برای تعیین حدود یک ناحیه توسط جغرافی‌دان به کار گرفته می‌شود، به هدف مطالعه و تحقیق او بستگی دارد.

۱۸۵- خاک یا در نواحی کشور کانادا دیده می‌شود.

- (۱) کرایوزول - خاک حاصلخیز غنی از مواد آلی - جنوب
- (۲) چرنوزیوم - خاک حاصلخیز غنی از مواد آلی - شمال
- (۳) کرایوزول - خاک یخ‌بسته نواحی توندرا - شمال
- (۴) چرنوزیوم - خاک یخ‌بسته نواحی توندرا - جنوب

۱۸۶- چه عاملی سبب شده که تهران به عنوان مهم‌ترین قطب صنایع مصرفی کشور شناخته شود؟

- (۱) مهاجرت گسترده مردم نواحی مختلف به این شهر
- (۲) توسعه صنایع و خدمات در این شهر
- (۳) تصمیم‌گیری‌های سیاسی و انتخاب این شهر به عنوان پایتخت
- (۴) شکل‌گیری نواحی صنعتی پیرامون این شهر

۱۸۷- با توجه به تصویر زیر، کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) انسان‌ها برای زندگی و بهره‌برداری از محیط طبیعی از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوتی استفاده می‌کنند و در نتیجه، نواحی مختلفی را پدید می‌آورند یا نواحی طبیعی را تغییر می‌دهند.
- (۲) انسان‌ها با پیشرفت در دانش و تولید ابزار و فناوری بر محیط‌های طبیعی غلبه کرده و این محیط‌ها را در اختیار گرفته‌اند.
- (۳) محدودیت‌ها و موانع طبیعی موجب می‌شود انسان‌ها برای کنترل محیط و شرایط خاص آن چاره‌اندیشی کنند و به ابداع ابزارهایی بپردازند.
- (۴) هر ناحیه شرایط خاصی را به انسان‌ها ارائه می‌کند و انسان‌ها در چارچوب آن شرایط دست به عمل می‌زنند.

۱۸۸- عبارت زیر به کدام شکل از رابطه میان انسان و نواحی اشاره دارد؟

«کشورهای عضو اتحادیه اروپا، روزانه بیش از یک میلیارد دلار برای واردات انرژی نفت و گاز هزینه می‌کنند.»

- (۱) نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند.
- (۲) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.
- (۳) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.
- (۴) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.

۱۸۹- «کانون ناحیه» جایی است که

- (۱) در آن، از عوامل همگونی ناحیه کاسته می‌شود.
(۲) عوامل همگونی ناحیه مجاور در آن مشاهده می‌شود.
(۳) اثری از عوامل وحدت و همگونی ناحیه در آن نیست.
(۴) بیشترین عوامل وحدت و همگونی در آن وجود دارند.

۱۹۰- چه تعداد از عبارات‌های زیر درباره «نواحی طبیعی» صحیح هستند؟

- (الف) در سراسر کره زمین گسترده شده‌اند.
(ب) بستر زندگی و فعالیت‌های انسان محسوب می‌شوند.
(ج) جوامع انسانی برای ادامه حیات خود به آن‌ها وابسته‌اند.
(د) تحت مدیریت نهادهای سیاسی یا اداری قرار دارند.
(ه) تعیین مرز آن‌ها نسبت به نواحی انسانی دشوارتر است.
- (۱) ۲ (۲) ۵ (۳) ۴ (۴) ۳

فلسفه و منطق

فلسفه (۲)

۱۹۱- نوع حمل در قضیه «مثلث ساده‌ترین شکل هندسی است» با کدام گزینه تناسب دارد؟

- (۱) جسم جوهری قابل ابعاد سه‌گانه است.
(۲) هر انسان حیوانی متفکر است.
(۳) هر هرم هندسی، مثلث‌القاعده است.
(۴) جیوه نوعی فلز مایع است.

۱۹۲- بحث «مغایرت وجود و ماهیت» بعد از پذیرش کدام اصل فلسفی قابل طرح است؟

- (۱) وجه مشترک بودن وجود
(۲) بدیهی بودن اصل واقعیت
(۳) بدیهی بودن مفهوم وجود
(۴) وجه اختصاصی بودن ماهیت

۱۹۳- کدام عبارت زیر درست است؟

(۱) وقتی می‌گوییم واقعیت‌هایی در جهان وجود دارد، یعنی پذیرفته‌ایم که چستی یک واقعیت با چستی واقعیت دیگر در عالم ذهن متغیرند ولی در خارج اتحاد دارند.

(۲) با پذیرش این سخن که موجودات ویژگی‌های مخصوص به خود دارند که آن‌ها را از دسته دیگر موجودات متمایز می‌کند، به وجه مشترک موجودات پی می‌بریم.

(۳) وقتی می‌گوییم ماهیت هر شیء، بیان‌کننده ذاتیات آن شیء است، یعنی بر تمایز میان وجود و ماهیت از طریق استدلال قیاسی، برهان محکمی اقامه کرده‌ایم.

(۴) پاسخی که در برابر سؤال از ذات اشیا و واقعیات قرار می‌گیرد، همان ماهیت شیء است که مغایرت آن با وجود از مباحث مورد توجه ابن‌سینا قرار گرفته است.

۱۹۴- به ترتیب، کدام بحث از طریق توماس آکوئیناس از پیروان ابن‌سینا وارد اروپا شد و منشأ و زمینه‌ساز چه چیزی شد؟

- (۱) تمایز وجود از ماهیت - تحولات عظیم و نوین فلسفی
(۲) برهان وجوب و امکان - تحولات عظیم و نوین فلسفی
(۳) تمایز وجود از ماهیت - مباحث و گفت‌وگوهای فراوان
(۴) برهان وجوب و امکان - ظهور مکاتب جدید فلسفی

۱۹۵- با توجه به رابطه میان ماهیت یک چیز با وجود همان چیز، کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) برای این‌که مفهوم وجود را بر مفهوم ماهیت حمل کنیم، یقیناً نیازمند دلیل هستیم.
(۲) غیرممکن است که میان ماهیت یک چیز با وجود همان چیز، رابطه ذاتی برقرار گردد.
(۳) از میان نسبت‌های چهارگانه، نسبت میان ماهیت یک چیز با وجود همان چیز، تساوی است.
(۴) می‌توان پرسید چه عاملی باعث شد که وجود را بر ماهیت یا چستی یک شیء حمل کنیم.

- ۱۹۶- کدام عبارت به این پرسش که «چرا اگر وجود عین هر ماهیتی بود، لازم می‌آید که همه ماهیات یکی باشند؟» پاسخ دقیق‌تری می‌دهد؟
- (۱) زیرا وجود، مفهوم واحدی است و اگر این مفهوم واحد عین مفهوم همه ماهیت‌ها باشد، لازم می‌آید که همه ماهیت‌ها یک مفهوم داشته باشند.
 - (۲) چون مستلزم تسلسل است و لازم می‌آید هر جا ماهیتی بیاید، چیستی آن هم به ذهن متبادر شود و در این صورت همه ماهیت‌ها هم‌معنا می‌شوند.
 - (۳) زیرا این فرض مستلزم تناقض است و سبب می‌شود سلب وجود از ماهیت امکان‌پذیر بوده و در این حالت، شاهد به وجود آمدن هیچ چیزی نخواهیم بود.
 - (۴) چون در این صورت، اثبات وجود برخی از ماهیت‌ها، بی‌نیاز از دلیل خواهد بود و دوگانگی بین وجود و ماهیت علاوه بر ذهن، در خارج نیز از میان می‌رود.

۱۹۷- عبارت «هر چه که فرض می‌شود، ضرورتاً دارای دو حیثیت هستی و چیستی است» با دیدگاه ابن‌سینا هماهنگ یا متضاد است و چرا؟

- (۱) هماهنگ است - زیرا انسان از هر موجود واحدی ضرورتاً دو معنا و دو مفهوم مختلف چیستی و هستی را به دست می‌آورد.
- (۲) متضاد است - چون برخی امور وجود دارند که از «هستی» شان خبر داریم اما «چیستی» آن‌ها هنوز چندان برای ما روشن نیست.
- (۳) متضاد است - چون ما همواره «چیستی» های فراوانی را می‌توانیم هم در ذهن خود و هم در جهان خارج در نظر بگیریم.
- (۴) هماهنگ است - زیرا در اطراف ما اشیای فراوانی وجود دارند که هم «چیستی» آن‌ها را می‌شناسیم و هم از «هستی» شان خبر داریم.

۱۹۸- کدام اصل زیر، پایه برهان «وجوب و امکان» ابن‌سینا قرار گرفته است؟

- (۱) مغایرت وجود و ماهیت
- (۲) تقدم علت بر معلول
- (۳) واقعیت مستقل از ذهن
- (۴) عینیت وجود و ماهیت

۱۹۹- کدام عبارت درست است؟

- (۱) ملاصدرا بحث مغایرت وجود و ماهیت که بعد از ابن‌سینا، مورد بی‌مهری فیلسوفان اسلامی و اروپایی قرار گرفته بود را دوباره احیا کرد.
- (۲) مکتب فلسفی «تومیسسم» فرصتی را فراهم کرد تا فلاسفه غرب از طریق اندیشه‌های اسلامی مجدداً با فلسفه افلاطونی ارتباط برقرار کنند.
- (۳) دیدگاه همه طرفداران بحث مغایرت وجود و ماهیت در اروپا در قرن ۱۳ میلادی بیشتر به دیدگاه‌های ابن‌سینا و تا حدودی فارابی متکی بود.
- (۴) دیدگاه ابن‌سینا درباره مغایرت وجود و ماهیت چنان مورد توجه قرار گرفت که زمینه‌ساز گفت‌وگوهای مهم فلسفی در جهان اسلام شد.

۲۰۰- کدام گزینه درباره حمل «ذاتی» و حمل «بی‌نیاز از دلیل» صحیح است؟

- (۱) از میان نسبت‌های چهارگانه، بین حمل ذاتی و حمل بی‌نیاز از دلیل، رابطه عموم و خصوص من‌وجه برقرار است.
- (۲) حمل ذاتی حتی در زمانی که محمول قضیه «وجود» و موضوع آن یک ماهیت است، اعم از حمل بی‌نیاز از دلیل است.
- (۳) در حمل ذاتی همواره جدایی محمول از موضوع امکان‌پذیر نیست، اما در حمل بی‌نیاز از دلیل، گاهاً جدایی امکان‌پذیر است.
- (۴) حمل محمول بر یک موضوع در هر دو نوع حمل یکسان است و در هر دو حمل، جدایی محمول از موضوع امکان‌ناپذیر است.

منطق

۲۰۱- کدام گزینه تصدیق محسوب می‌شود؟

- (۱) برخیز و مخور غم جهان گذران.
- (۲) ابر آمد و باز بر سر سبزه گریست.
- (۳) انگار که نیستی چو هستی خوش باش.
- (۴) بنشین و دمی به شادمانی گذران.

۲۰۲- خطا و اشتباه در تعریف دقیق یک اصطلاح همان است که

- (۱) خطای ذهن - انواع مشخص و معدودی دارد.
- (۲) سفسطه - در استدلال هم اتفاق می‌افتد.
- (۳) منطق - قواعد ذهن را بیان می‌کند.
- (۴) مغالطه - نیازمند تمرین و ممارست است.

۲۰۳- دلیل مهم‌تر شدن علم «منطق» در عصر حاضر چیست؟

- (۱) فراگیر شدن رسانه‌های جمعی
- (۲) پیچیده شدن ذهن و شناخت بشری
- (۳) حضور منطق در همه رشته‌های علمی
- (۴) رشد میزان کلاهبرداری در داد و ستد

۲۰۴- درباره تصور می‌توانیم بگوییم که

- (۱) همان مفهوم است و الزاماً دارای مصداق واقعی است.
- (۲) معنای کلمه است که ممکن نیست دارای مصداق غیرواقعی باشد.
- (۳) مفاهیمی هستند که ممکن است صادق و یا کاذب باشند.
- (۴) همان معنای لفظ است که به واقعی بودن و یا نبودن آن کاری نداریم.

۲۰۵- کدام مورد از ویژگی‌های دانش منطق نیست؟

- (۱) تأکید بر آموزش شیوه درست اندیشیدن
(۲) بیان روش‌های جلوگیری از مغالطات
(۳) بیان قواعد حاکم بر ذهن انسان
(۴) توضیح در مورد چگونگی نطق ظاهر

۲۰۶- کدام گزینه به درستی به قواعد حاکم بر ذهن اشاره کرده است؟

- (۱) اکتسابی و حضوری (۲) کشفی و اعتباری (۳) کشفی و واقعی (۴) وضعی و حصولی

۲۰۷- کدام گزینه در مورد علم پزشکی و علم منطق مطلب درستی را بیان می‌کند؟

- (۱) در علم پزشکی مانند علم منطق به شناخت بیماری‌ها می‌پردازند تا نخست راه درمان و سپس راه پیشگیری از آن‌ها را بیان کنند.
(۲) در علم منطق مانند علم پزشکی به شناخت مغالطات می‌پردازند تا ابتدا راه پیشگیری از مغالطات و هم راه درمان آن‌ها را بیان کنند.
(۳) در علم منطق مانند علم پزشکی از طریق بیان قوانین اعتباری حاکم بر ذهن، راه پیشگیری و سپس درمان مغالطات بیان می‌شود.
(۴) در علم منطق برخلاف علم پزشکی با استفاده از قواعد واقعی حاکم بر ذهن، همزمان شیوه پیشگیری و راه درمان مغالطات را بیان می‌کنند.

۲۰۸- چارچوب فکری علوم مختلف توسط محکم می‌شود و با کاربرد منطق جلوی کلیه مغالطات را گرفت.

- (۱) منطق - می‌توان (۲) منطق - نمی‌توان (۳) خود علوم - نمی‌توان (۴) خود علوم - می‌توان

۲۰۹- با توجه به نقش منطق، کدام گزینه مطلب درستی را بیان می‌کند؟

- (۱) اگر یک اتومبیل را در نظر بگیریم، اجزای اتومبیل توسط منطق ساخته می‌شود.
(۲) ما نیازمند منطق هستیم، چون ذهن همیشه در استدلال‌های پیچیده دچار خطا می‌شود.
(۳) علم منطق هم‌چون سیستم‌های کنترلی یک اتومبیل است که باعث حرکت اتومبیل می‌شود.
(۴) علم منطق، علمی است که حقایق هستی را بیان نمی‌کند و صورت‌بندی اندیشه است.

۲۱۰- کدام گزینه در مورد تصدیق درست است؟

- (۱) استدلال که از تصدیق تشکیل می‌شود، نقشش رسیدن به حکم جدید است.
(۲) از اقسام تفکر است که به واقعیت داشتن و نداشتن کاری ندارد، مانند: دانایی توانایی است.
(۳) با استفاده از تصدیقات معلوم خودمان، تصدیق مجهولی را برای مخاطب روشن می‌کنیم.
(۴) برای اثبات همه تصدیق‌ها نیازمند به استدلال و تفکر هستیم.

فلسفه (۱)

۲۱۱- کدام عبارت درباره مراحل تفکر فلسفی در انسان درست است؟

- (۱) فقط در صورت مواجهه با یک مسئله است که انسان اقدام به طرح پرسش‌های فلسفی می‌کند، بنابراین هیچ پرسشی خود به خود در ذهن انسان ایجاد نمی‌شود.
(۲) پس از رجوع به معلومات صرفاً ساده و تفکر در اندوخته‌ها و انتخاب معلومات بدیهی است که انسان به دریافت فلسفی می‌رسد و شناخت و معرفت تحقق می‌یابد.
(۳) اولین گام قرار گرفتن در مسیر درست تفکر فلسفی، توانایی تشخیص دقیق سؤال‌های فلسفی از غیر آن و اهمیت دادن به جایگاه این نوع پرسش‌ها در تفکر است.
(۴) در یک سیر درست، نتیجه مواجهه با یک مسئله فلسفی، طرح پرسش‌های فلسفی و نتیجه انتخاب و استفاده از معلومات مناسب با آن پرسش‌ها، رسیدن به دریافت فلسفی و تحقق شناخت است.

۲۱۲- کدام گزینه درباره ارزش و اعتبار گزاره «هر کس به تفکر فلسفی رسید، دیگر نیازی به تفکر در حوزه فطرت اول ندارد» درست است؟

- (۱) طبق دیدگاه ملاصدرا معتبر است، زیرا تفکر فلسفی ما را از تفکر در مسائل روزمره زندگی بی‌نیاز می‌کند و به مسائل جدی‌تر و مهم‌تری سوق می‌دهد.
(۲) چون هر انسانی ناچار است به شکل نظام‌مند و تخصصی تفکر فلسفی داشته باشد، بنابراین اداره کردن مسائل عادی زندگی با تفکر فلسفی منافاتی ندارد.
(۳) چون هر انسانی ضرورتاً می‌کوشد از فطرت اول عبور کند و به فطرت ثانی که مرحله‌ای برتر و عالی‌تر است، برسد، پس این گزاره، صحیح و معتبر است.
(۴) طبق دیدگاه ملاصدرا معتبر نیست، زیرا اگر چه تفکر فلسفی بر نحوه زندگی تأثیر به‌سزایی دارد اما هرگز انسان را بی‌نیاز از تفکر در مسائل روزمره زندگی نمی‌کند.

۲۱۳- کدام عبارت درست نیست؟

- (۱) چون انسان در فطرت اول به امور عادی زندگی مشغول است و می‌اندیشد، بنابراین به نظر ملاصدرا، پرداختن به فطرت اول شایسته انسان نیست.
 (۲) رسیدن به تفکر فلسفی، معلول جدیت و پیوستگی در پرداختن به سؤالات اساسی است و برای رسیدن به تفکر فلسفی نباید حتماً فیلسوف باشیم.
 (۳) دروازه مرحله برتر و عالی‌تر فطرت به روی کسی گشوده می‌شود که به سؤال‌های مربوط به موضوعات اساسی و بنیادی توجه کرده و بیندیشد.
 (۴) بدون در دست داشتن پاسخ درست و قانع‌کننده برای پرسش‌های فلسفی، تصمیم‌گیری‌های انسان به نتیجه و سرانجام روشنی نخواهد انجامید.

۲۱۴- کدام گزینه از موارد فطرت دوم محسوب نمی‌شود؟

- (۱) رشد جسم انسان
 (۲) مفهوم مرگ و زندگی
 (۳) ذات و ماهیت انسان
 (۴) قاعده‌مند بودن جهان
- ۲۱۵- این عبارت که «تلاش‌های بشر برای پاسخ قانونمند موجب ظهور دانشی به نام «فلسفه» شده است» گویای چیست؟

- (۱) تقدم مباحث دانش فلسفه بر تفکر فلسفی
 (۲) تمایز ذاتی میان دانش فلسفه و تفکر فلسفی
 (۳) جدا نبودن دانش فلسفه از تفکر فلسفی
 (۴) متکی بودن تفکر فلسفی بر مسائل دانش فلسفه

۲۱۶- کدام گزاره بیانگر نظر دقیق سوفیست‌ها در مورد حقیقت و واقعیت است؟

- (۱) حقیقت وجود مستقل دارد و هیچ‌گاه به چیز دیگری وابسته نیست.
 (۲) حقیقت فقط در علوم تجربی و طبیعی به ذهن انسان وابسته است.
 (۳) درک و بیان واقعیت، موضوعی شخصی و وابسته به فهم افراد است.
 (۴) اگر واقعیتی وجود دارد که نیست، تنها در فلسفه قابل تبیین است.
- ۲۱۷- با توجه به گذشت زمان و پیشرفت دانش‌های مختلف بشری، کدام گزینه رابطه علوم با فلسفه را به درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) اصول علوم همچنان مبتنی بر مبانی فلسفه یعنی بررسی اصل وجود و حقیقت جهان، طبیعت و انسان باقی ماند.
 (۲) علوم هم از جهت موضوع و هم از جهت روش به تدریج راه خود را از فلسفه جدا کرد و هر کدام به راه خود رفتند.
 (۳) مسائل فلسفی از مسائل دیگر علوم جدا شد و سرانجام مباحث علوم، پایه و اساس تمام مباحث فلسفه قرار گرفت.
 (۴) بر هر یک از شاخه‌های دانش نام ویژه‌ای گذاشته شد اما فلسفه همچنان به معنای مطلق دانش به کار می‌رفت.

۲۱۸- کدام عبارت درباره دانش فلسفه و واژه فلسفه درست نیست؟

- (۱) فلسفه به معنای دانش خاص، آخرین تغییر تدریجی واژه فلسفه در سیر تحول معنایی آن محسوب می‌شود.
 (۲) هر کسی که تفکر یا فهم فلسفی داشته باشد، ضرورتاً می‌تواند به سؤال‌های بنیادین فلسفی پاسخ دقیقی بدهد.
 (۳) فلسفه دانشی است که چارچوب و قانونمندی خاص خود را دارد و روش استدلال در آن، استدلال قیاسی است.
 (۴) اگر چه دانشمندان زمان سقراط و قبل از او خود را سوفیست نامیدند، وی آگاهانه واژه فلسفه را بر سر زبان‌ها انداخت.

۲۱۹- با توجه به موضوع فلسفه، نقطه تمرکز تأملات فیلسوف بر روی چیست؟

- (۱) اصل وجود و حقیقت جهان، طبیعت و انسان
 (۲) موضوعی خاص از میان موضوعات جهان و زندگی انسان
 (۳) ضرورت استفاده از روش عقلی و قیاسی
 (۴) حل مسئله و کشف مجهول از طریق عملیات فکری و استدلالی

۲۲۰- آیا از طریق تجربه و آزمایش می‌توان به سؤال «آیا هر حیاتی پایانی دارد؟» پاسخ دقیق و مناسبی داد و چرا؟

- (۱) خیر - زیرا این سؤال مهم و بنیادی مربوط به ماهیت موجودات است و بنابراین فقط با عملیات استدلالی به جواب آن می‌توان دست یافت.
 (۲) بله - چون همه ما انسان‌ها همواره به تجربه دیدیم که حیات موجودات این جهان از جمله انسان و حیوان موقتی بوده و روزی پایان یافته است.
 (۳) بله - چون این سؤال، سؤالی در حوزه علوم تجربی محسوب می‌شود و به موضوعات تجربی می‌توان از طریق استقرا پاسخ دقیق و مناسبی داد.
 (۴) خیر - زیرا این سؤال یک سؤال بنیادین فلسفی درباره کل هستی است و محال است کل هستی را بتوان در ظرف تجربه و آزمایش قرار داد.

DriQ.com

روان‌شناسی

۲۲۱- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟
(الف) از جمع فرضیه‌های تأییدشده، یک نظریه ایجاد می‌شود.

(ب) پژوهش دانشمندان با فرضیه شروع می‌شود.

(ج) عبارت «آیا تکرار مطالب بر حافظه اثرگذار است؟» یک فرضیه محسوب می‌شود.

(۱) ص - ص - غ (۲) غ - غ - ص (۳) ص - ص - ص (۴) غ - غ - غ

۲۲۲- کدام عبارت زیر توصیف محسوب نمی‌شود؟

(۱) پژوهشگری که به تعریف ناسازگاری می‌پردازد.

(۲) روان‌شناسی که ویژگی‌های انسان باهوش را برمی‌شمارد.

(۳) دانشجویی که چپستی مفهوم عدالت را بیان می‌کند.

(۴) متخصصی که می‌خواهد علت اضطراب را شناسایی کند.

۲۲۳- کدام گزینه زیر در مورد دانشمند علوم تجربی صحیح است؟

(۱) با ارائه نظریه، موقعیت‌های ناشناخته را شناسایی می‌کند.

(۲) مواجهه او با مسائل علمی مانند فرد عادی است.

(۳) هیچ‌گاه در مورد موضوعاتی که امکان مشاهده مستقیم ندارد، اظهار نظر نمی‌کند.

(۴) مشاهده و تجربه، رکن اساسی روشی است که استفاده می‌کند.

۲۲۴- به ترتیب، به کمک کدام مرحله از شناخت پایه، یک یا چند محرک احساس شده را انتخاب می‌کنیم و نام این مرحله چیست؟

(۱) مرحله دوم - ادراک (۲) مرحله اول - توجه (۳) مرحله دوم - حافظه (۴) مرحله سوم - ادراک

۲۲۵- اگر یک روان‌شناس تجربی بخواهد قابلیت اندازه‌گیری متغیرهای موردنظرش را تسهیل بخشد، باید کدام اقدام زیر را در اولویت خود قرار دهد؟

(۱) یافته‌های دیگران را تکرار کند.

(۲) به پیش‌بینی پدیده موردنظر خود بپردازد.

(۳) متغیرهای موردنظر خود را تعریف عملیاتی کند.

(۴) شرایط پژوهش خود را کنترل کند.

۲۲۶- کدام فعالیت زیر به واسطه کارکرد آن قابل بررسی و مطالعه تجربی است؟

(۱) زهر با دوچرخه به زمین می‌خورد.

(۲) آقای عسگری با رضایت قلبی به مستمندان کمک می‌کند.

(۳) مورچه‌ها آذوقه خود را تا آشیانه خود به صورت دسته‌جمعی حمل می‌کنند.

(۴) بازیکنان تنیس روی میز، حریف خود را زیر نظر دارند.

۲۲۷- کدام گزینه زیر در مورد عبارت «محسن برای انتخاب لباس، قیمت آن را بررسی می‌کند و بعد از آن تصمیم به خرید می‌گیرد» صحیح است؟

(۱) محسن بر ویژگی‌های حسی لباس تأکید داشته است.

(۲) شناخت شکل‌گرفته در محسن ناکارآمد است.

(۳) محسن از پردازش مفهومی استفاده کرده است.

(۴) انتخاب لباس توسط محسن مربوط به مراحل شناخت پایه است.

۲۲۸- روان‌شناس تربیتی در یک مدرسه می‌خواهد پیرامون پرخاشگری دانش‌آموزان پژوهش کند، دومین هدف او کدام مورد زیر باید باشد؟

(۱) باید سعی کند علل تمایل به پرخاشگری را دریابد.

(۲) باید ویژگی‌های رفتار پرخاشگرانه را بیان کند.

(۳) باید عاقبت این رفتار را به دانش‌آموزان گوشزد کند.

(۴) باید بتواند این رفتار را کنترل کند.

۲۲۹- برای تفکر، اطلاعات کدام بخش زیر مورد استنباط قرار می‌گیرد؟

(۱) ادراک (۲) توجه (۳) حافظه (۴) احساس

۲۳۰- استدلال منطقی جزء کدام روش کسب آگاهی و معرفت به شمار می‌رود؟

(۱) تجربه (۲) عقل (۳) شهود (۴) سخن و عمل بزرگان

آزمون‌های سراسر گاج

گزینه‌دراست‌را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

دفترچه شماره ۳

آزمون شماره ۸

جمعه ۱۴۰۱/۰۷/۲۲

پاسخ‌های تشریحی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۲۰۰ دقیقه	تعداد سؤال: ۱۹۰
مدت پاسخگویی ویژه دی‌ماه: ۲۲۰ دقیقه	تعداد سؤال ویژه دی‌ماه: ۲۳۰

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

مدت پاسخگویی ویژه دی‌ماه	مدت پاسخگویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	مواد امتحانی	ردیف
		تا	از			
۴۰ دقیقه	۳۵ دقیقه	۱۵	۱	۱۵	ریاضی و آمار ۳	۱
		۲۵	۱۶	۱۰	ریاضی و آمار ۱	
		۳۵	۲۶	۱۰	ریاضی و آمار ۲	
۱۰ دقیقه	۱۰ دقیقه	۴۵	۳۶	۱۰	اقتصاد	۲
		۶۰	۴۶	۱۵	علوم و فنون ادبی ۳	
		۷۰	۶۱	۱۰	علوم و فنون ادبی ۱	
۳۰ دقیقه	۲۵ دقیقه	۸۰	۷۱	۱۰	علوم و فنون ادبی ۲	۳
		۹۰	۸۱	۱۰	جامعه‌شناسی ۳	
		۱۰۰	۹۱	۱۰	جامعه‌شناسی ۱	
۳۰ دقیقه	۳۰ دقیقه	۱۱۰	۱۰۱	۱۰	جامعه‌شناسی ۲	۴
		۱۳۰	۱۱۱	۲۰	زبان عربی (اختصاصی)	
		۱۴۰	۱۳۱	۱۰	تاریخ ۳	
۲۵ دقیقه	۲۰ دقیقه	۱۵۰	۱۴۱	۱۰	تاریخ ۱	۶
		۱۶۰	۱۵۱	۱۰	تاریخ ۲	
		۱۷۰	۱۶۱	۱۰	جغرافیا ۳	
۲۵ دقیقه	۲۰ دقیقه	۱۸۰	۱۷۱	۱۰	جغرافیای ایران	۷
		۱۹۰	۱۸۱	۱۰	جغرافیا ۲	
		۲۰۰	۱۹۱	۱۰	فلسفه ۲	
۳۰ دقیقه	۳۰ دقیقه	۲۱۰	۲۰۱	۱۰	منطق	۸
		۲۲۱	۲۱۱	۱۰	فلسفه ۱	
		۲۳۰	۲۲۱	۱۰	روان‌شناسی	
۱۰ دقیقه	۱۰ دقیقه	۲۳۰	۲۲۱	۱۰	روان‌شناسی	۹

۹ باید دو حالت در نظر گرفت:

الف) رقم یکان صفر باشد:
 $6 \times 5 \times 1 = 30$
 غیر از یکان
 ۲ یا ۴ یا ۸
 ب) رقم یکان صفر نباشد:
 $5 \times 5 \times 3 = 75$
 همه ارقام به جز صفر و
 رقم بکار رفته در یکان
 $30 + 75 = 105$
 و طبق اصل جمع تعداد کل حالات برابر است با:

۱۰ ۴

به غیر از یکان هزار
 $9 \times 9 \times 8 \times 7 = 4536$
 همه ارقام به جز صفر

۱۱ ۳

$5! = 120 =$ تعداد کل جایگشت‌ها حروف کلمه AHMED
 تعداد حالاتی که حروف
 M, A کنار هم باشند: $4! \times 2! = 24 \times 2 = 48$
 تعداد حالاتی که حروف
 M, A کنار هم نباشند: $120 - 48 = 72$

۱۲ ۱ چون عدد چهاررقمی خواسته شده بزرگ‌تر از ۵۰۰۰ است،
 پس رقم سمت چپ فقط ۶ یا ۷ می‌تواند باشد:

$2 \times 5 \times 4 \times 3 = 120$
 ارقام ۶ و ۷

۱۳ ۳ کلمه «سرد» را کلاً یک شی در نظر می‌گیریم که به همراه
 چهار حرف دیگر، جایگشت‌های پنج حرفی را می‌سازند:

ج ن گ ل سرد
 $5! = 120$

۱۴ ۱ روش اول:

غیر A
 $4 \times 1 \times 3 \times 1 \times 2 \times 1 \times 1 = 24$
 روش دوم: حروف غیر A را می‌چینیم و سه حرف A را بین آن‌ها قرار می‌دهیم:

جایگشت سه حرف A
 $4! \times 1! = 24 \times 1 = 24$
 جایگشت سایر حروف

۱۵ ۴

$$P(n, r) = \frac{n!}{(n-r)!}$$

$$P(n, n-1) = \frac{n!}{(n-(n-1))!} = \frac{n!}{(n-n+1)!} = \frac{n!}{1} = n!$$

$$\Rightarrow n! = 720 \Rightarrow 720 = 6! \Rightarrow n = 6$$

$$P(8, n+2) \xrightarrow{n=6} P(8, 8) = \frac{8!}{(8-8)!} = \frac{8!}{0!} = \frac{8!}{1} = 8!$$

ریاضیات

۱ ۳ حالات ممکن به صورت زیر است:

الف) $A \rightarrow B \rightarrow D \Rightarrow$ تعداد حالات $= 3 \times 2 = 6$

ب) $A \rightarrow C \rightarrow D \Rightarrow$ تعداد حالات $= 4 \times 3 = 12$

و طبق اصل جمع تعداد کل حالات برابر است با:

$6 + 12 = 18$

۲ ۲ طبق اصل ضرب تعداد راه‌های هر مرحله در هم ضرب می‌شوند:

$$5 \times n \times 3 = 2^6 - 4 \Rightarrow 15n = 64 - 4 \Rightarrow 15n = 60$$

$$\Rightarrow n = \frac{60}{15} = 4$$

۳ ۲ برای سؤال اول ۴ راه پاسخگویی، برای سؤال دوم ۴ راه

پاسخگویی و ... برای سؤال پانزدهم هم ۴ راه پاسخگویی وجود دارد یعنی:

$$4 \times 4 \times \dots \times 4 = 4^{15}$$

نکته: هر سؤال ۳ گزینه دارد و همچنین می‌توان به سؤال پاسخ هم نداد پس
 هر سؤال ۴ راه پاسخگویی دارد.

۴ ۲ می‌دانیم $1! = 1$ و $1! = 1$ است، پس:

$$5x - 2 = 0 \Rightarrow 5x = 2 \Rightarrow x = \frac{2}{5}$$

یا

$$5x - 2 = 1 \Rightarrow 5x = 1 + 2 \Rightarrow 5x = 3 \Rightarrow x = \frac{3}{5}$$

و حاصل ضرب ریشه‌های معادله برابر است با:

$$\frac{2}{5} \times \frac{3}{5} = \frac{6}{25} = 0.24$$

۵ ۲

$$9 \times 8 \times 6 \times 5 \times 4 = 72 \times 120 = 8640$$

ارقام بدون
صفر حروف

۶ ۴ اولین جایگاه سمت راست فقط حرف S قرار می‌گیرد (۱)

حالت) سپس ۷ حرف باقی می‌ماند که به ترتیب و با کم شدن تعداد حالات در
 جایگاه‌ها قرار می‌گیرند.

$$7 \times 6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 5040$$

۷ ۳ برای آن‌که عدد مورد نظر مضرب ۵ باشد الزاماً یکان باید ۵ باشد:

فقط رقم ۵
 $5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 \times 1 = 120$
 پنج رقم دیگر (۳, ۵, ۴, ۶, ۸)

۸ ۱

$$R_1 R_2 R_3 R_4 R_5 \quad A_1 A_2 A_3 A_4$$

کتاب‌های ریاضی (R) را کنار هم و کتاب‌های ادبیات (A) را کنار هم قرار
 می‌دهیم و هر کدام را یک بسته یا شی در نظر می‌گیریم (جایگشت این دو
 بسته ۲! است) و داریم:

جایگشت ۲ بسته
 $5! \times 4! \times 2! = 120 \times 24 \times 2 = 5760$
 جایگشت کتاب‌های ادبیات

۴ ۲۱

$$x^2 - 3x + m = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = 1 \\ b = -3 \\ c = m \end{cases}$$

از مجموع ریشه‌ها استفاده می‌کنیم:

$$\alpha + \beta = \frac{-b}{a} = \frac{-(-3)}{1} = 3 \Rightarrow \alpha + \beta = 3$$

از طرفی طبق فرض مسئله داریم $3\alpha + \beta = 11$ پس:

$$\begin{cases} -\alpha + \beta = 3 \\ 3\alpha + \beta = 11 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -\alpha - \beta = -3 \\ 3\alpha + \beta = 11 \end{cases}$$

$$2\alpha = 8 \Rightarrow \alpha = \frac{8}{2} = 4$$

$\alpha = 4$ یکی از ریشه‌های معادله است و می‌دانیم ریشه معادله در معادله
صدق می‌کند:

$$x^2 - 3x + m = 0 \xrightarrow{x=4} (4)^2 - 3(4) + m = 0$$

$$\Rightarrow 16 - 12 + m = 0 \Rightarrow m = -4$$

۴ ۲۲

$$\text{مجموع ریشه‌ها} = S = \frac{1 + \sqrt{2}}{4} + \frac{1 - \sqrt{2}}{4} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$$

$$\text{حاصل ضرب ریشه‌ها} = P = \frac{(1 + \sqrt{2})}{4} \times \frac{(1 - \sqrt{2})}{4} = \frac{1 - 2}{16} = -\frac{1}{16}$$

$$x^2 - Sx + P = 0 \xrightarrow{\begin{matrix} S = \frac{1}{2} \\ P = -\frac{1}{16} \end{matrix}} x^2 - \frac{1}{2}x - \frac{1}{16} = 0$$

$$\xrightarrow{\text{طرفین معادله ضرب در ۱۶}} 16x^2 - 8x - 1 = 0$$

۱ ۲۳ m مخرج مشترک بین مخرج‌ها $(x-2)(x-1)$ است که آن را

در طرفین معادله ضرب می‌کنیم:

$$(x-2)(x-1) \left(\frac{x}{x-2} - 2 = \frac{2}{x-1} \right)$$

$$\Rightarrow x(x-1) - 2(x-2)(x-1) = 2(x-2)$$

$$\Rightarrow x^2 - x - 2(x^2 - 3x + 2) = 2x - 4$$

$$\Rightarrow x^2 - x - 2x^2 + 6x - 4 - 2x + 4 = 0$$

$$\Rightarrow -x^2 + 3x = 0$$

$$\text{مجموع ریشه‌ها} = \frac{-b}{a} = \frac{-3}{-1} = 3$$

۱ ۲۴ ریشه معادله در معادله صدق می‌کند:

$$\frac{6x}{x-1} + \frac{x+a}{3x} = 3 \xrightarrow{\begin{matrix} x = -\frac{1}{\delta} \\ \text{صدق در معادله} \end{matrix}} \frac{6(-\frac{1}{\delta})}{-\frac{1}{\delta}-1} + \frac{-\frac{1}{\delta}+a}{3(-\frac{1}{\delta})} = 3$$

$$\Rightarrow \frac{-6}{\delta} + \frac{\delta a - 1}{-3} = 3 \Rightarrow 1 + \frac{\delta a - 1}{-3} = 3$$

$$\Rightarrow \frac{\delta a - 1}{-3} = 3 - 1 \Rightarrow \delta a - 1 = -6 \Rightarrow \delta a = -6 + 1$$

$$\Rightarrow \delta a = -5 \Rightarrow a = \frac{-5}{\delta} = -1$$

۳ ۱۶ عدد وسط را x ، عدد زوج قبل از آن را $x-2$ و عدد زوج بعد

از آن را $x+2$ در نظر می‌گیریم:

$$\underbrace{x-2}_{\text{عدد کوچک‌تر}} + \underbrace{x}_{\text{عدد وسط}} + \underbrace{x+2}_{\text{عدد بزرگ‌تر}} = 378 \Rightarrow 3x = 378$$

$$\Rightarrow x = \frac{378}{3} = 126 = \text{عدد وسط}$$

$$\text{عدد بزرگ‌تر} = x + 2 = 126 + 2 = 128$$

$$\text{مجموع ارقام} = 1 + 2 + 8 = 11$$

۱ ۱۷

$$3x^2 - 48x + 75 = 0 \xrightarrow{\text{طرفین بر ۳ تقسیم}} \frac{3x^2}{3} - \frac{48x}{3} + \frac{75}{3} = 0$$

$$\Rightarrow x^2 - 16x = -25 \xrightarrow{\text{اضافه کردن } (\frac{b}{2})^2 \text{ به طرفین}} x^2 - 16x + 64 = -25 + 64$$

$$\xrightarrow{(-\frac{16}{2})^2 = (-8)^2 = 64} (x-8)^2 = 39$$

$$x^2 - 16x + 64 = -25 + 64 \Rightarrow (x-8)^2 = 39$$

$$\Rightarrow \begin{cases} (x-8)^2 = 39 \\ (x-a)^2 = b \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = 8 \\ b = 39 \end{cases}$$

$$b - a = 39 - 8 = 31$$

در نتیجه داریم:

۲ ۱۸

$$3x^2 + (16 - m^2)x + m + 3 = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = 3 \\ b = 16 - m^2 \\ c = m + 3 \end{cases}$$

شرط آنکه معادله درجه دوم دارای دو ریشه قرینه باشد، آن است که
اولاً $b = 0$ و ثانیاً a و c مختلف علامت باشند:

$$b = 0 \Rightarrow 16 - m^2 = 0 \Rightarrow -m^2 = -16 \Rightarrow m^2 = 16$$

$$\Rightarrow m = \pm\sqrt{16} \Rightarrow m = \pm 4$$

از آن جا که $a = 3$ عددی مثبت است، پس c حتماً باید منفی باشد:الف) اگر $m = 4$ آن‌گاه $c = 4 + 3 = 7 > 0$ ، پس $m = 4$ غیرقابل قبول است.ب) اگر $m = -4$ آن‌گاه $c = -4 + 3 = -1 < 0$ ، پس $m = -4$ قابل قبول است.یعنی فقط یک مقدار برای m وجود دارد. $(m = -4)$

۴ ۱۹

$$2x^2 + \frac{4}{3}x - m = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = 2 \\ b = \frac{4}{3} \\ c = -m \end{cases}$$

از روابط بین ریشه‌ها (در این جا از مجموع ریشه‌ها) استفاده می‌کنیم:

$$x_1 + x_2 = \frac{-b}{a} \xrightarrow{x_1 = \frac{1}{3}} \frac{1}{3} + x_2 = \frac{-\frac{4}{3}}{2} \Rightarrow \frac{1}{3} + x_2 = -\frac{2}{3}$$

$$x_2 = -\frac{2}{3} - \frac{1}{3} \Rightarrow x_2 = \frac{-3}{3} = -1$$

۲ ۲۰

$$2ax^2 - ax + 25 = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = 2a \\ b = -a \\ c = 25 \end{cases}$$

$$\text{ریشه مضاعف معادله} = x_1 = x_2 = \frac{-b}{2a} = \frac{-(-a)}{2(2a)} = \frac{a}{4a} = \frac{1}{4}$$

گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم: ۳۰ ۲

$$\begin{aligned} ۱) (\sim p \wedge r) &\Leftrightarrow \sim q \equiv (d \wedge r) \Leftrightarrow n \equiv r \Leftrightarrow n \equiv r \\ ۲) (\sim q \Rightarrow r) \vee p &\equiv ((n \Rightarrow r) \vee n) \equiv d \vee n \equiv d \\ ۳) (q \wedge p) \vee \sim q &\equiv ((d \wedge n) \vee n) \equiv n \vee n \equiv n \\ ۴) (r \Rightarrow \sim p) \wedge p &\equiv ((r \Rightarrow d) \wedge n) \equiv d \wedge n \equiv n \end{aligned}$$

۳۱ ۴ می‌دانیم: $\sim(p \Rightarrow q) \equiv \sim(\sim p \vee q) \equiv p \wedge \sim q$
با توجه به نکته گفته شده گزینه (۴) صحیح است.

۳۲ ۴ گزاره شرطی فقط وقتی نادرست است که مقدم درست و تالی نادرست باشد.

$$\underbrace{(\sim p \vee q)}_{\text{مقدم (درست)}} \Rightarrow \underbrace{q}_{\text{تالی (نادرست)}}$$

پس q الزاماً نادرست است.

از آن جا که $p \vee q \sim$ باید درست باشد و q نادرست است، پس $\sim p$ نیز الزاماً درست است. (p نادرست است.)

۳۳ ۳ ارزش گزاره دو شرطی وقتی درست است که هر دو گزاره هم‌ارزش باشند و چون q نادرست است الزاماً $p \vee \sim r$ نیز باید نادرست باشد. پس p نادرست و r هم نادرست است. (r درست است.)

$$\begin{aligned} \text{الف) } p \vee (q \Rightarrow r) &\equiv n \vee \underbrace{(d \Rightarrow n)}_d \equiv d \equiv d \\ \text{ب) } (\sim p \Leftrightarrow q) \wedge r &\equiv \underbrace{(d \Leftrightarrow n)}_n \wedge d \equiv n \wedge d \equiv n \end{aligned}$$

بررسی گزینه‌ها: ۳۴ ۱

(۱) فرض کنیم p و q درست باشد:

$$\begin{aligned} ((p \wedge \sim q) \wedge (q \Rightarrow p)) &\Leftrightarrow p \\ \equiv ((\underbrace{d \wedge n}_n) \wedge \underbrace{(d \Rightarrow d)}_d) &\Leftrightarrow d \equiv ((d \wedge n) \Leftrightarrow n) \equiv (d \Leftrightarrow n) \equiv n \end{aligned}$$

(۲) اگر p درست و q نادرست باشد:

$$\begin{aligned} ((\underbrace{d \wedge d}_d) \wedge \underbrace{(n \Rightarrow n)}_d) &\Leftrightarrow d \equiv ((d \wedge d) \Leftrightarrow d) \equiv (d \Leftrightarrow d) \equiv d \end{aligned}$$

(۳) اگر p نادرست و q درست باشد:

$$\begin{aligned} ((\underbrace{d \wedge n}_n) \wedge \underbrace{(d \Rightarrow n)}_n) &\Leftrightarrow n \equiv ((n \wedge n) \Leftrightarrow n) \equiv (n \Leftrightarrow n) \equiv n \end{aligned}$$

(۴) اگر p نادرست و q نیز نادرست باشند:

$$\begin{aligned} ((\underbrace{d \wedge d}_n) \wedge \underbrace{(n \Rightarrow n)}_d) &\Leftrightarrow n \equiv ((n \wedge d) \Leftrightarrow n) \equiv (n \Leftrightarrow n) \equiv n \end{aligned}$$

پس گزاره داده شده فقط وقتی نادرست است که گزاره‌های p و q درست باشند.

$$(\sim p \wedge (p \Rightarrow q)) \Leftrightarrow \sim p \quad ۳۵ \quad ۳$$

$$\equiv (\sim p \wedge (\sim p \vee q)) \Leftrightarrow \sim p$$

جذب

همواره درست $\equiv (\sim p \Leftrightarrow \sim p)$ نکته: برای هر گزاره دلخواه p گزاره دو شرطی $p \Leftrightarrow p$ همواره درست است.

اقتصاد

بررسی سایر گزینه‌ها: ۳۶ ۱

(۳) تیزبین

(۲) نوآور

(۴) یادگیرنده

۲۵ ۴ فرض می‌کنیم کارگر B به تنهایی کار را در x روز تمام می‌کند

(در هر روز $\frac{1}{x}$ کل کار انجام می‌شود) کارگر A همان کار را در ۱۵ روز زودترانجام می‌دهد یعنی در $x-15$ روز (در هر روز $\frac{1}{x-15}$ کل کار انجام می‌شود)و کل کار نیز در ۱۸ روز صورت می‌گیرد (در هر روز $\frac{1}{18}$ کار انجام می‌شود).

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{x-15} = \frac{1}{18}$$

طرفین تساوی را در $18x(x-15)$ ضرب می‌کنیم:

$$\Rightarrow 18x(x-15)\left(\frac{1}{x} + \frac{1}{x-15} = \frac{1}{18}\right)$$

$$\Rightarrow 18(x-15) + 18x = x(x-15)$$

$$\Rightarrow 18x - 270 + 18x = x^2 - 15x$$

$$\Rightarrow x^2 - 15x - 36x + 270 = 0 \Rightarrow x^2 - 51x + 270 = 0$$

$$\Rightarrow (x-45)(x-6) = 0 \begin{cases} x-45=0 \Rightarrow x=45 \\ x-6=0 \Rightarrow x=6 \end{cases}$$

غیرقابل قبول $x=6$

می‌دانیم: ۲۶ ۱

$$p \vee (q \wedge r) \equiv (p \vee q) \wedge (p \vee r)$$

$$p \wedge (q \vee r) \equiv (p \wedge q) \vee (p \wedge r)$$

بنابراین:

$$(q \vee p) \wedge (p \vee \sim q) \equiv (p \vee q) \wedge (p \vee \sim q)$$

$$\equiv p \vee \underbrace{(q \wedge \sim q)}_n \equiv p \vee n \equiv p$$

جدول ارزشی دارای چهار گزاره جمعاً $2^4 = 16$ سطر دارد. ۲۷ ۴

فقط در یکی از این ۱۶ حالت ارزش همه گزاره‌ها نادرست است. این به معنای آن است که در ۱۵ حالت ارزش حداقل یکی از گزاره‌ها درست است.

ابتدا ارزش گزاره p و q را بدست می‌آوریم: ۲۸ ۳

p: اگر صفر عددی زوج است آنگاه عددی غیراول است.
مقدم \equiv درست تالی \equiv نادرست

پس ارزش کل گزاره شرطی نادرست است.

$$q: \sqrt{2} \text{ عددی گنگ است و } -\frac{2}{5} > -\frac{1}{3}$$

درست درست

پس ارزش کل گزاره عطفی درست است.

حال ارزش گزاره‌های داده شده را با توجه به اینکه p نادرست و q درست است به‌دست می‌آوریم:

$$\sim(p \Rightarrow \sim q) \equiv \sim(n \Rightarrow n) \equiv \sim(d) \equiv n$$

$$(p \wedge \sim q) \vee (\sim p \Leftrightarrow q) \equiv (n \wedge n) \vee (d \Leftrightarrow d)$$

$$\equiv n \vee d \equiv d$$

می‌دانیم: ۲۹ ۳

$$(p \Rightarrow q) \equiv (\sim p \vee q)$$

$$(p \wedge q) \Rightarrow (\sim p \vee q) \equiv \sim(p \wedge q) \vee (\sim p \vee q)$$

$$\equiv \sim(p \vee \sim q) \vee (\sim p \vee q) \equiv \sim p \vee \underbrace{(q \vee \sim q)}_d \equiv \sim p \vee d \equiv d$$

۳۷ ۲ بررسی عبارت‌ها:

- (الف) مزایای شرکت
(ب) مزایای کسب و کار شخصی
(ج) معایب کسب و کار شخصی
(د) مزایای کسب و کار شخصی
(ه) مزایای شرکت

۳۸ ۳ (الف) از آن جایی که ۲۰ سال پیش هیچ کس (فردی که نقش

کارآفرین را بازی کند) نبوده که شبکه اجتماعی را راه‌اندازی کند، هیچ شبکه اجتماعی وجود نداشت.

(ب) کارآفرین باید مهارت ابتکار عمل داشته باشد تا بتواند با جمع کردن عوامل مختلف تولید در کنار هم، کالا یا خدمتی را تولید کند.

(ج) مؤسسات غیرانتفاعی با اهداف غیرتجاری شکل گرفته‌اند.

(د) راه‌اندازی شرکت به خصوص شرکت سهامی پرهزینه‌ترین نوع کسب و کار است، زیرا از مردم پول می‌گیرد.

۳۹ ۴ (الف) برای پاسخ به این قسمت از فرمول محاسبه قیمت سهام

استفاده می‌کنیم:

$$\frac{\text{کل دارایی}}{\text{تعداد سهام}} = \text{قیمت هر سهم} \Rightarrow \frac{۱۷۵,۲۵۰,۰۰۰}{x} = ۵۰۰۰$$

$$\Rightarrow x = \frac{۱۷۵,۲۵۰,۰۰۰}{۵۰۰۰} = ۳۵,۰۵۰$$

(ب) برای این که سرمایه ورودی فرد را حساب کنیم، از راه حل زیر پیش می‌رویم:

$$\frac{۷/۵}{۱۰۰} = \frac{x}{۱۷۵,۲۵۰,۰۰۰} \Rightarrow x = \frac{۷/۵ \times ۱۷۵,۲۵۰,۰۰۰}{۱۰۰}$$

$$\Rightarrow x = ۱۳,۱۴۳,۷۵۰$$

۴۰ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) این افراد کالاها را جمع می‌کنند و در مواقعی که مردم نیاز دارند، به قیمت گران‌تر می‌فروشند.

(۲) از آن جایی که در شهرهای کوچک به سرعت شناسایی می‌شوند، به شهرهای بزرگ مهاجرت می‌کنند.

(۳) این افراد برکت را از زندگی خود و خانواده‌شان دور می‌کنند و اقتصاد جامعه را به سراسیمه سقوط می‌برند.

۴۱ ۳ (الف) برخی کسب و کارهای تخصصی ممکن است به صورت شراکتی

باشند یا حتی شرکتی، بنابراین اغلب کسب و کارهای تخصصی، شخصی هستند.

(ب) قانون با شرکت‌ها مشابه انسان رفتار می‌کند، یعنی برای آن‌ها هویت قانونی در نظر می‌گیرد، برای مثال یک شرکت می‌تواند علیه دیگر شرکت‌ها شکایت کند و مورد شکایت قرار بگیرد.

(ج) کارآفرین باید بداند که در آغاز کارش ممکن است با موفقیت کم‌تر یا عدم موفقیت روبه‌رو شود.

(د) کارآفرین می‌داند که همان‌طور که احتمال شکست وجود دارد، می‌تواند موفق هم شود، پس انگیزه خود را از دست نمی‌دهد.

۴۲ ۲ (الف) گاهی در کسب و کار برای عقب نماندن از رقبا باید حرکت

انفجاری انجام داد که به سرمایه زیاد نیاز دارد و کسب و کار شرکتی متناسب با این نوع است.

(ب) اگر گروه خاصی از تولیدکنندگان با هم برای رفع نیاز جمعی به سراغ کسب و کاری بروند، در واقع همان کسب و کار تعاونی است.

(ج) کسب و کارهای شخصی غالباً کوچک‌مقیاس هستند و از صنعت گرفته تا خدمات حضور فعال دارند.

(د) در شراکت هر کس به تناسب سرمایه اولیه‌ای که گذاشته در سود یا زیان شریک است.

۴۳ ۱ برای به دست آوردن درآمد از فرمول زیر استفاده می‌کنیم:

$$\text{درآمد} = \text{کل محصول} \times \text{قیمت} = ۱۸۹,۰۰۰ \times ۲۵۵۰ = ۴۸۱,۹۵۰,۰۰۰$$

حال هزینه‌ها را به صورت سالیانه محاسبه می‌کنیم و همه را در نهایت با هم جمع می‌کنیم:

$$۱۸,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ = ۲۱۶,۰۰۰,۰۰۰ = \text{مواد اولیه سالیانه}$$

$$۲,۵۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ \times ۱۸ = ۵۴۰,۰۰۰,۰۰۰ = \text{دستمزد سالیانه کارگران}$$

$$۱,۲۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ = ۱۴,۴۰۰,۰۰۰ = \text{هزینه قبوض سالیانه}$$

$$۳,۴۵۰,۰۰۰ \times ۱۲ = ۴۱,۴۰۰,۰۰۰ = \text{اجاره سالیانه}$$

$$۲۱۶,۰۰۰,۰۰۰ \times ۲۰\% = ۴۳,۲۰۰,۰۰۰ = \text{سرویس سالیانه دستگاه‌ها}$$

$$۲۱۶,۰۰۰,۰۰۰ + ۵۴۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۱۴,۴۰۰,۰۰۰ = \text{مجموع هزینه‌ها}$$

$$۴۱,۴۰۰,۰۰۰ + ۴۳,۲۰۰,۰۰۰ = ۸۵,۵۰۰,۰۰۰$$

$$۴۸۱,۹۵۰,۰۰۰ - ۸۵,۵۰۰,۰۰۰ = ۳۷۳,۰۵۰,۰۰۰ = \text{سود/زیان}$$

از آن جایی که عدد نهایی منفی است، این تولیدکننده ضرر کرده است.

۴۴ ۱ (الف) برای افزایش سود می‌توان هزینه‌ها را کاهش داد یا درآمد

را افزایش داد. افزایش بهره‌وری کارکنان منجر به کاهش هزینه‌ها در جهت افزایش سود می‌شود.

(ب) در شرکت‌ها هر کس بر مبنای سرمایه اولیه‌ای که وارد می‌کند، در سود و زیان شریک است و حق رأی دارد.

در تعاونی‌ها هر فرد، صرف‌نظر از این که چقدر سرمایه وارد کرده باشد، تنها یک حق رأی دارد (تفاوت) ولی به میزان سرمایه‌اش در سود و زیان شریک است (شباهت).

۴۵ ۲ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

(ب) تعاونی‌ها با هدف تأمین نیازمندی‌های اعضایشان (مثل کشاورزان) و کمک به وضعیت اقتصادی آن‌ها تشکیل می‌شوند.

(ج) هر هزینه‌ای که برای تولید محصول انجام می‌شود، هزینه تولید نام دارد.

علوم و فنون ادبی

۴۶ ۳ عبارت سؤال از «فائز مقام فراهانی» است. او با تغییر سبک

نگارش، تکلف را در نثر از بین برد و مسائل عصر را با کاربرد زبان و اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب‌المثل‌های لطیف، به سبک گلستان سعدی نوشت و موجب اقبال عامه به نثر گردید. عبارات کوتاه او نیز گاه موزون و مسجع‌اند.

۴۷ ۲ با روی کار آمدن سلسله قاجار و تثبیت حکومت مرکزی در

ایران، بازگشت به شیوه و الگوی گذشتگان در ادبیات، پررونق‌تر از گذشته بود. «عبدالوهاب نشاط»، انجمن ادبی «نشاط» را تأسیس کرد؛ پس از آن انجمن

ادبی «خاقان» به ریاست «فتحعلی‌شاه» در تهران تشکیل شد.

۴۸ ۴ عبارت سؤال معرّف «سید اشرف‌الدین گیلانی»، معروف به

«نسیم شمال» است.

۴۹ ۳ سراینده بیت سؤال «میرزا محمدصادق امیری فراهانی»

(ادیب‌الممالک) است، فعالیت اصلی‌اش روزنامه‌نگاری بود و سردبیری روزنامه «مجلس» را بر عهده داشت.

۵۰ ۴ بیت سؤال سروده «میرزاده عشقی» است.

۵۱ ۳ رمان «شمس و طغرا»: محمدباقر میرزا خسروی

۵۲ ۴ عبارت سؤال، معرّف «ایرج میرزا» است.

۶۳ ۳ در گزینه (۳)، «گسست» در وجه لازم است و مفعول‌پذیر

نیست اما در سایر گزینه‌ها در وجه متعدی و گذرا به مفعول:

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) دل [را] نباید گسست
(۲) بند [را] گسستم
(۴) تسبیح [را] گسستند

۶۴ ۳ لحن شاعر در گزینه (۳): رضایت و خشنودی (تحسین)

لحن مشترک سایر گزینه‌ها: اظهار شرمساری و امید بخشایش به درگاه خدا
(درخواست)

بررسی تشبیه در گزینه‌ها:

- (۱) رشته جان، من چراغم، عشق آتش است، من روغتم: (۴ مورد)
(۲) باغ حسن، باغ عمر: (۲ مورد)
(۳) هواداران ذره‌سان گردند: (۱ مورد)
(۴) بند هجران، یوسف جان: (۲ مورد)

۶۶ ۲ بررسی آرایه‌ها:

تشبیه: گرد گناه (اضافه تشبیهی)

تشخیص: نسبت دادن «روی گرفتن» به رحمت و «تیره‌روزی» به آینه
کنایه: روی گرفتن: کنایه از دوری کردن و خود را بر کنار نگه داشتن / تیره‌روزی:
کنایه از بدبخت / سیاه‌رویی: کنایه از گناهکاری و رسوایی

۶۷ ۳ مفهوم گزینه (۳): عاقبت وخیم نفس‌پرستی و تکبر

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: حتمی بودن مرگ

۶۸ ۲ مفهوم گزینه (۲): عاقبت در تواضع است.

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: بلاکشی عاشقانه / نهراسیدن
عاشق از دشواری‌های راه عشق

۶۹ ۳ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): ضرورت سنجیده

سخن گفتن

مفهوم سایر گزینه‌ها:

- (۱) افشاگری عشق
(۲) تقابل عشق و آسایش
(۴) تسلیم عاشقانه

۷۰ ۴ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): حال عاشق را فقط

عاشق می‌فهمد.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) تنها عاشق، ارزش معشوق را می‌داند.

(۲) امید به بهره بردن از عشق

(۳) شدت رنج هجران

۷۱ ۲ عبارت سؤال معرف «خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی» از

شخصیت‌های ادبی قرن هفتم است.

۷۲ ۳ کمال‌الدین اسماعیل، مداح جلال‌الدین خوارزم‌شاه در سال

۶۳۵ ه. ق به دست مغولان در اصفهان کشته شد.

۷۳ ۳ از میان آثار منثور مولانا، «فیه ما فیه» و «مجالس سبعه» را

مولانا گفته و شاگردان نوشته‌اند و «مکاتیب»، مجموعه نامه‌های مولانا به قلم
خود اوست. اثر اخیر سبک نثر وی را بیشتر و بهتر نمودار می‌سازد.

۷۴ ۳ «موش و گربه» به نظم و سایر گزینه‌ها به نثر نوشته شده‌اند.

۵۳ ۳ در ایجاد نهضت بازگشت ادبی عوامل زیر تأثیر داشتند:

- ۱- تاراج کتابخانه اصفهان که سبب شد تعدادی از کتاب‌های کتابخانه سلطنتی
به دست مردم افتد و ارتباط مجدد اهل ذوق با ادب کهن برقرار شود.
۲- توجه به ادبیات در دربار قاجاریه و رونق بازار شعر و شاعری و مدح شاهان.
۳- تضعیف جامعه بر اثر شکست ایران از روسیه تزاری.

۵۴ ۳ اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایش‌نامه فارسی پرداخت،
«میرزا آقا تبریزی» بود که چند نمایش‌نامه کوتاه تألیف کرد.

۵۵ ۳ خداوندنامه: حماسه‌ای مذهبی در بیان معجزات پیامبر (ص) و
دلیری‌های حضرت علی (ع)

۵۶ ۱ «فرخی یزدی» از شاعران شاخص عصر بیداری است که او را
به سبب آزادی‌خواهی، به زندان انداختند. تحت تأثیر شاعران گذشته، به ویژه
مسعود سعد و سعدی بود. آشنایی با سعدی طبع فرخی را شکوفا ساخت. در
دوره هفتم مجلس، نماینده مردم یزد شد.

۵۷ ۴ «فتحعلی‌خان صبا کاشانی»، پرچم‌دار بازگشت ادبی و
شاخص‌ترین شاعر دوره بازگشت است.

۵۸ ۱ ب) سروش اصفهانی: قصیده‌سرایی به سبک شاعران خراسانی
و سلجوقی

ج) مجمر اصفهانی: غزل‌سرایی به سبک حافظ و سعدی و به طور کلی شاعران
سبک عراقی

بررسی سایر ابیات:

الف) صبا کاشانی: قصیده‌سرایی به سبک شاعران خراسانی و سلجوقی

د) نشاط اصفهانی: غزل‌سرایی به سبک حافظ و سعدی و به طور کلی شاعران
سبک عراقی

ه) فروغی بسطامی: غزل‌سرایی به سبک حافظ و سعدی و به طور کلی شاعران
سبک عراقی

۵۹ ۳ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): ناتوانی مخلوق از

وصف و به تصویر کشیدن خالق

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) ناتوانی عاشق در پنهان کردن راز عشق

(۲) امیدواری و سرگشتگی عاشق

(۴) در پی عشق حقیقی بودن

۶۰ ۳ مفهوم گزینه (۳): توکل برای کسب روزی، کافی نیست.

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: توصیه به توکل

۶۱ ۳ واژه «قاتل» در این گزینه برای «غیرانسان» اما در سایر

گزینه‌ها برای انسان به کار رفته است.

۶۲ ۲ نوع «را» در عبارت سؤال و گزینه (۲): فک اضافه

پارسازاده‌ای را نعمت بی‌کران به دست افتاد: نعمت بی‌کران به دست
پارسازاده‌ای افتاد.

مرا پشت: پشت من

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) را (در «عشق راگفتم»): در معنی حرف اضافه «به» / را (در «مرا»): نشانه مفعول
(۳) رای حرف اضافه

(۴) رای نشانه مفعول (هر دو مورد)

۸۵ ۳ وقتی رویکرد علمی جهان متجدد به سایر جوامع که علاوه بر دانش تجربی، علوم عقلانی و وحیانی را نیز قبول دارند، سرایت می‌کند ← تعاریف متفاوت و گاه متضادی از علم رواج می‌یابد ← تعارض در ذخیره دانشی جوامع ایجاد می‌شود ← ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود ← دانش عمومی به طور همه‌جانبه از دانش علمی حمایت نمی‌کند ← دانش علمی از رشد و رونق باز می‌ماند ← دانش علمی، دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد.

۸۶ ۱ پیامد افزایش ذخیره دانش علمی ← غنی‌تر شدن دانش عمومی پیامد هویت فرهنگی متفاوت جهان‌های اجتماعی ← تعاریف متفاوت دانش علمی پیامد تعارض در ذخیره دانشی جوامع ← قطع شدن ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی

پیامد تأثیر متقابل دانش عمومی و دانش علمی و تناسب میان این دو ← هر دانش علمی با هر دانش عمومی سازگار نیست.

۸۷ ۴ در ارتباط با ایده علوم انسانی و اجتماعی بومی، باید گفت که ما دانشی می‌خواهیم که در حل مسائل و مشکلات بومی ما مفید و کارآمد باشد و در گشودن مرزهای دانش علمی به روی جهانیان مشارکت داشته باشد. در اوایل قرن بیستم، عده‌ای در جهان غرب پیدا شدند که علوم انسانی و اجتماعی را فقط در صورتی که از روش تجربی استفاده کنند، علم تلقی کردند.

۸۸ ۱ دانش علمی دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد ← تعارض در ذخیره دانشی جوامع هر فرد، گروه، قوم، جامعه و امتی آن را دارد و راهنمای زندگی آن‌هاست ← ذخیره آگاهی

دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود بلکه دانش‌های فراتجربی را نیز شامل می‌شود ← دانش علمی و دانش عمومی رابطه متقابل دارند. آگاهی و دانش‌هایی که عادت شده‌اند ← دانش عمومی

۸۹ ۳ تعارض دانش علمی و دانش عمومی یک جهان اجتماعی ← گاهی با رهاکردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر حل می‌شود. با توجه به نمودار زیر، این دیدگاه برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را بی‌اعتبار می‌داند و به عکس دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی می‌داند و در برخی از نحله‌های این دیدگاه، مرز دانش علمی و دانش عمومی فرو می‌پاشد.

۹۰ ۲ علت پیدایش و رشد دانش علمی ← طرح مسئله خاص در یک جامعه
علت ارائه راهکارهای صحیح برای قانون‌گریزی و بحران اخلاقی ← داشتن شناخت علمی

علت تعاریف متفاوت و متضاد از علم ← سرایت رویکرد جهان متجدد به علم که صرفاً دانش تجربی را دانش علمی می‌داند، به جوامعی که علاوه بر علم تجربی، علوم عقلانی و وحیانی را معتبر می‌دانند.

۷۵ ۳ همان‌طور که در ابیات سؤال اشاره شده است، مضمون ابیات گویای روایت عاشقانه «جمشید و خورشید» است که «سلمان ساوجی» آن را در قالب مثنوی به رشته نظم درآورده است.

۷۶ ۳ عبارت سؤال، معرف «عظاملک جوینی» است که با «شمس قیس رازی» در یک قرن می‌زیسته.

۷۷ ۳ نمودار هجایی گزینه (۳):
- U-U / -U U / -U-U / -U U -
نمودار هجایی سایر گزینه‌ها:
- U U - / -U U - / -U U - / -U U -

۷۸ ۲ وزن مشترک بیت سؤال و گزینه (۲): مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

۷۹ ۲ مفهوم گزینه (۲): جوش و خروش و هیجان و شور دائمی شاعر مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: حال عاشق را فقط عاشق می‌فهمد.

۸۰ ۳ مضمون گزینه (۳): پاکبازی / خود را به عشق سپردن مضمون مشترک سایر گزینه‌ها: مناعت طبع

جامعه‌شناسی

۸۱ ۳ بررسی عبارت نادرست:

(د) از دست رفتن دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی پیامد تعارض در ذخیره دانشی جوامع است.

۸۲ ۴ در تعامل با یک‌دیگر آن را به کار می‌بریم ← دانش عمومی طرح ایده‌های جدید ← تعارض دانش علمی و دانش عمومی یک جهان اجتماعی به زبان و منطق جهان‌شمول سخن بگوید و دغدغه کشف واقعیت را داشته باشد ← علوم انسانی و اجتماعی بومی

راهنمای زندگی یک امت و قوم ← ذخیره دانشی
۸۳ ۱ یادگیری دانش عمومی از ابتدای تولد شروع می‌شود و تا پایان عمر ادامه دارد.

نمودار قسمت «ب» مربوط به دیدگاه تبیینی است که معتقدند دانش علمی راه کشف واقعیت و تنها دانش معتبر است.

کسی که به دانش علمی مجهز می‌شود، قدرت دفاع از حقایق موجود در دانش عمومی را می‌یابد.

عبارت «دانش‌ها خلق و بازسازی واقعیت‌اند» اشاره به دیدگاه تفسیری دارند که در برخی از نحله‌های این دیدگاه، مرز بین دانش علمی و دانش عمومی در حال فروپاشی است.

۸۴ ۱ به سختی بر ذخیره دانشی یک فرد افزوده شود — نتیجه ← به تنهایی و بیرون از جامعه زندگی کند.

پیدا کردن قدرت دفاع از حقایق موجود در دانش عمومی — نتیجه ← مجهز شدن به دانش علمی

یافتن راه‌حل‌های صحیح برای حل بیکاری و نابرابری — نتیجه ← دانش علمی غنی‌تر شدن دانش عمومی — نتیجه ← تلاش‌های علمی

۹۱ ۳ بررسی عبارتهای نادرست:

الف) مورد تحسین دیگران قرار گرفتن پیامد ارادی وابسته به اراده دیگران است.
ج) پرسش «چرا چنین کاری کردی؟» را می‌توان از هر کنشگری پرسید؛ زیرا فعالیت انسان با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود اگرچه ممکن است همیشه به آن نرسد.

۹۲ ۲ مهر ورزیدن به دیگران ← کنش معنادار است.

توجه به حرکات و سخنان دیگران ← کنش اجتماعی
نمره دادن استاد به دانشجو ← پیامد ارادی وابسته به اراده دیگران
اشتراک میان حجاب و ادب ← ارزش (هدف)

۹۳ ۱ سیراب شدن پس از نوشیدن آب ← غیرارادی و درونی

ترک کردن سیگار و قلیان ← ارادی و بیرونی
آسیب پس از لیز خوردن بر روی پوست موز ← طبیعی و بیرونی

تقرب به خداوند پس از وضو گرفتن ← درونی و طبیعی

۹۴ ۲ کنش اجتماعی، تنها در حضور فیزیکی دیگران صورت نمی‌گیرد. کنش‌هایی که در حضور دیگران ولی بدون توجه به آن‌ها اتفاق می‌افتد، کنش اجتماعی نیستند.

اگر ما آگاهی خود را نسبت به کلمات و معانی آن‌ها از دست بدهیم، از گفتار باز می‌مانیم. از این‌رو فردی که به زبانی آگاهی ندارد، نمی‌تواند با آن زبان سخن بگوید.

۹۵ ۴ همانندی پدیده‌های اجتماعی و پدیده‌های طبیعی

علت ← نادیده گرفتن تفاوت علوم طبیعی با علوم انسانی و علوم اجتماعی

از جنس وسیله و روش رسیدن به مقصود است ← مفهوم
پوشش‌های متفاوت ما در موقعیت‌های گوناگون ← پیامد
در نظر گرفتن دیگران

۹۶ ۲ ضرورت جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی ← انتقال ارزش‌ها و

هنجارها از طریق تعلیم و تربیت، تشویق و تنبیه

پیامدهای غیرارادی ← قطعی است.

پیامدهای ارادی ← احتمالی است.

قرار گرفتن بر سر دوراهی ← کنش ارادی است.

۹۷ ۳ ادب آداب دارد ← فرصت و محدودیت

مسجد ← پدیده اجتماعی

رعایت حق تقدم ← کنش اجتماعی

تصور جهان بدون جنگ ← کنش اجتماعی (خردترین پدیده اجتماعی)

۹۸ ۴ پدیده‌های اجتماعی ← اشتراک میان زبان و پوشش

کنش اجتماعی ← افطار بر سر مزار شهدا

هنجار اجتماعی ← احوال‌پرسی از دیگران شیوه معینی دارد.

اگر نباشد، کنشی صورت نمی‌گیرد ← آگاهی

۹۹ ۲ با دریافت و فهم معنای کنش، معلم می‌تواند به دانش‌آموز پاسخ مناسب بدهد.

رعایت قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی در نیمه‌شب و به دور از چشم دیگران و دوربین مخفی، کنش اجتماعی است

امنیت اخلاقی پیامد غیرارادی (قطعی) رعایت حیا است.

با توجه به ارادی بودن کنش، فعالیت‌هایی مانند ضربان قلب و ... کنش محسوب نمی‌شوند.

۱۰۰ ۳ خانه ← پدیده اجتماعی

نشسته بود ← کنش اجتماعی

کتاب ← پدیده اجتماعی

می‌خواند ← کنش اجتماعی

لذت ← پیامد غیرارادی

خواندن ← پیامد ارادی

۱۰۱ ۲ بررسی عبارتهای نادرست:

ج) با نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی، ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی از علوم انسانی و علوم اجتماعی سلب می‌شود.

د) جهان انسانی محصول زندگی انسان است و هر چه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید، به این جهان تعلق دارد.

۱۰۲ ۳ باورها و اعمالی که نمی‌گذارند انسان، حقیقت خویش و جهان

هستی را درک کند ← اغلال و سلاسل

جهانی که پیش از انسان بوده و وجود آن مستقل از خواست و اراده انسان است
← جهان تکوینی

سه فرد در یک مسابقه، موضوعی واحد را به سه شکل مختلف خلق می‌کنند
← بخش فردی جهان انسانی

به مثابه روح یا شالوده فرهنگ عمل می‌کنند ← تصاویر بنیادین هر فرهنگ
از انسان و جهان

۱۰۳ ۲ براساس دیدگاه مربوط به نمودار «الف»، جهان ذهنی و فردی

افراد تابع فرهنگ آن‌ها است و جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند
و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

براساس دیدگاه مربوط به نمودار «ب»، جهان تکوینی به جهان طبیعت
محدود می‌شود و جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی
است.

۱۰۴ ۱ طبیعت را در مقابل جهان انسانی قرار می‌دهند ← گروهی

که از سه جهان سخن می‌گویند.

ذهن افراد و فرهنگ، هویتی طبیعی و مادی دارد ← نادیده گرفتن تفاوت
میان علوم طبیعی و انسانی

از زندگی و مرگ امت‌ها سخن می‌گوید ← فرصت تعامل صحیح انسان با
خودش و جهان هستی را فراهم می‌کند.

محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌ها است ← جهان فرهنگی

۱۰۵ ۴ این‌که جهان ذهنی و فردی تابع فرهنگ افراد است، مربوط به

دیدگاه دوم (فرهنگ‌گرایان) است که معتقدند جهان تکوینی در معرض دخل
و تصرف فرهنگ‌ها و جوامع مختلف است.

۱۰۶ ۲ سلب شدن ظرفیت‌ها و قابلیت‌ها از علوم انسانی و علوم

اجتماعی نتیجه ← نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی

گروهی که جهان فرهنگی را مهم‌تر می‌دانند، معتقدند که جهان تکوینی ماده
خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند و
در برابر جهان فرهنگی استقلالی ندارد.

پنهان شدن ظرفیت‌های الهی و آسمانی از افراد و گروه‌ها ← پیامد
فرهنگ جامعه هویتی مشترکانه دارد.

بحران‌های زیست‌محیطی ← پیامد
عدم وجود شناخت درست از انسان و
جهان هستی

۱۰۷ ۳

هر فرهنگی نوع خاصی از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد به وجود می‌آورد و به همان نوع از عقاید و خصوصیات، اجازه بروز می‌دهد. هر نوع عقیده و اخلاقی نیز فرهنگی متناسب با خود را جست‌وجو می‌کند.

۱۰۸ ۲

الف ← جهان تکوینی

ب ← جهان فرهنگی

ج ← جهان ماوراءالطبیعه

د ← جهان انسانی

نمودار صورت سؤال، نشانه دیدگاه متفکران مسلمان است که همه جهان‌ها مهم و در تعامل با یکدیگرند.

۱۰۹ ۴

بخش اجتماعی جهان انسانی، هویت فرهنگی دارد. وقتی

فردی کتابی می‌نویسد یا مجسمه‌ای می‌سازد، از جهان فردی به جهان فرهنگی وارد می‌شود.

هر فرهنگی در عمیق‌ترین لایه‌های خود به بنیادی‌ترین پرسش‌های بشر پاسخ می‌دهد. این پرسش‌های بنیادین و پاسخ‌های آن‌ها، همان عقاید اساسی‌اند.

۱۱۰ ۱

در مقابل جهان تکوینی قرار دارد ← جهان انسانی

هر یک از ما دانسته‌ها و خلقیات ویژه‌ای داریم که افراد دیگر با ما در آن‌ها شریک نیستند ← جهان فردی

نوعی خاصی از عقاید را در افراد به وجود می‌آورد ← جهان فرهنگی

در دیدگاه متفکران مسلمان، جهان تکوینی به آن محدود نمی‌شود ← جهان طبیعت

زبان عربی (اختصاصی)

■ مناسب‌ترین گزینه را در جواب برای ترجمه یا واژگان یا تعریب یا مفهوم مشخص کن (۱۱۹ - ۱۱۱):

۱۱۱ ۴

ترجمه کلمات مهم: اجعل: قرار بده / لسان صدق: یاد نیکو /

الآخرین: آیندگان

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مرا در یاد دیگران (← برای من در دیگران)، زبان نیکو (← یاد نیکو)

۲) دیگران (← آیندگان)، قرار دادی (← قرار بده، «اجعل» امر است.)

۳) زبانی نیکو (← یاد نیکو)، میان (← در)

۱۱۲ ۳

ترجمه کلمات مهم: لم تفتخرو: چرا افتخار می‌کنی / مختال:

خودپسند، خودشیفته

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) پدر (← پدران، «الآباء» جمع است.)، عدم ترجمه «لم»، افتخار مکن (← افتخار می‌کنی)

۲) «فقط» اضافی است، بنابراین افتخار نکن (← چرا افتخار می‌کنی)

۴) «به دلیل» ترجمه صحیحی نیست، «برابر» اضافی است، مفتخر هستی (← افتخار می‌کنی)

۱۱۳ ۴

ترجمه کلمات مهم: هذه حقیبتی: این، چمدان من است / قد انطوی: پیچیده شده است، به هم پیچیده شده است / فیه: در آن / کل ما: هر آن‌چه، هر چیزی که / احتاج إلیه: به آن نیاز دارم

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «کل» ترجمه نشده است: همه آن‌چه، هر آن‌چه، «قد انطوی: پیچیده شده است»، صیغه «للغائب» است نه «متکلم وحده»!

۲) ضمیر «ی» در «حقیبتی» ترجمه نشده است، ضمیر «م» در «سفرم» معادلی ندارد.

۳) «کل» ترجمه نشده است، «قد انطوی» صیغه جمع غائب نیست، عدم ترجمه «إلیه»

۱۱۴ ۱

ترجمه کلمات مهم: وُلدت: به دنیا آمد، متولد شد / هذه

الطفلة: این کودک / عمیاء: کور، نابینا / لا تبصر: نمی‌بیند

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) «وُلدت» ترجمه نشده است، «توانایی ندارد» معادلی در عبارت ندارد، مشاهده کند (← نمی‌بیند)

۳) «در هنگام تولد» در عبارت نداریم، «نمی‌تواند = لا تستطیع» معادلی ندارد.

۴) قادر نیست ... مشاهده کند (← نمی‌بیند)، ضمیر «ها» در «حوالها» ترجمه نشده است.

۱۱۵ ۲

ترجمه کلمات مهم: أنظروا إلی: نگاه کنید به / قولوا: بگویید /

من: چه کسی / أوجد: پدید آورده است / الشمس المستعرة: خورشید فروزان را

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «أنظروا» و «قولوا» فعل امر هستند نه ماضی، صیغه جمع غائب، عدم ترجمه «فیها»

۳) «در آسمان تأمل کنید» ترجمه نادرستی است، «الشمس» معرفه است نه نکره!

۴) «ببینید» نادرست است: بگویید، «کیست آن‌که = من الذي» در عبارت نداریم، «المستعرة» صفت است و باید در یک ترکیب با موصوفش ترجمه شود: خورشید فروزان را.

۱۱۶ ۱

«تزعّم» مضارع است: می‌پنداری / ترجمه: ای انسان؛ آیا

می‌پنداری که تو جسمی کوچک هستی؟!

۱۱۷ ۲

طینة: گِل / عظم: استخوان

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱۱۸ ۴

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «بنگر» فعل امر است: أنظر نه «تنظر».

۲) «لتكن نظرتك: نگاهت باید به ... باشد»، معادل فعل «بنگر» نیست، عدم ترجمه «بنگر» (زائد بودن «لا»)

۳) «ماذا: چه چیز» نادرست است، «لا تنظر» با حرکت ضمّه در آخرش، فعل نهی نیست، در صورتی که باید فعل نهی بیاید، لا تنظر من الذی (← لا تنظر إلی من)

۱۲۸ ۴ بررسی گزینه‌ها:

- (۱) «الّسیان: فراموشی»، مفرد است.
- (۲) «المیدان: میدان»، مفرد است.
- (۳) «المحسنین»، جمع مذکر سالم است.
- (۴) «الخصلتین: دو ویژگی»، مثنّاست.

۱۲۹ ۲ ضمیر «ك» نشان می‌دهد که فعل امر ابتدای جمله باید مفرد مؤنث باشد ← إِرْحَمِي

یکی از دو حالت زیر بیاید:

ارحم ... یرحمك / إِرْحَمِي ... یرحمك

۱۳۰ ۳ بررسی گزینه‌ها:

- (۱) «آخرتکم: آخرتتان»، ترکیب اضافی است.
- (۲) «أولیاء» نمی‌تواند صفت «الکافرین» باشد چون «ال» نگرفته است. / هم‌چنین «المؤمنون الکافرین» هم ترکیب وصفی نیست؛ زیرا «المؤمنون» فاعل و «الکافرین» مفعول آن است.
- (۳) «قطرات جاریة: قطره‌هایی جاری»، ترکیب وصفی است.
- (۴) «بعد أسبوع: یک هفته بعد»، ترکیب اضافی است.

تاریخ

۱۳۱ ۲ بررسی عبارت نادرست:

ه) میرزا مهدی‌خان استرآبادی، مورخ دربار نادر شاه افشار و مؤلف کتاب‌های «جهانگشای نادری» و «درة نادره» است.

۱۳۲ ۱ در دوره قاجار، نوشته‌های تاریخی بخش قابل توجهی از

نخستین آثار ترجمه‌شده از زبان‌های اروپایی به زبان فارسی را تشکیل می‌دادند و ترجمه آن‌ها تأثیر به‌سزایی در آشنایی نویسندگان و مورخان ایرانی با بینش و روش مورخان اروپایی داشت.

۱۳۳ ۴ یکی از پیشگامان انتقاد به تملق و متکلف‌نویسی، خاوری

شیرازی مورخ مشهور زمان فتحعلی شاه و نویسنده تاریخ ذوالقرنین است. او به حقیقت‌نویسی و مختصرنویسی علاقه نشان داد و تملق‌گویی را نکوهش کرد.

۱۳۴ ۳ در شیوه تاریخ‌نگاری معاصر، تاریخ‌نویسان و پژوهشگران با

استفاده از روش تحقیق علمی، بهره‌برداری از منابع و اسناد و مدارک معتبر و گزینش و نقد آن‌ها، رویدادهای تاریخی را ارزیابی می‌کردند و یافته‌های علمی خود را به زبان ساده می‌نوشتند.

۱۳۵ ۲ انقلاب مشروطیت تأثیر عمیقی بر دگرگونی بینش مورخان

ایرانی داشت و توجه آنان را به ابعاد گوناگون رویدادهای تاریخی و به ویژه نقش مردم جلب کرد.

۱۱۹ ۳ ترجمه عبارت قرآنی سؤال: «چرا می‌گویید آن چه را که انجام

نمی‌دهید؟!»

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۱) ترجمه: زبان مقصّر، کوتاه است.
- (۲) ترجمه: یک ساعت اندیشیدن بهتر از هفتاد سال عبادت است.
- (۳) ترجمه: زبان عمل از زبان بدن گویاتر است.
- (۴) ترجمه: چه بسا سخنی که همانند شمشیر است.

■ گزینه نادرست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۱۲۲ - ۱۲۰):

۱۲۰ ۱ «أحیاء» جمع مکسر و مفردش «حیّ: زنده» است. («إحیاء»

مصدر باب «إفعال» است.)

۱۲۱ ۳ قاتل ← قَتَلَ

۱۲۲ ۱ «الثمرة» معرّف بأل است.

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سوالات آمده مشخص کن (۱۳۰ - ۱۲۳):

۱۲۳ ۲ «المؤمنین» درست است؛ چون جمع مذکر است نه مثنی!

۱۲۴ ۳ «لأعبي» در اصل «لأعیین» بوده و جمع مذکر سالم است.

«المسابقات» هم جمع مؤنث سالم «المسابقة» است. بنابراین در این گزینه هر دو جمع سالم وجود دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) «مساکین» جمع مکسر «مسکین» است و جمع مذکر سالم نیست.
- (۲) هم «أصوات و أبيات» جمع مکسر «صوت» و «بيت» هستند و جمع مؤنث سالم نیستند.

۱۲۵ ۴ «بخار متراکمی در آسمان است که از آن باران و برف نازل

می‌شود.»؛ عبارت درباره توضیح می‌دهد.

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) پدیده
- (۲) شاخه
- (۳) اخگر
- (۴) ابر

۱۲۶ ۳ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) رَقَدَ = نام: خوابید

(۲) ترجمه: و مردان به خاطر کارها، نام‌هایی دارند.

(۳) مَمْنوع: ممنوع (ممنوع) ≠ مَسْموح: مجاز)

(۴) فَضّة: نقره و «دَهَب: طلا» متضاد نیستند.

۱۲۷ ۱ ۱۱:۴۵ در اصل همان یک ربع به ۱۲ است؛ بنابراین

می‌شود: ← الثانية عشرة إلا ربعاً!

الحادية عشرة و خمس و أربعون دقيقة!

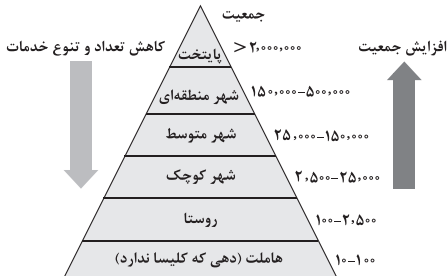
- ۱۴۷ ۴ باستان‌شناسی، علمی است که آثار باستانی و تاریخی را به منظور شناخت فرهنگ و شیوه زندگی انسان‌ها و جوامع گذشته، بررسی می‌کند.
- ۱۴۸ ۴ در مرحله استخراج و تنظیم اطلاعات (مرحله سوم)، باستان‌شناسان آثار یا بناهای باستانی کشف شده را به لحاظ قدمت، مواد و مصالح به کار رفته در آن‌ها و نیز کاربردهایشان بررسی می‌کنند. علاوه بر این، باستان‌شناسان با مقایسه آثار و بناهای باستانی در زمان‌های مختلف، می‌کوشند سیر پیشرفت‌های فنی، هنری و فرهنگی گذشتگان را درک کنند. آنان هم‌چنین از طریق مقایسه آثار و بناهای باستانی سرزمین‌ها و تمدن‌های گوناگون، روابط جوامع گذشته و تأثیرات فرهنگی و اقتصادی آن‌ها بر یکدیگر را توضیح می‌دهند.
- ۱۴۹ ۴ در مرحله استخراج و تنظیم اطلاعات، باستان‌شناسان با مقایسه آثار و بناهای باستانی در زمان‌های مختلف، می‌کوشند سیر پیشرفت‌های فنی، هنری و فرهنگی گذشتگان را درک کنند.
- ۱۵۰ ۲ به جاهایی که باستان‌شناسان در آن‌جا آثار باستانی و تاریخی را مطالعه و در مواردی کشف می‌کنند، محوطه باستانی می‌گویند، محوطه‌های باستانی از نظر شکل و وسعت با هم متفاوت‌اند.
- انواع محوطه‌های باستانی: سکونتگاه‌های شهری و روستایی باستانی - غارها، معابد باستانی، گورستان‌ها و آرامگاه‌ها - سنگ‌نوشته‌ها، نقش برجسته‌ها و گورخمه‌ها - تپه‌های باستانی
- ۱۵۱ ۲ انواع مختلف ادبیات عامیانه، اعم از داستان‌های تاریخی، قهرمانی، اخلاقی و تخیلی، گونه‌های متفاوت مثل‌ها، لطیفه‌ها و انواع شعر، ترانه و لالایی، کمک زیادی به شناخت فرهنگ، آداب و رسوم و سنت‌های مختلف اجتماعی در دوره‌های مختلف می‌کند.
- ادبیات عامیانه جزء آثار شفاهی است که در زمره منابع غیرنوشتاری مطالعات تاریخی قرار می‌گیرد.
- ۱۵۲ ۳ تاریخ‌های سلسله‌ای: فرمانروایان بزرگ و کوچک، به منظور ثبت و ضبط رویدادهای دوران خود، معمولاً ادیبان و دانشمندان را تشویق و مأمور به تدوین این رویدادها می‌کردند، مانند کتاب «تاریخ بیهقی».
- تک‌نگاری: در این نوع تاریخ‌نگاری، مؤلفان عموماً به اشاره فرمانروا، تاریخ زندگی او را به صورت متمرکز و ویژه، توصیف و ثبت و ضبط می‌کردند، مانند کتاب «عجائب المقدور فی نوائب تیمور».
- ۱۵۳ ۳ متون تقویمی و گاه‌شماری، متون فلسفی و کلامی و فقهی، متون اخلاقی و سایر تألیفات علمی می‌توانند به منظور تبیین اوضاع علمی دوره‌های تاریخی، مورد توجه و مطالعه مورخان قرار گیرند.
- ۱۵۴ ۴ در مرحله سنجش اعتبار و نقد راوی، پژوهشگران سعی می‌کنند که علائق و انگیزه‌های راوی را در بیان خبر، بررسی و اندیشه و مقصود او را فهم و کشف کنند.
- ۱۵۵ ۲ قدیمی‌ترین شکل تاریخ‌نگاری دوره اسلامی، روایی است که در آغاز برای ثبت و ضبط سخنان و سیره پیامبر و صحابه ایشان به کار گرفته می‌شد. مهم‌ترین ویژگی این نوع تاریخ‌نگاری در این بود که تاریخ‌نگاران، بدون هیچ‌گونه دخل و تصرفی در روایت‌ها، عیناً آن‌ها را ذکر می‌کردند.
- ۱۵۶ ۱ کتاب مروج‌الذهب نوشته مسعودی به روش تاریخ‌نگاری تحلیلی نگارش شده است.

- ۱۳۶ ۳ میرزا فتحعلی‌خان آخوندزاده، یکی از متفکران عصر قاجار، با این‌که مورخ نبود، اما تاریخ‌نویسی سنتی را به شیوه علمی نقد کرد. وی در رساله ایراد، شیوه تاریخ‌نویسی رضاقلی‌خان هدایت را به دلیل استفاده او از شعر و الفاظ مصنوع ادبی مورد انتقاد قرار داد.
- ۱۳۷ ۲ عمده‌ترین منابع مهم پژوهش دوره معاصر تاریخ ایران: انواع کتاب‌ها (تاریخی، ادبی، خاطرات، سفرنامه‌ها، زندگی‌نامه‌ها (تراجم) و ... - نشریات (روزنامه‌ها و مجلات) - اسناد و منابع آرشیوی - بناها، وسایل و ابزارها.
- ۱۳۸ ۳ سیاحت‌نامه حاج زین‌العابدین مراغه‌ای، سفرنامه‌ای خیالی یا نخستین رمان اصیل اجتماعی به زبان فارسی است. این اثر، در آگاهی سیاسی و اجتماعی مردم ایران و جنبش آنان علیه نظام استبدادی و برقراری مشروطه تأثیر به‌سزایی داشت.
- ۱۳۹ ۲ اولین روزنامه ایران را میرزا صالح شیرازی، یکی از دانشجویان اعزامی به انگلستان با عنوان کاغذ اخبار در تهران منتشر کرد.
- ۱۴۰ ۳ بررسی عبارت‌هاک نادرست:
الف) اسناد تاریخی، ارزش اداری و روزمره ندارند.
د) در بسیاری از کشورهای جهان، محلی برای نگهداری اسناد تاریخی ایجاد شده است.
- ۱۴۱ ۲ ویژگی‌های رویدادهای تاریخی:
۱- دور از دسترس‌اند و قابل مشاهده نیستند و نمی‌توان آن‌ها را به طور مستقیم درک کرد.
۲- تکرارناپذیرند و قابل تجربه نیستند.
۳- مجزا و مستقل نیستند و با یکدیگر رابطه علت و معلولی دارند.
- ۱۴۲ ۳ به دنبال پیشرفت‌های فکری و علمی دوره رنسانس، علم تاریخ نیز متحول شد و شیوه نوینی در تاریخ‌نگاری پدید آمد که اساس آن بر سنجش دقیق منابع، استناد به اسناد و مدارک معتبر و دوری از داستان‌پردازی بود.
- ۱۴۳ ۴ مطالعه تاریخ به ما کمک می‌کند تا بفهمیم که فرهنگ‌ها و جوامع بشری چگونه و تحت تأثیر چه عوامل و شرایطی به وجود آمده، پیشرفت کرده و به وضعیت امروزی رسیده‌اند. بدین‌گونه، علم تاریخ می‌تواند ما را در ارزیابی و شناخت درست اوضاع و شرایط کنونی جامعه خویش و سایر جوامع و نیز ترسیم افق آینده کمک کند.
- ۱۴۴ ۲ در بین‌النهرین و به خصوص در میان بابلی‌ها، گاه‌شماری «خورشیدی - قمری» رایج بود. در این گاه‌شماری، سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد. از آن‌جا که سال قمری ۳۵۴ شبانه‌روز و سال خورشیدی ۳۶۵ و یک چهارم شبانه‌روز است، برای رفع این اختلاف، هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند.
- محتوای سنگ‌نوشته‌های بیستون و تخت‌جمشید نشان می‌دهند که گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است.
- ۱۴۵ ۱ ابن‌خلدون، اندیشمند مسلمان تونس‌ی بخشی از مقدمه کتاب «العبر» خود را به تأثیر جغرافیا و اقلیم بر تاریخ، اخلاق و رفتار آدمیان اختصاص داده است.
- ۱۴۶ ۲ نقشه‌های تاریخی، انواع مختلف اطلاعات شامل قلمرو حکومت‌ها، مرزها، پایتخت‌ها، شهرها، بناهای مهم، محل دقیق رویدادها به خصوص جنگ‌ها، شبکه راه‌ها، مسیرهای مهاجرت و لشکرکشی‌ها و تقسیمات اداری و مالیاتی را نشان می‌دهند.

۱۶۷ ۴ متداولترین ملاک تشخیص شهر و روستا، ملاک جمعیتی است و اگر جمعیت سکونتگاه به میزان معینی برسد، آن را شهر تلقی می‌کنند. در برخی کشورهای اروپایی، سکونتگاه‌هایی با بیشتر از ۲ هزار نفر جمعیت، شهر محسوب می‌شوند.

۱ ۱۶۸

۱۶۹ ۱ دامنه نفوذ، یعنی بیشترین مسافتی که مردم منطقه برای دریافت کالا یا خدمات از آن سکونتگاه طی می‌کنند.

۱۷۰ ۳ سرعت گسترش شهرنشینی در آسیا و آفریقا بیشتر از سایر نواحی جهان است. در کشورهای این نواحی، بخش عمده‌ای از رشد شهرنشینی به علت صنعتی شدن و توسعه کارخانه‌ها و یا رشد بخش خدمات و ورود این کشورها به تجارت جهانی و به دنبال آن، مهاجرت فزاینده روستاییان به شهرها به منظور اشتغال و دستمزد بیشتر بوده است.

۱۷۱ ۴ آب و هواشناسی به بررسی تأثیر عناصر و عوامل آب و هوایی بر مکان و زندگی انسان می‌پردازد. این علم به عنوان بخشی از دانش جغرافیای طبیعی با دانش هواشناسی مرتبط است.

۱۷۲ ۳ علم اقتصاد تولید، توزیع و مصرف کالاها و خدمات، نظام‌های اقتصادی و عرضه و تقاضا را مطالعه می‌کند و جغرافیای اقتصادی به چگونگی معیشت گروه‌های انسانی در مکان‌های مختلف در رابطه با محیط زندگی‌شان می‌پردازد. برای مثال، چگونه منابع معدنی یک ناحیه در شکل‌گیری شهرهای صنعتی تأثیر دارد؟

۱۷۳ ۴ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

الف) مفاهیم اساسی دانش جغرافیا: مکان - روابط متقابل انسان با محیط (ج) محیط جغرافیایی از تعامل بین محیط طبیعی و محیط انسانی به وجود می‌آید.

نکته: در نتیجه فعالیت‌های انسان در محیط طبیعی، محیط انسانی پدید می‌آید و در پی روابط متقابل انسان و محیط، محیط جغرافیایی شکل می‌گیرد.

۱۷۴ ۳ از آنجا که جغرافیا روابط متقابل انسان را با محیط، مطالعه و بررسی می‌کند، بنابراین شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی بدون دانش جغرافیا ممکن نیست؛ پس جغرافیا علمی برای زندگی بهتر است.

۱۷۵ ۴ در مطالعه همه‌جانبه گسترش یک سکونتگاه، جغرافی دان با تهیه نقشه شهر (نقشه‌خوانی)، امکان گسترش فیزیکی شهر را بررسی می‌کند.

۱۷۶ ۱ سؤال «کجا»، با رکن اساسی جغرافیا یعنی «مکان وقوع پدیده‌ها» سروکار دارد. برای مثال، بزرگ‌ترین منبع انرژی جهان در کجا قرار دارد؟

۱۷۷ ۲ سؤال «چه کسی» یا «چه کسانی» روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می‌دهد یا به عبارت دیگر، این سؤال نقش فعالیت‌های انسانی را در شکل‌گیری پدیده‌ها و هم‌چنین تأثیر پدیده‌ها بر محیط و انسان را مورد ارزیابی قرار می‌دهند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) کجا؟ کوه‌های امامزاده داوود و مسیر پل کیگا

۲) چرا؟ به علت بارندگی و سیل

۳) چه چیز؟ ریزش کوه

۱۵۷ ۳ از جمله شاخص‌ترین ارزش‌های حاکم بر نظام قبیله‌ای در عربستان پیش از ظهور اسلام، افتخار به حسب و نسب، احترام به روابط خونی و خویشاوندی، اطاعت بی‌چون و چرا از رئیس یا شیخ قبیله و پشتیبانی بی‌قید و شرط از افراد قبیله در هر شرایطی بود.

۱۵۸ ۱ وضعیت اقتصادی شبه‌جزیره عربستان به شدت متأثر از موقعیت جغرافیایی و شرایط طبیعی و اقلیمی آن بود.

بخش عمده این شبه‌جزیره را صحراهای گرم و خشک تشکیل می‌دهند و قبایلی که در این بخش پراکنده بودند، اغلب از طریق پرورش معدودی بز و شتر و راهزنی، زندگی خود را تأمین می‌کردند.

۱۵۹ ۲ پس از علنی شدن دعوت پیامبر (ص)، دشمنی و درگیری مشرکان با اشخاصی مانند محمد (ص) و دیگر مسلمانانی که متعلق به طایفه و قبیله نیرومندی بودند، چندان آسان نبود؛ زیرا ممکن بود تعصبات قبیله‌ای را بر انگیزد و باعث ایجاد جنگ و خونریزی شود. از این‌رو، سران مشرک تصمیم گرفتند که هر طایفه، از مسلمان شدن اعضای خود جلوگیری نماید و با افرادی از طایفه خود که اسلام آورده بودند، برخورد کند.

۱۶۰ ۴ پس از ورود پیامبر (ص) به طائف، اهالی این شهر نه تنها از ایشان استقبال نکردند، بلکه با بی‌احترامی و اهانت، آن حضرت را از شهرشان راندند و ایشان ناگزیر شد با حمایت‌خواهی از مطعم‌بن عدی (یکی از اشراف مکه) به آن شهر بازگردد.

جغرافیا

۱۶۱ ۲ منظور از مقر (مکان، جایگاه)، مکان اصلی و دقیق یک سکونتگاه و محل استقرار آن روی زمین است.

۱۶۲ ۲ مقر (مکان، جایگاه) هر روستا یا شهر، هسته اولیه آن را نیز شامل می‌شود. منظور از هسته اولیه، مکانی است که مردم برحسب نیاز، آن را برای زندگی انتخاب کرده و به اشغال درآورده‌اند و بعدها روستا یا شهر از آن محل گسترش یافته است.

۱۶۳ ۴ در کشور ایران، دسترسی به آب، قلعه‌های دفاعی، بازارهای محلی و قرار گرفتن در تقاطع راه‌ها از مهم‌ترین عوامل شکل‌گیری هسته اولیه روستاها و شهرها بوده است.

۱۶۴ ۱ منظور از موقعیت یک شهر یا روستا، وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده‌های پیرامون خود و هم‌چنین جایگاه آن در سطح ناحیه است. این پدیده‌ها و جایگاه ممکن است عوامل انسانی و طبیعی مانند روستاها و شهرهای اطراف آن، نقش سیاسی و اداری آن، آب و هوا، راه‌های ارتباطی، دسترسی به منابع معدنی و انرژی و ناهمواری‌ها باشند.

۱۶۵ ۳ نزدیک بودن شهر به روستاهای پرجمعیت مجاور و یا منابع معدنی در جذب نیروی کار و توسعه صنایع آن شهر تأثیر زیادی دارد و می‌تواند موجب گسترش و آبادانی آن شود.

۱۶۶ ۳ شهر اهواز در کنار رودخانه کارون و در محل تقاطع راه‌های آبی، جاده‌ای و راه‌آهن قرار گرفته است و موقعیت چهارراهی دارد. این موقعیت سبب شده است که این شهر از غرب با عراق، از شرق با استان فارس، از جنوب با بندر جنوبی و از شمال با مراکز ایران ارتباط برقرار کند و حوزه نفوذ گسترده‌ای داشته باشد.

فلسفه و منطق

۱۹۱ ۳ «ساده‌ترین شکل هندسی» از اجزای تعریفی «مثلث» نیست و چپستی مثلث را تشکیل نمی‌دهد. پس نیازمند دلیل هستیم تا بتوانیم بگوییم «مثلث ساده‌ترین شکل هندسی است.» هم‌چنین این موضوع درباره عبارت «هر هرم هندسی، مثلث‌القاعده است» صادق است، یعنی «مثلث‌القاعده بودن» از اجزای تعریفی «هرم هندسی» نیست، زیرا ممکن است قاعده هرم، مثلث یا مربع باشد که به آن، به ترتیب، هرم مثلث‌القاعده و هرم مربع‌القاعده می‌گویند. هم‌چنین اگر قاعده هرم (یا شکل هرمی) دایره باشد، به آن مخروط گفته می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «جوهر قابل ابعاد سه‌گانه» بیان‌کننده ذات و حقیقت «جسم» است؛ یعنی ذات جسم چیزی جز همان جوهر قابل ابعاد سه‌گانه نیست. به همین جهت، این دو مفهوم از یک‌دیگر جدایی‌ناپذیرند.

۲) «حیوان» و «متفکر» از اجزای تعریفی انسان هستند و چپستی او را تشکیل می‌دهند و بیان‌کننده ذات و حقیقت انسان می‌باشند.

۴) «فلز» و «مایع بودن» از اجزای تعریفی جیوه هستند و چپستی جیوه را تشکیل می‌دهند یعنی نمی‌توان پرسید چه عاملی باعث شد که شما «فلز مایع بودن» را بر «جیوه» حمل کنید؟

۱۹۲ ۲ طرح مبحث مغایرت وجود و ماهیت، زمانی امکان‌پذیر است که ما قبول داشته باشیم ماهیتی هست، یعنی پذیرفتیم اشیا و موجوداتی پیرامون ما وجود دارند و می‌توانیم به آن‌ها علم پیدا کنیم و این سخن به معنای پذیرش بدیهی بودن اصل واقعیت است. پس قبول بدیهی بودن اصل واقعیت، مقدم بر طرح بحث مغایرت وجود و ماهیت است.

۱۹۳ ۴ ماهیت و چپستی هر شیء، بیان‌کننده ذاتیات آن شیء است. پس وقتی از ذات و واقعیت یک شیء سؤال می‌کنیم، در پاسخ آن همان ماهیت یا چپستی شیء را مدنظر داریم که این‌سینا در اثبات مغایرت آن با وجود، دلایلی ارائه کرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) وقتی می‌گوییم واقعیت‌هایی در جهان وجود دارد، یعنی پذیرفته‌ایم که چپستی یک واقعیت با چپستی واقعیت دیگر در عالم خارج با هم تفاوت دارند.

۲) با پذیرش این سخن که موجودات ویژگی‌های مخصوص به خود دارند که آن‌ها را از دسته دیگر موجودات متمایز می‌کند، به وجه اختصاصی (نه مشترک) موجودات پی می‌بریم.

۳) وقتی می‌گوییم ماهیت هر شیء، بیان‌کننده ذاتیات آن شیء است، یعنی پذیرفتیم که موجودات ویژگی‌های مخصوص به خود دارند که آن‌ها را از دسته دیگر موجودات متمایز می‌کند.

۱۹۴ ۳ یکی از فیلسوفان بزرگ اروپا به نام «توماس آکوئیناس» که با فلسفه ابن‌سینا آشنا بود، اصل مغایرت وجود و ماهیت را در اروپا گسترش داد و زمینه‌ساز گفت‌وگوهای فراوانی در آن‌جا شد.

۱۹۵ ۳ از میان نسبت‌های چهارگانه، نسبت میان ماهیت یک چیز با وجود همان چیز، تباین است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۲) حمل موجود بر سایر ماهیت‌ها و چپستی‌ها ذاتی نیست و دلیل می‌خواهد که دلیل آن هم می‌تواند از طریق حس، مشاهده و تجربه شناسایی شود یا از طریق عقل محض.

۴) چون حمل وجود بر سایر ماهیت‌ها ذاتی نیست و دلیل می‌خواهد، پس می‌توان پرسید چه عاملی سبب شد که وجود را بر ماهیت یا چپستی یک شیء حمل کنیم.

۱۷۸ ۱ حس کنجکاو انسان درباره جهان و مسائل گوناگون آن سبب تلاش او برای کشف ناشناخته‌ها شده است.

۱۷۹ ۲ پژوهشگر برای دستیابی به شناخت و آگاهی از مسئله‌ای که در ذهنش پدید آمده است، ابتدا باید مسئله خود را به صورت واضح و روشن بیان کند. بهتر است صورت مسئله را به شکل سؤالی نوشته و از عبارت‌های خبری یا جملات کلی و نامعلوم جلوگیری شود. در این مرحله، پژوهشگر باید پژوهش دیگران را نیز مورد بررسی قرار دهد.

بررسی سایر عبارت‌ها:

(ب) گام دوم (تدوین فرضیه)

(د) صورت مسئله باید به شکل سؤالی نوشته شود.

(ه) گام سوم (جمع‌آوری اطلاعات)

۱۸۰ ۴ در مرحله آخر یک پژوهش (گام پنجم)، پژوهشگر با نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات، پاسخ مسئله پژوهش را می‌یابد. او ضمن ارائه دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه یا فرضیه‌های خود می‌پردازد.

۱۸۱ ۴ ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است.

۱۸۲ ۲ ناحیه‌بندی کاری صرفاً جغرافیایی است و براساس طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او صورت می‌گیرد.

۱۸۳ ۱ ملاک‌های طبیعی ← ناهمواری‌ها، آب و هوا، پوشش گیاهی، خاک، ویژگی‌های بارش و ...

ملاک‌های انسانی ← جمعیت، قومیت‌ها، دین، زبان، فرهنگ، نوع فعالیت‌های اقتصادی، نوع بهره‌برداری انسان از محیط طبیعی

۱۸۴ ۳ جغرافی‌دان‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، یک یا چند معیار را به کار می‌گیرند. آن‌ها با توجه به این معیارها، حدود یا مرزهای هر ناحیه را روی نقشه رسم می‌کنند و نواحی مختلف را روی نقشه نمایش می‌دهند.

۱۸۵ ۳ کراپوزول: خاک بخیسته نواحی توندرا ← شمال کانادا
چرنوزیوم: خاک حاصلخیز غنی از مواد آلی و ریشه علفزارها ← جنوب کانادا

۱۸۶ ۴ در چهل سال اخیر، با ایجاد کارخانه‌های بزرگ و کوچک در امتداد محورهای ارتباطی شهر تهران، نواحی صنعتی پیرامون این شهر شکل گرفته است. به وجود آمدن این نواحی صنعتی، تهران را به مهم‌ترین قطب صنایع مصرفی کشور تبدیل کرده است.

۱۸۷ ۱ تصویر نشان داده‌شده در صورت سؤال، بیانگر این مطلب است که «نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند»، اما گزینه (۱) بیانگر این است که انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.

۱۸۸ ۲ هر ناحیه کره زمین با دیگر نواحی مبادلات اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی دارد. نواحی بر روی یک‌دیگر تأثیر می‌گذارند. امروزه همه نواحی و حتی دورافتاده‌ترین آن‌ها به ویژه از نظر اقتصادی، تحت تأثیر یک‌دیگرند. عبارت مذکور در صورت سؤال هم به همین موضوع اشاره دارد.

۱۸۹ ۴ هر ناحیه جغرافیایی دارای کانون یا مرکزی است که بیشترین عوامل وحدت و همگونی در آن وجود دارند.

بررسی عبارت نادرست:

(ه) در نواحی انسانی مانند نواحی زبانی و قومی، تعیین مرز نواحی دشوارتر از نواحی طبیعی مانند نواحی خاک یا زیست‌بوم‌ها است.

۱ ۲۰۳ امروزه با فراگیر شدن رسانه‌ها و حجم انبوه اطلاعات صحیح و غلط، بیش از پیش نیازمند علمی هستیم که شیوه‌های جلوگیری از خطای اندیشه را به ما آموزش دهد.

۲۰۴ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تصور ممکن است مصداق واقعی (خارجی) داشته باشد، مانند «انسان» و ممکن است مصداق واقعی نداشته باشد، مانند «دیو».

(۲) تصور همان معنای کلمه است و ممکن است دارای مصداق و یا مصداق فرضی و غیرواقعی باشد.

(۳) صادق و یا کذب بودن ویژگی تصدیق (قضیه) است، نه مفاهیم (تصورات).

۲۰۵ ۴ توضیح در مورد چگونگی نطق ظاهر (سخن گفتن) بر عهده منطق نیست.

۲۰۶ ۳ منطق یا همان قواعد حاکم بر ذهن کشفی و واقعی هستند.

۲۰۷ ۲ در علم منطق مانند علم پزشکی به شناخت مغالطات می‌پردازند تا ابتدا راه پیشگیری از مغالطات و سپس راه درمان آن‌ها را بیان کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در علم پزشکی مانند علم منطق به شناخت بیماری‌ها می‌پردازند تا نخست راه پیشگیری و سپس راه درمان آن‌ها را بیان کنند.

(۳) در علم منطق مانند علم پزشکی از طریق بیان قوانین واقعی (نه اعتباری) حاکم بر ذهن، راه پیشگیری و سپس درمان مغالطات بیان می‌شود.

(۴) در علم منطق همانند علم پزشکی با استفاده از قواعد واقعی فطری حاکم بر ذهن، ابتدا راه پیشگیری از مغالطات، سپس راه درمان آن‌ها را بیان می‌کنند.

۲۰۸ ۲ چارچوب فکری علوم مختلف توسط منطق محکم می‌شود و با کاربرد منطق نمی‌توان جلوی کلیه مغالطات را گرفت.

۲۰۹ ۴ علم منطق، علمی است که حقایق هستی را بیان نمی‌کند چون بیان حقایق هستی برعهده فلسفه و سایر علوم است اما منطق صورت‌بندی اندیشه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) منطق موجب پدید آمدن بنای فکری مستحکم می‌شود اما محتوای بنای فکری را در اختیار ما نمی‌گذارد. اگر یک اتومبیل را در نظر بگیریم اجزای اتومبیل توسط علوم مختلف ساخته می‌شود.

(۲) ما نیازمند منطق هستیم چون ذهن معمولاً (نه همیشه) در استدلال‌های پیچیده دچار خطا می‌شود.

(۳) علم منطق هم‌چون سیستم‌های کنترلی یک خودرو است که باعث حرکت خودرو نمی‌شود.

۲۱۰ ۱ استدلال که از تصدیق تشکیل می‌شود، نقشش رسیدن به حکم جدید است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) از اقسام تفکر است که به واقعیت داشتن و نداشتن کار دارد.

(۳) با استفاده از تصدیقات معلوم مخاطب، تصدیق مجهولی را برای مخاطب روشن می‌کنیم.

(۴) برای اثبات همه تصدیق‌های غیربديهی نیازمند به استدلال و تفکر هستیم، نه تصدیق‌های بديهی مانند: محال بودن عدد ۴ که هم زوج باشد و هم فرد.

۱۹۶ ۱ اگر وجود عین هر ماهیتی بود، لازم می‌آید که همه ماهیت‌ها یکی باشند، زیرا وجود، مفهوم واحدی است و اگر این مفهوم واحد عین مفهوم همه ماهیت‌ها باشد، لازم می‌آید که همه ماهیت‌ها یک مفهوم داشته باشند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) اگر وجود جزء ماهیت باشد، مستلزم تسلسل است. ضمن این‌که مفهوم این عبارت که هر جا ماهیتی بیاید، چستی آن هم به ذهن متبادر می‌شود، نیز نادرست است.

(۳) اگر وجود عین ماهیت باشد، آن‌گاه تصور هر ماهیتی برای اثبات وجود آن کافی بود و حتی موجودات خیالی نیز وجود خواهند داشت، نه این‌که شاهد به وجود آمدن هیچ چیزی نخواهیم بود.

(۴) دوگانگی بین وجود و ماهیت فقط در ذهن است، زیرا در خارج، وجود و ماهیت یکی هستند و وحدت مصداقی دارند.

۱۹۷ ۲ این سخن با دیدگاه ابن‌سینا در تضاد است. به نظر ابن‌سینا،

هر چیزی که فرض شود، ضرورتاً دارای دو حیثیت هستی و چستی نیست، زیرا برخی امور وجود دارند که از «هستی» شان خبر داریم اما «چستی» آن‌ها هنوز چندان برای ما روشن نیست. هم‌چنین «چستی» های فراوانی را هم می‌توانیم در ذهن خود حاضر کنیم؛ در حالی که می‌دانیم این امور، حداقل تاکنون در خارج موجود نشده‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۴) عبارت صورت سؤال با بیان ابن‌سینا هماهنگ نیست و با اقوال ایشان در تضاد است.

(۳) عبارت «همواره «چستی» های فراوانی را می‌توانیم هم در ذهن خود و هم در جهان خارج در نظر بگیریم» نشان نمی‌دهد که هر چه که فرض می‌شود، ضرورتاً دارای دو حیثیت هستی و چستی نیست.

۱۹۸ ۱ «مغایرت وجود و ماهیت» پایه یکی از برهان‌های ابن‌سینا در اثبات وجود خدا به نام برهان «وجوب و امکان» می‌باشد.

۱۹۹ ۴ نظر ابن‌سینا درباره مغایرت وجود و ماهیت مورد توجه فلاسفه مسلمان نیز قرار گرفت و زمینه‌ساز گفت‌وگوهای مهم فلسفی در جهان اسلام گردید که تا امروز هم ادامه یافته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نظر ابن‌سینا درباره مغایرت وجود و ماهیت مورد توجه فلاسفه مسلمان و اروپایی قرار گرفت.

(۲ و ۳) توماس آکوئیناس که در قرن ۱۳ میلادی زندگی می‌کرد، فلسفه‌ای را در اروپا پایه‌گذاری نمود که بیشتر متکی به اندیشه‌های فلسفی و عقلی ابن‌سینا و تا حدودی ابن‌رشد بود. همین امر فرصتی را فراهم کرد تا فلاسفه غرب از این طریق، مجدداً با فلسفه ارسطویی ارتباط برقرار کنند.

۲۰۰ ۴ حمل ذاتی، به دلیل نیاز ندارد؛ در نتیجه حمل محمول بر

یک موضوع در هر دو نوع حمل یکسان است و جدایی محمول از موضوع امکان‌ناپذیر است، مانند سه‌ضلعی که ذاتی مثلث است و حمل آن بر مثلث نیازمند دلیل نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱، ۳ و ۴) جملات انشایی (امری) هستند و تصور محسوب می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مغالطه‌ها بی‌شمار و نامعدودند (غیرقابل شمارش).

(۳) هرگونه اشتباه در اندیشه خطای ذهن است که مغالطه یا سفسطه نامیده می‌شود که هم در تعریف و هم در استدلال رخ می‌دهند.

(۴) منطق است که برای تبحر در آن به تمرین و ممارست نیاز است، نه مغالطه.

۲۱۱ ۴ مراحل تفکر فلسفی در انسان:

۱- روبه‌رو شدن با مجهول‌ها و مسئله‌های فلسفی

۲- طرح پرسش‌های فلسفی

۳- رجوع به معلومات و تفکر در اندوخته‌ها و انتخاب معلومات مناسب با سؤال

۴- رسیدن به دریافت فلسفی و تحقق شناخت و معرفت

پس می‌توان گفت: نتیجه سه مرحله تفکر فلسفی در انسان، رسیدن به دریافت فلسفی و تحقق شناخت و معرفت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در صورت مواجهه انسان با یک مسئله فلسفی (نه هر مسئله‌ای) است که اقدام به طرح پرسش‌های فلسفی می‌کند.

(۲) انسان در تفکر فلسفی به واسطه رجوع به اندوخته‌های خود که همان معلوماتش هستند، به دریافت فلسفی می‌رسد. اما این معلومات نمی‌توانند صرفاً ساده یا بدیهی باشند.

(۳) اولین گام قرار گرفتن در مسیر درست تفکر فلسفی، روبه‌رو شدن با مجهول‌ها و مسئله‌های فلسفی است، نه توانایی تشخیص دقیق سؤال‌های فلسفی از غیر آن.

۲۱۲ ۴ طبق دیدگاه ملاصدرا، این سخن که «کسی که به تفکر فلسفی

رسید، دیگر نیازی به تفکر در حوزه فطرت اول ندارد» کاملاً غلط و فاقد ارزش است، زیرا تفکر فلسفی ما را بی‌نیاز از تفکر در مسائل روزمره زندگی نمی‌کند. آن چه غلط است، این است که کسی در همان فطرت اول بماند و وارد فطرت ثانی نشود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ملاصدرا مانند در فطرت اول را شایسته انسان نمی‌داند، اما معتقد نیست که هر کس به تفکر فلسفی رسید، دیگر نیازی به تفکر در حوزه فطرت اول ندارد.

(۲) بسیاری از انسان‌ها ممکن است وارد تفکر فلسفی شوند و سؤالات فلسفی را جدی بگیرند و دنبال پاسخ آن‌ها بروند، اما نه به شکل نظام‌مند و تخصصی.

(۳) پرداختن به تفکر فلسفی به معنی نفی مسائل زندگی روزمره و کنار گذاشتن آن نیست، پس گزاره صورت سؤال نامعتبر است.

۲۱۳ ۱ ملاصدرا مانند (نه پرداختن) در فطرت اول را شایسته انسان نمی‌داند و از انسان‌ها می‌خواهد که بکوشند از فطرت اول عبور کنند و به فطرت ثانی که مرحله‌ای برتر و عالی‌تر است، برسند.

۲۱۴ ۱ مسائل روزمره که مربوط به زندگی دنیوی ماست؛ مانند تغذیه، مسکن، اقتصاد، رشد جسم انسان و ... مربوط به فطرت اول هستند. اما مسائل اساسی و بنیادین زندگی انسان هم‌چون مواجهه با مسئله مرگ و زندگی، ماهیت و حقیقت انسان، سعادت وی، آغاز و انجام جهان و قاعده‌مند بودن یا نبودن جهان، مربوط به فطرت دوم هستند.

۲۱۵ ۳ از همان آغازین روزهای حیات فکری انسان، افرادی اهمیت

پرسش‌های بنیادی را دریافته و با دقت و تأمل فراوان، برای دستیابی به پاسخ صحیح تلاش کردند. تلاش‌های بشر برای پاسخ قانونمند موجب ظهور دانشی به نام «فلسفه» شده است. بنابراین می‌توان گفت که فلسفه از تفکر فلسفی جدا نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هر انسانی که با جدیت و پیوسته به سؤال‌ها و موضوعات اساسی و بنیادی پرداخت، وارد مرتبه تفکر فلسفی شده است. به همین دلیل می‌گوییم که تفکر فلسفی یک توانمندی عمومی است و به فعلیت رساندن این توانمندی، شرط ورود به دانش فلسفه است. بنابراین تفکر فلسفی مقدم بر مباحث دانش فلسفه است و نه برعکس.

(۲) هر چند که تفکر فلسفی مساوی با دانش فلسفه نیست، اما عبارت سؤال، به تمایز ذاتی میان دانش فلسفه و تفکر فلسفی نیز اشاره نمی‌کند.

(۴) در واقع مسائل دانش فلسفه متکی بر تفکر فلسفی است. تا زمانی که تفکر فلسفی صورت نگیرد، مسئله فلسفی نیز شکل نمی‌گیرد.

۲۱۶ ۳ سوفیست‌ها برای حقیقت و واقعیت ارزش و اعتباری قائل نبوده

و می‌گویند هر کس هر چه خودش می‌فهمد، همان حقیقت و واقعیت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) سوفیست‌ها برخلاف فلاسفه می‌گویند حقیقت و واقعیت مستقل از ذهن انسان وجود ندارد و بستگی به فهم و ادراک افراد مختلف، متفاوت است. مثلاً اگر کسی بگوید فلان چیز مفید است و دیگری بگوید مضر است، برای این شخص مفید خواهد بود و برای آن شخص مضر.

(۲) عبارت «هر کس هر چه خودش می‌فهمد همان حقیقت و واقعیت است» نشان می‌دهد که نزد سوفیست‌ها، همه چیز وابسته به ذهن انسان است، نه فقط حقایق مربوط به علوم تجربی.

(۴) برخی از سوفیست‌ها علاوه بر انکار واقعیت، ارزش و اعتباری برای آن نیز قائل نیستند تا معتقد باشند که فلسفه می‌تواند آن حقیقت را تبیین کند.

۲۱۷ ۲ با گذشت زمان و پیشرفت دانش‌های مختلف، بر هر یک از

شاخه‌های دانش نام ویژه‌ای گذاشته شد و بالاخره علوم هم از جهت موضوع و هم از جهت روش به تدریج راه خود را از فلسفه جدا کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هر علمی درباره موضوع خاصی بحث می‌کند اما فلسفه درباره یک موضوع خاص بحث نمی‌کند، بلکه به بررسی اصل وجود و حقیقت جهان، طبیعت و انسان می‌پردازد.

(۳) مباحث فلسفی پایه و اساس مباحث سایر علوم به شمار می‌آیند.

(۴) با گذشت زمان و پیشرفت دانش‌های مختلف، بر هر یک از شاخه‌های دانش نام ویژه‌ای گذاشته شد و به تدریج کلمه فلسفه فقط برای همین دانش خاص به کار رفت.

۲۱۸ ۲ همان‌گونه که برای تفکر یا فهم فلسفی، ضرورتی ندارد دانش

فلسفه آموخته باشیم، چه بسا هم برخی از افراد جامعه، تفکر یا فهم فلسفی داشته باشند، اما این امر ضرورتاً منجر نمی‌شود که آنان بتوانند به سؤال‌های فلسفی پاسخ دقیقی بدهند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) سیر تحول معنایی فلسفه به ترتیب عبارت است از: فلسفه به معنای دوستداری دانایی - فلسفه به معنای مطلق دانش (دانش عام) - فلسفه به معنای دانش خاص (۳) دانش فلسفه عهده‌دار بررسی قانونمند سؤال‌های بنیادی است و بنابراین چارچوب و قانونمندی خاص خود را دارد و روش آن، استدلال عقلی و قیاسی است. (۴) کسی که واژه فلسفه را بر سر زبان‌ها انداخت و عمومی کرد، سقراط بود. این در حالی است که دانشمندان زمان سقراط و قبل از او خود را «سوفیست» (دانشمند) نامیدند.

۲۱۹ ۱ فیلسوف درباره آن دسته از ویژگی‌های موجودات صحبت

می‌کند که مربوط به هستی و موجودیت آن‌هاست.

۲۲۰ ۴ سؤال «آیا هر حیاتی پایانی دارد؟» یک سؤال بنیادین فلسفی

است، زیرا درباره کل هستی سؤال می‌کند. در مسائل فلسفی که به اصل و اساس جهان و انسان مربوط هستند، نمی‌توان از حواس یا آزمایش بهره برد، زیرا کل هستی در ظرف تجربه و آزمایش انسان قرار نمی‌گیرد. بنابراین در مسائل فلسفی فقط باید به توانایی عقل و استدلال‌های عقلی تکیه کرد و با تفکر و تعقل و تجزیه و تحلیل دانسته‌ها به حل مسئله و کشف مجهول نزدیک شد.

روان‌شناسی

۲۲۱ ۴ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

(الف) از جمع اصول یا قوانین، نظریه شکل می‌گیرد.
(ب) پژوهش‌های دانشمندان با «طرح مسئله» شروع می‌شود.
(ج) عبارت «آیا تکرار مطالب بر حافظه اثرگذار است؟» چون سؤال است، یک مسئله محسوب می‌شود.

۲۲۲ ۴ هر سه گزینه (۱)، (۲) و (۳) به تعریف، بیان ویژگی‌ها و بیان

روشن از چپستی مفهوم و موضوع موردنظر پرداخته‌اند و در واقع توصیف را شامل می‌شوند ولی گزینه (۴) اشاره به تبیین دارد، زیرا به چرایی اتفاق افتادن یک پدیده می‌پردازد.

۲۲۳ ۴ مشاهده و تجربه، رکن اساسی روش علمی یا روش تجربی

است که مورد استفاده دانشمندان علوم تجربی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) دانشمند علوم تجربی با طرح مسئله، موقعیت‌های ناشناخته و مجهول را شناسایی می‌کند.
(۲) دانشمند برخلاف فرد عادی، به صورت منظم و قاعده‌مند با مسائل علمی مواجه می‌شود.
(۳) برخی از دانشمندان علوم تجربی، با ورود به حیطه موضوعاتی که امکان مشاهده مستقیم و تجربی آن‌ها وجود ندارد، به اظهار نظر درباره چنین موضوعاتی می‌پردازند.

۲۲۴ ۲ به کمک توجه که مرحله اول شناخت پایه است، یک یا چند

محرک احساس شده را انتخاب می‌کنیم.

۲۲۵ ۳ تعریف عملیاتی یا تعریف متغیرها به صورت دقیق، شفاف و

قابل اندازه‌گیری، موجب سهولت در اندازه‌گیری می‌شود.

۲۲۶ ۲ هر سه گزینه (۱)، (۳) و (۴) قابل مشاهده مستقیم هستند و

رفتار محسوب می‌شوند، اما گزینه (۲) یعنی رضایت قلبی در کمک به مستمندان قابل مشاهده مستقیم نیست، بلکه از روی آثار آن مانند عدم منت‌گذاری، بخشش بدون انتظار و ... قابل استنباط است.

۲۲۷ ۳ انتخاب لباس براساس قیمت یعنی تصمیم‌گیری براساس

پردازش مفهومی که تحت تأثیر ویژگی‌های کیفی است. پردازش مفهومی شناختی کارآمد ایجاد می‌کند و این فرآیند انتخاب لباس مربوط به عالی‌ترین مرتبه شناخت (تصمیم‌گیری) است.

۲۲۸ ۱ دومین هدف علم روان‌شناسی، تبیین پدیده موردنظر یعنی

بررسی چرایی اتفاق افتادن آن است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) توصیف (۳) پیش‌بینی

(۴) کنترل

۲۲۹ ۳ فرآیند استفاده از اطلاعات موجود در حافظه، «تفکر» نام دارد

و در آن اطلاعات خام موجود در حافظه، مورد استنباط قرار می‌گیرد.

۲۳۰ ۲ عقل ← روش‌های فلسفی و استدلال‌های منطقی